

پیام دکتر سجلی به مناسبت سومین دور فرشت دانشجویان شعبه غزنی

توصیه‌های ارزشمند اساتید دانشگاه خاتم النبیین به دانشجویان

سفر اولین گروه دانشجویان قباکله به خارج از کشور

تقدیر از دانشجویان برتر گروه ماساژ و ایسناکس

ساختن مسیر راه تا خانه و شیرین کردن تحصیل!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بِرِغْبَةِ اللّٰهِ تَعَالٰی نَحْمَدُكَ يَا اللّٰهَ الْوَهَّابَ الْعَلِیْمَ الْجَبَّارَ الْعَظِیْمَ

بشر هنوز چند صبا می به روشی رفیق خوشگوده بود که سرگردانی و روگردانی در برابر حق آغاز گشته علم، اوج فیاد آدمی از حسیض تا یک جمل بود، او دریافت که زنجار جمل را در خاک سرفست می زواید و متازی گرداند. این قطعی تاریخی است که از سلف به خلف ارث رسیده است و بهنگونان این میر دشوار را گاه شبان و گاه لنگ نشان فرسنگ ها مموار و رموار نمود تا انسان از تیرنگ جنگ و سبز دست شوید و به آهنگ خوش طنین و متالی دانش و خردورزی رضمون گردد. اکنون این مایم و سعی از این همه سوابست و بشواره بین المللی فارابی افتخار دارد که پست از این سیر متالی است

فوجیه کرانه رآیت الله شیخ محمد آصف محسنی قندهاری

کوشش های ارزنده جناب عالی را ارج نهاد و موافقت نماید که ب عنوان پژوهشگر برتر حوزه اسلام شناسی در نهمین بشواره بین المللی فارابی تبریک می گویم.

*In the Name of God, the Compassionate, the Merciful
"Allah will raise up in ranks those who believed among you and those who have been given knowledge" (Majadala 11)*

Not long from Man's acquaintance with and living in and experiencing of divine light and glory was it that the seeds of vanity were sown and the eyes of humanity were closed to truth. Knowledge was Man's loudest cry from the depths of ignorance. He (finally) understood that knowledge alone was able to wipe-out the rust of ignorance. This historical intelligence was transmitted from the past to the future generations. Pioneers and those in lead footed this tricky route and paved the way, at times with speed and sometimes limping in this trend. And this all was for the sole purpose of guiding man to setting his kind free from decepts of war and for opening his arms up to the harmonious and exalted tone of knowledge and wisdom. We are now on this path; we have a share of this responsibility, reflected within this International Farabi Award, a trailblazer on the road to knowledge and awareness.

Honorable Researcher Ayatollah Muhammad Asif Mohseni Kandahari

We praise your valuable endeavors and congratulate you on your selection as **Top Researcher in Islamic Studies** at the 9th Farabi International Award.

دکتر سیداله نصیری قیداری
دیررکل کمیسیون ملی یونسکو - ایران
Dr. Sadollah Nasiri Gheydari

Secretary General
Iranian National Commission for UNESCO

دکتر حسین میرزایی
دیررشمواره بین المللی فارابی
Dr. Hossein Mirzaei
Secretary
Farabi International Award

سال هفتم | شماره چهاردهم | بهار ۱۳۹۷

پوهنتون خاتم النبیین (س)

شعبه غزنی

پریم غزنی

فهرست

۲	سخن نخست
۶	مصاحبه‌ها
۱۶	معرفی بخش‌های اداری دانشگاه
۳۴	مقاله‌ها
۶۵	مونوگرافهای برتر
۷۶	فرهنگ و ادب
۸۴	در محضر اساتید
۹۲	خاطرات دانشجویان
۱۰۴	گزارش‌ها
۱۳۳	معرفی دانشجویان برتر
۱۳۷	فراغت به روایت تصویر

صاحب امتیاز: شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین (س)

سردبیر: علیرضا ناصری

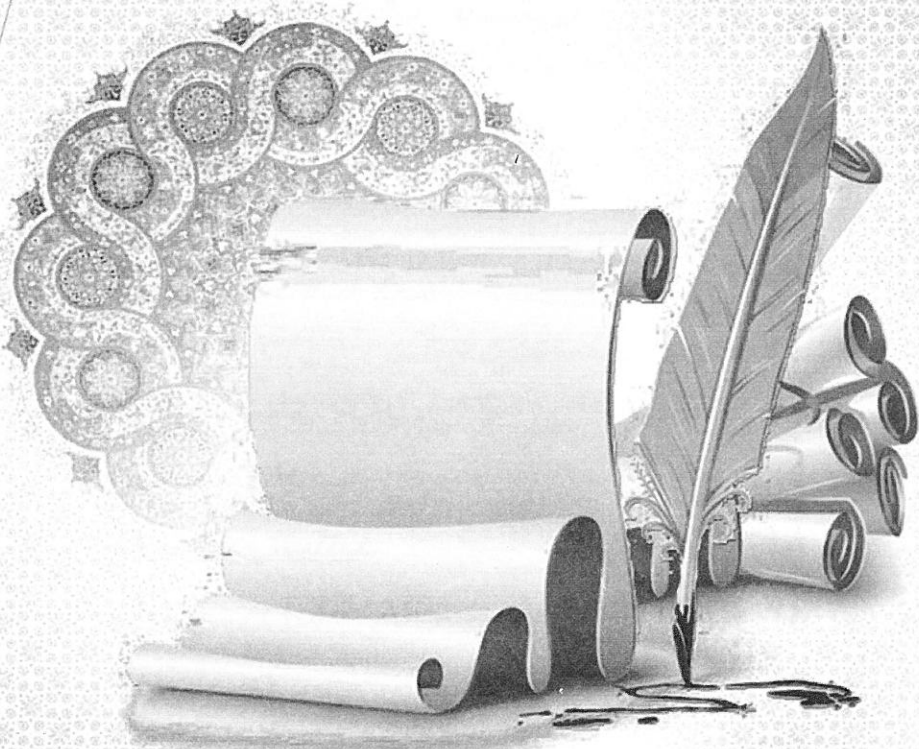
طرح و دیزاین: اعتصام

مدیر مسئول: دکتر محمد اسحاق مهدوی

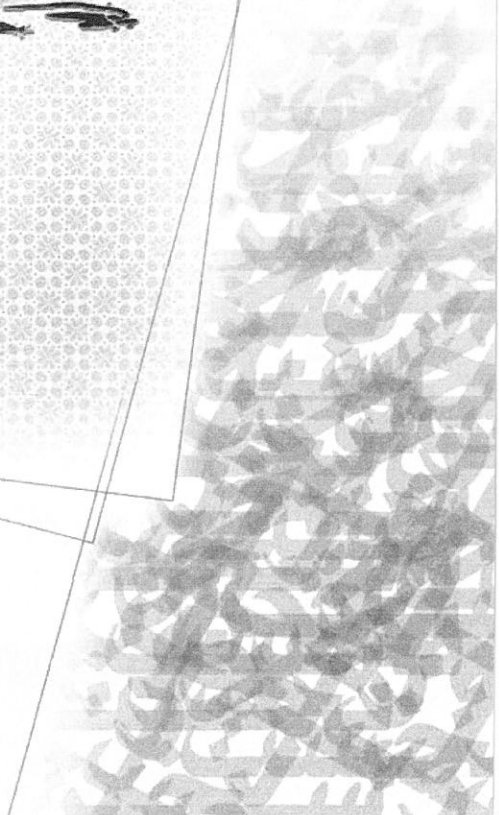
مدیر اجرایی: نعمت الله رجبی

آدرس: غزنی، پلان چهارم ۰۷۸۰۷۰۰۰۰۶ - کابل، کارته چهار، سرک اول ۰۷۸۷۷۰۰۷۰۰

جاغوری: بازار غجور، ۰۷۸۵۵۳۷۶۱۵

سخن نخست

جشنواره فراغت، امیدی تازه در دیار سنایی

دکتر حسین حبیبی (ریاست شعبه غزنی)

با توجه به سابقه درخشان علمی و فرهنگی ولایت غزنی و نیاز مبرم این ولایت به یک مرکز علمی و آکادمیک، جناب دکتر سجادی نماینده مردم در پارلمان و رئیس پوهنتون خاتم النبیین، الحاج جواد محسنی صاحب امتیاز ارشد و نماینده تام الاختیار مؤسس و جمعی از نخبگان علمی این پوهنتون، در بهار سال ۱۳۹۱ شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین را با شعار تعهد و تخصص ایجاد کردند که مورد استقبال گسترده مردم علم دوست و فرهنگی غزنی و ولایات همجوار قرار گرفت.

هدف از تاسیس این پوهنتون در غزنی، ارائه خدمات تحصیلات عالی برای مردم و آموزش معیاری همراه با پژوهش و تربیت نیروهای مسلکی و متعهد، و نیز تقریب مذاهب و اخوت اسلامی بین مردم می‌باشد.

نگاهی اجمالی به دستاوردهای این پوهنتون در ده سال فعالیت در مرکز و شش سال در غزنی این موضوع را ثابت خواهد کرد که مسئولین این پوهنتون با هدف خدمت رسانی برای جامعه محروم از علم و

تحصیل، گامهای استواری برداشته‌اند که به صورت گذرا به برخی از آنها اشاره می‌شود:

تبدیل شدن از موسسه تحصیلات عالی به پوهنتون، جواز ماستری و رتبه دوم به عنوان

پوهنتون برتر در میان پوهنتون‌های خصوصی از طرف وزارت تحصیلات عالی

کشور، امضاء تفاهم‌نامه‌های همکاری علمی با پوهنتون‌های خارجی، بورسیه

ماستری برای فارغین این پوهنتون در خارج از کشور، کتابخانه مجهز با بیش از

پانزده هزار نسخه کتاب در موضوعات دینی، حقوقی، فقهی، اقتصادی، سیاسی،

علوم طبی و...، کتابخانه‌های دیجیتالی و اتصال به بانک نشریات تخصصی،

ارتقای سطح علمی اساتید که در این مدت تعداد ۱۵ نفر از اعضای هیئت علمی

این پوهنتون درجه تحصیلی شان از ماستری به دکتری ارتقاء یافته است، شفاخانه

کدوری در کابل و غزنی، تجهیز خدمات آموزشی به سیستم الکترونیکی («سیب»)،

اعزام دانشجویان طب و قابلگی برای دوره ستاژ در خارج از کشور، هفت دور فراغت

در مقطع لیسانس و سه دور فراغت در مقطع ماستری در کابل، سه دور فراغت در مقطع لیسانس

در غزنی، برخی از دستاوردهای این پوهنتون در این چند سال فعالیت می‌باشد.

ما در این چند سال تلاش کردیم تا در کنار آموزش، بحث پژوهش نیز به صورت جدی توسط دانشجویان دنبال

گردد. دانشجویان باید از این فرصت استثنایی در جهت رشد و تعالی علمی و معنوی خود بهره گیرند. امیدواریم به

زودی مقطع ماستری در شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین راه اندازی شود که دانشجویان بتوانند تحصیلات تکمیلی

خود را در این پوهنتون دنبال نمایند، همچنین توسعه رشته‌های لیسانس را نیز در برنامه داریم که به زودی اجرایی

خواهد شد.

در پایان، سومین دوره فارغ التحصیلی پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی را به همه استادان فرهیخته خاتم النبیین

و همکاران گرامی و به همه دانشجویان پرتلاش و سخت‌کوشی که هم اکنون سند افتخار چهار سال دانش‌آموختگی

خود را به دست آورده و به همه اولیاء و خانواده‌ها و دوستان آنان از صمیم قلب تبریک و تهنیت می‌گوییم و به یمن و

برکت این مرکز که به نام پیامبر خرد و دانایی، رسول مهر و رحمت حضرت محمد مصطفی (ص) یاد می‌شود، برای

همه فارغ التحصیلان این دوره، مدارج بلند علم و معرفت و توفیقات روز افزون در مقاطع بالاتر علمی را داریم.

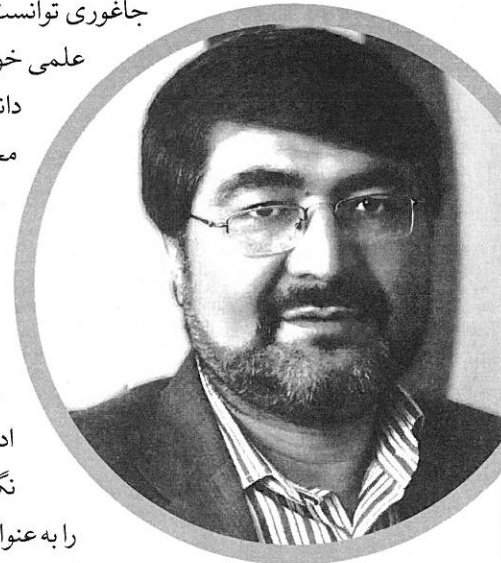
تداوم موفقیت‌ها در دانشگاه خاتم النبیین (ص)

دکتر عبدالقیوم سجادی (ریاست محترم دانشگاه)

دانشگاه خاتم النبیین طی ده سال فعالیت علمی و آکادمیک خود امروزه در جایگاه یکی از برترین دانشگاه‌های کشور قرار دارد. این مرکز علمی با برکت که کار خود را با شعار تعهد و تخصص آغاز نمود طی ده سال فعالیت مؤثر و ارزشمند توانست در جایگاه برتر در میان تمامی دانشگاه‌های غیر دولتی کشور قرار گیرد. از همان آغاز، دانشگاه خاتم النبیین با ارایه برنامه‌های علمی و آکادمیک مؤثر و موفقانه در حوزه‌های آموزشی و تحقیقاتی توانست اعتبار علمی لازم را حاصل نموده و مورد اعتماد جویندگان علم و دانشجویان علاقمند به تحصیلات عالی و مردم مسلمان افغانستان در سطح کشور قرار گیرد.

این مرکز علمی در بهار سال ۱۳۸۷ پس از اخذ مجوز رسمی وزارت تحصیلات عالی کشور و حکم مقام ریاست جمهوری فعالیت خود را با جذب ۲۵۰ دانشجو در رشته فقه و حقوق آغاز نمود و در سالهای بعدی با گسترش شعبه‌ها در مرکز ولایت غزنی و ولسوالی جاغوری توانست در یازده رشته تحصیلی و بیش از ۵۰۰۰ دانشجو به عنوان دانشجویی جامع و معتبر به رشد علمی خود ادامه دهد.

دانشگاه خاتم النبیین در حال حاضر با در اختیار داشتن قریب به پنج هزار دانشجو در رشته‌های مختلف علوم طبی، علوم فنی و علوم انسانی در چارچوب نه دانشکده (طب معالجوی، طب دندان، تکنالوژی طبی و قابلیت)، علوم فنی (دانشکده‌های کامپیوتر ساینس و انجنیری) و علوم انسانی (حقوق، علوم سیاسی، اقتصاد و مدیریت و علوم قران و حدیث) مشغول فعالیت و ارایه خدمات علمی و تحقیقاتی به جامعه اسلامی است. بنا بر این، گسترش کمی و کیفی دانشگاه در مدت ده سال فعالیت بیانگر رشد و بالندگی بی بدیل این مرکز علمی می‌باشد که با مدیریت و تلاش پیگیر و دلسوزانه همکاران فرهیخته، اساتید و اعضای کادر علمی توانمند و کارمندان اداری متعهد و پر تلاش حاصل گردید.

نگاه دینی، ملی و انسانی حاکم بر فعالیت‌های علمی و آکادمیک در این دانشگاه، این مرکز علمی را به عنوان مرکز تولید علم و دانش در سطح کشور و مرکز تربیت نیروهای جوان متعهد و متخصص برای همه ملت مسلمان افغانستان قرار داده است. در حال حاضر در این دانشگاه شاهد حضور جوانان و دانشجویان

عزیز از کلیه ولایات کشور، تمامی اقوام ساکن در کشور و همه پیروان مذاهب اسلامی اعم از جوانان شیعی و سنی هستیم که بدون کمترین احساس تفاوت در کنار یک دیگر برای کسب علم و دانش و تامین کادرهای جوان متعهد و متخصص که سازندگان فردای روشن این دیار است، مشغول تعلیم و تحصیل می‌باشند. حضور بیش از ۵۲ فیصد از دانشجویان طبقه انانث در این مرکز علمی خوش نام، اعتماد عمیق و قابل قدر مردم عزیز ما را به محیط سالم علمی و آموزشی این مرکز علمی به نمایش می‌گذارد.

شعبه غزنی دانشگاه خاتم النبیین که اینک وارد هفتمین سال فعالیت خود در مرکز غزنه باستان می‌گردد، با همت و تلاش مسئولین، اساتید فرهیخته و کارمندان دلسوز به ویژه تلاش پیگیر و مدبرانه ریاست محترم این شعبه جناب آقای دکتر حبیبی توانست که چهار دوره فراغت بیش از پانصد دانشجوی پسر و دختر جوان شیعه و سنی و از اقوام مختلف را در کارنامه پر افتخار علمی خود در راستای تربیت نیروهای متعهد و متخصص به ثبت رساند. اینک این مرکز با اعتبار برای اولین بار در تاریخ علمی مرکز ثقافت و تمدن اسلامی افتخار دارد که برای اولین بار بیش از ۱۲۰ نفر دانشجوی جوان دختر و پسر (شیعه و سنی و از اقوام مختلف) را در رشته طب معالجوی تقدیم ملت مسلمان و عزتمند افغانستان بویژه مردم عزتمند ولایت غزنی نماید.

موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین جاغوری بنا به تقاضای مردم علم دوست و تعهد بنده بعنوان نماینده مردم در پارلمان کشور برای خدمت گذاری به جامعه اسلامی و گسترش علم و دانش بویژه فراهم سازی زمینه های تحصیلات عالی دانشجویان و جوانان عزیز در سال تحصیلی ۱۳۹۲ تاسیس و ایجاد گردید. راه اندازی مرکز اکادمیک و فراهم سازی بستر مناسب برای فرزندان جوان و علاقمندان تحصیلات عالی در جاغوری از آرزوهای بلند و مهم مردم، موسس و دست اندکاران این مرکز علمی خوش نام و پر آوازه بود که به فضل خداوند و با همت و تلاش همکاران فرهیخته و توانمند بویژه آقایان دکتر اصغری و دکتر موسوی به بار نشست.

دانشگاه خاتم النبیین جاغوری فرصت ارزشمند و بی بدیلی را برای جویندگان علم و علاقمندان تحصیلات عالی ایجاد نمود و زمینه تحصیلات عالی جمع قابل توجهی از معلمین، علماء و طلاب جوان و دانشجوین عزیز اعم از طبقه ذکور و اناث را فراهم ساخت. این مرکز علمی افتخار دارد که برای نخستین بار در تاریخ پر افتخار جاغوری صفحه جدید و بی بدیل دیگر را باز نموده و مردم فرهنگ دوست و دانش پرور این ساحه را از مرکز اکادمیک معیاری برخوردار سازد.

اینک که در پنجمین سال فعالیت ارزشمند علمی و فرهنگی این مرکز قرار داریم با افتخار تمام دستاورد علمی و ارزشمند این مرکز را که همانا تقدیم نمودن فراغت بیش از پنجاه تن دانشجوی متعهد و متخصص با سویه لیسانس در رشته های اقتصاد، علوم سیاسی و حقوق و بیش از صد نفر دختر جوان در رشته قابلیت را تقدیم جامعه و مردم متدین جاغوری، مالسنان و قریب می باشد، یاد آوری نموده و به مردم فرهنگ دوست این دیار، موسس این مرکز علمی معتبر، اساتید و کارمندان این مرکز علمی تبریک گفت.

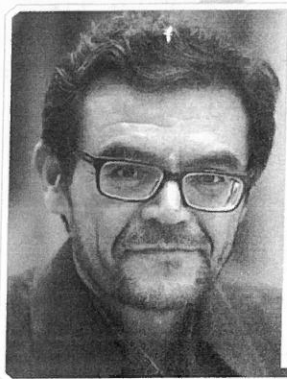
مناسب است در یازدهمین سال فعالیت اکادمیک این مرکز علمی در کابل، هفتمین سال فعالیت در غزنی و پنجمین سال فعالیت علمی این مرکز علمی در ولسوالی جاغوری بار دیگر اهداف و رسالت بلند الهی و انسانی خویش را در پیمودن مسیر ترقی و کمال علمی و گسترش علم و دانش در کشور و دیار خویش یاد آوری نموده و بر استحکام اراده و عزم جدی خویش برای پیمودن مسیر ترقی و کمال بیشتر و تلاش برای بالندگی و سرفرازی فزون تر و تعهد خود برای خدمتگزاری علمی و فرهنگی بیشتر و موثر تر تاکید نماییم.

ما برای گسترش علم و دانش و خشکانیدن ریشه های جهل و بی سوادی، ترویج روحیه دنش اندوزی و ارتقای جایگاه و منزلت علم و عالم و نیز ارایه خدمات علمی در پرتو شعار تعهد و تخصص هم چنان مصمم تر از قبل و پر نشاط تر از پیش به پیش خواهیم رفت، زیرا باور مندیم که گسترش علم توأم با دین، تربیت اخلاقی و تعلیم علوم عصری به منظور تربیت نیروهای متخصص و متعهد از مصادیق بارز مجاهدت در راستای خدمتگذاری به جامعه اسلامی و مورد رضایت حضرت دانا و توانا است. در این راستا بار دیگر خویشتن را قدر دان اساتید فرهیخته و دلسوز مجموعه علمی با برکت خاتم النبیین دانسته، عزت، موفقیت و سرفرازی همه این گرامیان را از درگاه ایزد منان استدعا دارم.

مجلس فاج

دانشگاه خاتم النبیین پیشتاز عرصه پژوهش در کشور

دکتر سید یوسف موسوی (معاونت تحقیقات علمی دانشگاه خاتم النبیین (ص))

روش‌ها و شیوه‌های مختلف و متفاوتی برای ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاهی استفاده نموده‌اند. از میان شاخص‌های مورد استفاده، تقریباً همه نظام‌های رتبه‌بندی از شاخص‌های کمی و کیفی ارزیابی وضعیت آموزشی، پژوهشی، رفاهی و نیز وضعیت دانش‌آموختگان دانشگاه مربوطه استفاده می‌کنند. مجموعه این شاخص‌ها و استفاده از شاخص‌های علم‌سنجی نمادی از کیفیت موسسات و دانشگاه‌ها تلقی می‌شوند.

دانشگاه خاتم النبیین (ص) به منظور بهبود و اعتبار علمی این دانشگاه و تقویت فرایند پژوهش، اقدامات زیر را روی دست دارد:

- ۱) جذب هیأت علمی پژوهشی
 - ۲) تدوین مجموعه قوانین و مقررات پژوهشی
 - ۳) اختصاص اعتبار پژوهشی به دانشکده‌ها
 - ۴) تشویق کادر علمی به ارائه طرح‌های تحقیقاتی
 - ۵) تسهیل و گسترش شرکت اساتید در کنفرانس‌های علمی داخلی و بین‌المللی
 - ۶) تشویقی برای مقالات
 - ۷) پرداخت هزینه چاپ
 - ۸) تأسیس مرکز تحقیقات و فن‌آوری
 - ۹) تأسیس دفتر مالکیت فکری
 - ۱۰) ساماندهی مرکز چاپ و انتشارات
 - ۱۱) تخصصی کردن مجلات علمی دانشگاه
- آشنایی با مرکز تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه خاتم النبیین (ص)

دانشگاه‌ها همواره با محیط رقابتی شدید و چالشی در سطح ملی و بین‌المللی رو به رو بوده و به دنبال دستیابی به جایگاه بالاتر هستند. تعیین و ارزیابی نحوه عملکرد دانشگاه‌ها از جمله مباحث اساسی است که مورد توجه محققان بوده است. بنابراین، ارزیابی خروجی و تولیدات علمی یک دانشگاه تلاشی در جهت بررسی عملکرد پژوهشی آن محسوب می‌شود. یکی از راه‌های ارزیابی تولیدات علمی استفاده از شاخص‌های علم‌سنجی است. علم‌سنجی، دانش بررسی تولیدات علمی با کمک روش‌های تجزیه و تحلیل کمی، محتوا و استنادهاست. از میان خروجی‌های متعدد پژوهشی دانشگاه‌ها، توجه به تعداد و کیفیت مقالات منتشره بیشتر است. در دانشگاه‌های اروپا و آمریکا تعداد مقالات منتشرشده در یک سال توسط هر عضو هیأت علمی، نشانه موفقیت حرف‌های او محسوب می‌شود. بسیاری از اعضای هیأت علمی بر این باورند که انتشار مقالات در مجلات علمی معیار مناسبی از کیفیت پژوهش آن‌ها را نشان می‌دهد. از این رو، در حال حاضر، مهم‌ترین شاخص‌های تولید علم در جهان، تعداد مقالات علمی نمایه شده در پایگاه‌های علمی معتبر بین‌المللی و تعداد استناد به آن‌هاست. تعداد مقالات نمایه شده بیانگر رشد کمی تولیدات علمی و میزان استنادها، نشان دهنده تأثیر

مقالات چاپ شده و به نوعی بیانگر سطح کیفی آن‌هاست. سیستم‌های رتبه‌بندی دانشگاهی از سال ۱۸۶۵ میلادی در دنیا ظهور یافتند. از این تاریخ، نظام‌های مختلفی به موضوع رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان پرداخته‌اند و از

ضرورت استفاده از مدل‌های حیوانی در حوزه علوم طبی آزمایش و تحقیق بر روی حیوانات از دورویکرد برای ما مهم و قابل بررسی است: اولاً، مسایل و مشکلات گیج کننده‌ای در حوزه طبابت وجود دارند که برای ساده‌سازی و یافتن راه حل آنها به آزمایشگاه‌هایی نیاز داریم که بر روی حیوانات تحقیق می‌کنند. ثانیاً، آزمودن روش‌ها و رویکردهای جدید نسبت به امور مراقبت و تسکین بیماری‌ها و ناتوانی‌ها، حیوانات اولین موارد تحت آزمایش محسوب می‌شوند. امروزه آزمایش بر روی حیوانات به عنوان تحقیقی مفید هم برای انسان‌ها و هم برای خود حیوانات قابل درک و پذیرفته شده است.

بنابراین، در حال حاضر ضرورت استفاده منطقی و اخلاقی از مدل‌های حیوانی بر کسی پوشیده نیست. زیرا دانشمندان حوزه‌ی علوم طبی برای دستیابی به مکانیسم‌های پیچیده ایجاد بیماری‌ها و همچنین بررسی کارایی و اثربخشی پروتکل‌های درمانی و دواهای تازه کشف شده، ناگزیرند آزمایشاتی را بر روی حیوانات انجام دهند. البته انجام این آزمایشات بایستی بر اساس قوانین و اصول اخلاقی صورت گیرند. فعالیت‌های تحقیقاتی (Refinement)، پالایش (Reduction) و کاهش (Replacement) که شامل: جایگزینی Rs مبتنی بر در دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و فابریکه‌های دواسازی قطعاً نیاز به حیوانات آزمایشگاهی مناسب و استندرد دارند. در روند این نوع تحقیقات، مدل حیوانی که منجر به روش‌های درمانی برای انسان می‌شود به این معنی است که بیماری‌هایی موجود در انسان را در حیوانات پیاده کنیم. هر حیوانی مناسب برای بررسی و مطالعه یک نوع بیماری شبیه به انسان است. به عنوان مثال، مدل ضایعات مفصلی در انسان را در گوسفند پیدا می‌کنند، یعنی این بیماری را در گوسفند ایجاد می‌کنند که مانند انسان است، نارسایی‌های کبدی که در میمون وجود دارد، شباهت زیادی به انسان دارد یا مشکلات عصبی در سگ یا گربه خیلی به انسان شبیه است و همچنین اسب، مدل مناسبی برای بیماری‌های اندام‌های حرکتی است.

چرا از موش در آزمایشات بیشتر استفاده می‌شود؟
امروزه علی‌رغم توسعه روش‌های جدید در تحقیقات بیالوژی مالیکولی و حجروی، هنوز در بسیاری از موارد،

مرکز تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه خاتم النبیین (ص) با هدف دانش‌آفرینی، گسترش فرهنگ پژوهش، فراهم‌سازی بستر مناسب برای نظریه‌پردازی، استفاده از دستاوردهای علمی در فرایند نوسازی و توسعه کشور برنامه‌ریزی شده است. با تأسیس این مرکز، پایه‌های اساسی فرایند پژوهش مستحکم و بر اعتبار علمی دانشگاه افزوده خواهد شد. در حال حاضر، مرکز تحقیقات و فناوری دانشگاه خاتم النبیین (ص) در راستای توسعه فعالیت‌های پژوهشی، در بخش‌های زیر فعالیت می‌نماید:

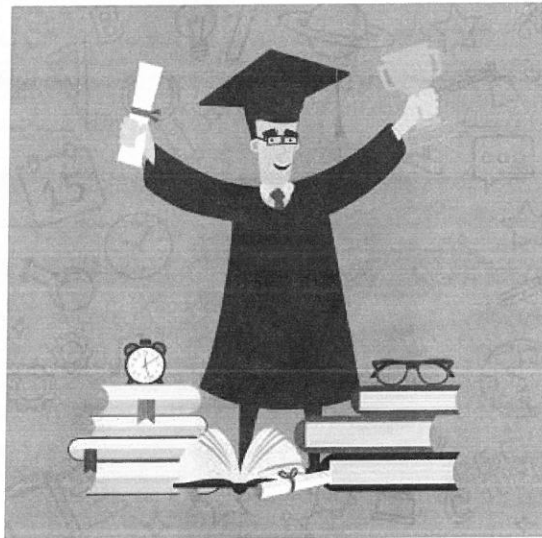
- ۱) تکثیر و پرورش حیوانات تحقیقاتی استندرد در حیوان خانه (Animal House)
- ۲) مطالعات الکتروفیزیولوژیک
- ۳) مطالعات رفتاری
- ۴) مطالعات مالیکولار

گذشته تحقیقات علمی با مدل حیوانی

تحقیقات علمی و بایومیدکال بر روی حیوانات، دارای تاریخچه‌ای طولانی، پر بار و مهیج می‌باشد. فهرستی طولانی از اسامی جراحان، و فهرست اسامی فیزیولوژیست‌ها توسط کلودبرنارد (John Hunter ۱۷۲۸-۱۷۹۳) آناتومیست‌ها و طبیعت‌شناسان توسط جان هانتز (۱۷۹۳) ارائه شده است. هانتز لیگاتور شریانی را به عنوان درمانی برای آنوریسم پس از مطالعه بر روی گردش (Claud Bernard ۱۸۱۳-۱۸۷۸) خون جانبی در گوزن ارئه داد. وی همچنین انجام آزمایشات مربوط به پیوند اعضاء را به امید یافتن راهی برای پیوند دندان در انسان محیط داخلی که در آن (Milieu Interieur) بر روی پرندگان هدایت کرد. برنارد نحوه کارکرد کبد و پانکراس را توضیح داد و از مفهوم زمان مفهومی جدید به شمار می‌رفت طرفداری نمود. این تاریخچه دلیل قانع کننده‌ای بر این مدعا است که پیشرفت در علوم طبی بالینی به طور عمده وابسته به پیشرفت در علوم پایه و آزمایش بر روی حیوانات بوده که این بنیان، هنوز هم جریان دارد. حجم زیادی از حقایق و دانش قابل توجه و تأثیرات متقابل در فیزیولوژی، فیزیوپتولوژی، بایوکیمستری، مایکروبیالوژی، مورفولوژی طبیعی و پتولوژیک ریشه در تحقیقات بر روی حیوانات دارد و پایه‌های علمی برای طب مدرن محسوب می‌شوند.

پژوهش شماری از اساتید و اعضای هیأت علمی مجموعه علوم طبی دانشگاه خاتم النبیین (ص) می باشد و در نوع خود از ویژگی های منحصر به فرد برخوردار است. در اینجا لازم است به منظور آگاهی خوانندگان و جامعه علمی کشور در خصوص این دستاورد ملی به برخی از این ویژگی ها اشاره شود:

الف) مرکز تحقیقات و فن آوری دانشگاه خاتم النبیین (ص) در سال ۱۳۹۵ توانست بنیادی ترین گام در فرایند تحقیقات علمی را در تاریخ این کشور با ورود اولین موش های استندرد آزمایشگاهی (Rat) با دو نژاد ویستار (Wistar) و (Sprague dawley) بردارد. محققان و استادان این حوزه نیک می دانند تحقق هر پژوهش صحیح با مدل حیوانی، نیازمند دسترسی به تسهیلات مناسب و از همه مهمتر حیوانات آزمایشگاهی مطابق با استانداردهای تعریف شده جهانی است. موش های استندرد آزمایشگاهی (Rat) اولین باری است که وارد کشور می شود. امروزه مصرف حیوانات آزمایشگاهی به عنوان شاخص در مقایسه امور

پژوهشی کشورها با یکدیگر محسوب می گردد.

ب) ممکن است این سوال پیش بیاید که در کشور موش زیاد است و چه بسا استفاده از آن ها در مراکز آموزشی کشور وجود داشته و ورود این نژادها حادثه جدید و انحصاری نمی باشد. در پاسخ به پرسش باید گفت: از نظر تعداد حیوانات مورد استفاده در پژوهش های بایومدیکال موش رت به عنوان دومین حیوان آزمایشگاهی شمرده می شود این موش ها به راحتی با روش های پژوهشی سازگاری پیدا می کنند. رت های آزمایشگاهی امروزی در حقیقت نسل اهلی شده (*Rattus norvegicus*) هستند. تا سال ۱۸۰۰ میلادی این حیوانات برای پرورش، افزایش نسل و متعاقب آن برای انجام مطالعات نورواناتومی در آمریکا و اروپا مورد استفاده قرار می گرفتند. در اواخر قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰

پژوهش های حیوانی ضرورتاً تنها وسیله موجود برای پاسخ به پرسش های علمی خاص می باشند، به گونه ای که مراکز تحقیقاتی دنیا هر ساله هزینه های زیادی را صرف دستیابی به نتایج علمی بر اساس مدل های حیوانی می نمایند. بنا بر آمارهای موجود، هر ساله حدود ۳۵ میلیون حیوان در سطح جهان در تحقیقات استفاده می شوند و درصد بالای از تولیدات علمی شان استفاده از مدل های حیوانی می باشد. مدل های حیوانی مورد استفاده در این مقالات، دارای تنوع گونه ای بالایی بوده و شامل موش بزرگ آزمایشگاهی (رت)، موش کوچک آزمایشگاهی (سوری)، خرگوش، خوکچه هندی، هامستر و غیره می شوند. در بین حیوانات، موش

کوچک و بزرگ آزمایشگاهی بیشترین کاربرد را دارند. اما این که چرا از موش در آزمایشات بیشتر استفاده می شود، به این دلیل است که موش از نظر جنومی یا ساختار جنتیکی ۹۹ فیصد شبیه انسان است، کار بر روی موش در مرحله اول تحقیقات راحت تر است و از نظر نحوه نگهداری، زمان تکثیر و هزینه ها مقرون به صرفه است.

اولین دستاورد مرکز تحقیقات و فن آوری دانشگاه

در همین راستا تیم تحقیقاتی مرکز تحقیقات و فن آوری دانشگاه اولین آزمایشات را با استفاده از مدل موش های آزمایشگاهی نژاد ویستار در خصوص اثر خوراکی چهل غوزه (چلغوزه) بومی افغانستان بر فرایند اسپرماتوژنیز (*Spermatogenesis*) انجام داد و موفق شد اولین مقاله بین المللی اثر خوراکی چهل غوزه بر مدل موش های آزمایشگاهی را در کشور تحت عنوان:

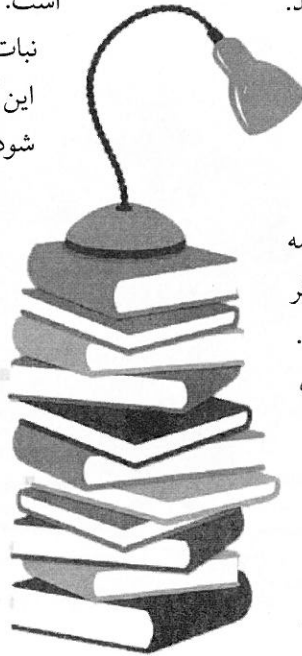
Effect of Afghan Chehelghoza (*Pinus gerardiana L.*) on Sperm Parameters of Male Rats

به چاپ برساند. این کار که ناشی از نگاه کلان، ارزش مدار و دانش محور مدیران ارشد این نهاد علمی است، حاصل

(Animal House) می‌باشد.

ج) افغانستان کشوری است که بیشتر مساحت آن را کوه‌های بلند و سر به فلک کشیده احاطه کرده و تنها ۱۱ درصد آن زمین‌های قابل کشت است. این ویژگی امتیازی بزرگ برای رشد و پرورش گونه‌های متنوعی از گیاهان دارویی به شمار می‌آید. به گفته بسیاری از کارشناسان وجود گونه‌های زیاد گیاهان دارویی یکی از سرمایه‌های ملی افغانستان به حساب می‌آید. وجود کوه‌های زیاد و تنوع اقلیمی، موجب رویش خودروی گیاهان متنوع دارویی منحصر به فرد شده است. مطالعات نشان می‌دهند بیشتر از ۴۰۰۰ نوع نبات در افغانستان وجود دارد که ۳۰ تا ۳۵ درصد این گیاهان تن‌ها و تن‌ها در افغانستان پیدا می‌شود. (Breckle ۲۰۰۷: ۲۰)

چلغوزه (چهلغوزه) گونه‌ای از کاج است که در منطقه شمال غربی هیمالایا شامل شرق افغانستان و شمال پاکستان و شمال غربی هند می‌روید. نام این کاج دری است و از ترکیب چهل و غوزه ساخته شده است. این گیاه از لحاظ اقتصادی در منطقه پراکنش طبیعی، منبع غذایی بسیار مهمی محسوب می‌شود. رویش این درخت در ارتفاعات جغرافیایی بین ۱۸۰۰ تا ۳۳۵۰ متر می‌باشد. بلندی کاج بین ۱۰ تا ۲۰ متر است و معمولاً تاجی پهن و گسترده با شاخه‌هایی راست و کشیده دارد. شهرت این درخت به خاطر دانه‌های خوردنی آن است. به لحاظ ارزش غذایی، ترکیبات دانه این کاج شامل ۵۱/۳ فیصد شحم (اسیدهای چرب)، ۸/۷ فیصد آب، ۱۳/۶ فیصد پروتئین، ۲۲/۵ فیصد نشاسته، ۰/۹ فیصد فیبر و ۳ فیصد مواد معدنی می‌باشد.

مرکز تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه خاتم‌النبیین (ص) برای اولین بار در کشور موفق شد تحقیقی علمی در مورد اثر خوراکی چهلغوزه بومی افغانستان بر فرایند اسپرماتوژنز انجام دهد و نام این گیاه را تحت عنوان چهلغوزه افغانستان (Afghan Chehelghoza) در حوزه پژوهش به نام کشور عزیز ما افغانستان "نمایه" سازد.

بود که دسته‌ها و سویه‌های منفرد و شخصی برای شروع کار انتخاب شده و به کار گرفته شدند.

اختلافات متمایزکننده‌ای بین جوندگان وحشی که در سطح کشور فراوان یافت می‌شوند و رت‌های آزمایشگاهی وجود دارد. برای مثال، رت‌های آزمایشگاهی دارای غدد هیپوفیز و آدرنال کوچک، بلوغ جنسی زودرس، عدم وجود چرخه فصلی تولید مثلی، باروری بهتر نسبت به رت‌های وحشی آزاد هستند و طول عمر کمتری از آن‌ها دارند. قدرت شنوایی بالای آن‌ها سبب شده که آن‌ها نسبت به اصوات ماوراء صوت و فرکانس‌های بالا حساس باشند.

بینایی آن‌ها ضعیف، نسبت به تشخیص رنگ ناتوان می‌باشند. از موش رت در بررسی‌های فیزیولوژیک، تحقیقات طب دندان، ارزیابی و بررسی دواها و سرطان شناسی و غیره استفاده می‌شود. رت‌ها فاقد کیسه صفرا می‌باشند و جنس ماده بیشتر از جنس نر عمر می‌کند. طول عمر آن‌ها ۲-۳ می‌باشد. وزن بالغین حدود ۱۸۰ گرم می‌باشد. طول دوره بارداری آنها ۲۱-۲۳ روز بوده و در هر زایمان ۶-۱۰ سر بچه به دنیا می‌آورند. وزن نوزادان پنج گرم و طول دوران شیرخوارگی ۲۱ روز می‌باشد.

غذای مصرفی آن‌ها به شکل استاندارد تهیه می‌گردد و ۶-۱۰ سر بچه به دنیا می‌آورند.

مناسب ترین دمای نگهداری آن‌ها ۲۵ درجه سانتیگراد و مناسب ترین رطوبت هوای تنفسی آن‌ها باید ۵۵ فیصد باشد. رت‌ها حیواناتی اجتماعی و باهوش هستند که در تحقیقات گوناگون از جمله: روانشناسی، علوم رفتاری، فضایی، فارماکولوژیک، سرطان، تغذیه ای و علوم دندانی کاربرد وسیعی دارند. در کشور ما پرورش این حیوانات سابقه‌ای ندارد و این پدیده به بدو تأسیس مرکز تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه خاتم‌النبیین (ص) در سال ۱۳۹۵ بر می‌گردد و هم اکنون نیز این مرکز در سطح کشور تنها محلی است که دارای انواعی از حیوانات آزمایشگاهی و تحقیقاتی می‌باشد. این مرکز، باهدف گسترش فرهنگ پژوهش و کمک به پژوهشگران و محققان سرتاسر کشور آماده سرویس‌دهی

با این که مدتی است تضمین کیفیت در سطح مراکز عالی کشور به طور عام و در دانشگاه خاتم النبیین به طور خاص مطرح شده است. در عین حال سوالات و ابهامات زیادی در این زمینه وجود دارد. از جناب استاد حسنی آمریت محترم تضمین کیفیت دانشگاه خاتم النبیین کابل درخواست نمودیم تا در این زمینه برای خوانندگان عزیز روشنی بیندازند.

استاد حسنی

(سرپرست معاونت علمی-تدریسی)

راستا برداشته شده است. پیام خاتم: جایگاه تضمین کیفیت و اعتباردهی دانشگاه خاتم النبیین را در میان دانشگاه‌های کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

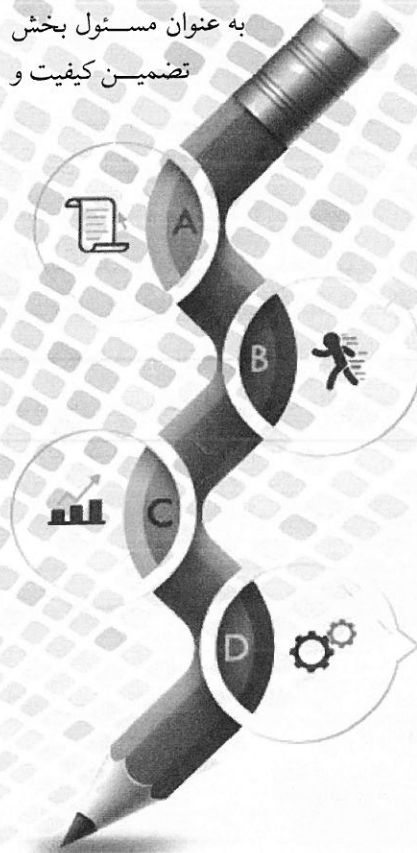
استاد حسنی: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ، از سال ۱۳۹۱، در کنار ۱۱ نهاد تحصیلی خصوصی دیگر، جزء اولین دانشگاه‌های خصوصی بودند که تحت پروسه تضمین کیفیت قرار گرفت. از همان زمان بنده به عنوان مسئول بخش تضمین کیفیت و

تحصیلات عالی در افغانستان، گذشته از اینکه مشکل کمیت نهادهای تحصیلی و پاسخگویی به تقاضای روز افزون برای ورود به این عرصه، همچنان بر جای خود باقی است و متأسفانه ظرفیت موجود نهادهای تحصیلی، پاسخگوی نیاز جامعه نمی‌باشد، در بعد کیفیت و ارائه خدمات علمی با کیفیت، وضعیت تأسف‌بارتر از آن است که بتوان آن را تصور کرد. پایین بودن ظرفیت علمی فارغین نهادهای تحصیلات عالی کشور، اعم از دولتی و خصوصی و عدم بهره‌مندی آنها از قابلیت‌های حداقلی، گواه آشکار و بسیار روشنی بر بحران کیفیت در تحصیلات عالی کشور است.

به هر صورت، از سال ۱۳۸۸ (۲۰۰۹)، مسئله کیفیت در تحصیلات عالی مورد توجه مسئولان امر و به‌ویژه نهادهای کمک‌کننده بین‌المللی قرار گرفته و حرکتی در جهت بهبود کیفیت تحصیلات عالی افغانستان آغاز شده است. در همین راستا، ریاستی به نام «ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی» در چارچوب تشکیلات وزارت تحصیلات عالی ایجاد و گام‌هایی در این

پیام خاتم: جایگاه و جریان اعتباردهی و تضمین کیفیت برای بسیاری از خوانندگان به‌خوبی روشن نیست، لطفاً در این زمینه معلومات ارائه کنید؟

استاد حسنی: بحث کیفیت از نظر تاریخی، در سازمان‌های آموزشی و به‌ویژه تحصیلات عالی، دیرتر از حوزه‌های دیگر مثل سازمان‌های تولیدی تجاری و غیره مطرح شده است. در دهه‌های اخیر، این مسئله در بخش تحصیلات عالی نیز جایگاه خود را پیدا کرده و در این راستا، نهادها و سازمان‌های اعتباردهی زیادی در کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت، هم در سطح ملی و هم در سطح بین‌المللی به‌وجود آمده‌اند. به ترتیب، برخورداری از معیارها و شاخص‌های کیفی، عاملی مهم در درجه‌بندی دانشگاه‌های جهان مطرح شده به‌گونه‌ای که امروزه کیفیت خدمات علمی و آموزشی به‌عنوان یکی از مزیت‌های رقابتی در دانشگاه‌ها به حساب می‌آید و تنها عامل بقای یک نهاد در عرصه رقابت می‌باشد. با نگاهی مختصر به وضعیت

پیام خاتم: طرح و برنامه آینده شما برای بهبود وضعیت تضمین کیفیت این دانشگاه چیست؟

استاد حسنی: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ برای بهبود و ارتقای کیفیت علمی، آموزشی و اداری، برنامه استراتژیک پنج ساله خود را تدوین و به تصویب شورای عالی دانشگاه رسانده است؛ سندی که دورنمای فعالیت و جایگاه دانشگاه در سال ۱۴۰۰ را ترسیم نموده و اهداف و فعالیت‌های لازم برای تحقق استراتژی‌های مورد نظر را مشخص کرده است. در کنار سند یاد شده، کمیته ارتقای کیفیت دانشگاه به طور مرتب به تحلیل وضعیت موجود دانشگاه پرداخته و برنامه‌های بهبود کیفیت را جهت رفع نواقص و ارتقای وضعیت علمی، آموزشی و اداری دانشگاه طرح، تصویب و تطبیق می‌کند؛ چنان‌که در جریان هستید، در هفته گذشته، کمیته یاد شده به بررسی واحدهای مختلف دانشگاه پرداخت و به زودی، نتایج آن جهت طرح و تطبیق برنامه‌های جدید بهبود کیفیت برای نیم سال اول سال تحصیلی ۱۳۹۷ در اختیار مسئولان امر قرار خواهد گرفت.

پیام خاتم: برای محصلین این دانشگاه چه گفتنی‌هایی دارید تا از طریق نشریه پیام خاتم منتشر شود؟

استاد حسنی: گفتنی خاص من برای دانشجویان عزیز در مرکز و شعبه غزنی این است که دانشجویان یکی از ارکان اساسی کیفیت‌گرایی در یک دانشگاه هستند و بر این اساس می‌توانند نقش اصلی و اساسی را در بهبود کیفیت خروجی‌های دانشگاه ایفا کنند. انتظار و توقعی که از یک دانشجو می‌رود، مسئولیت‌شناسی، تلاش و کوشش بی‌وقفه در تحصیل علم و دانش است. آنچه که باید در مرکز توجه و تلاش یک دانشجو قرار بگیرد، کسب دانش و قابلیت واقعی است. دغدغه یک دانشجو نباید صرفاً گذراندن دروس و کسب نمره باشد.

نماینده دانشگاه در وزارت تحصیلات عالی، در جریان امور بوده و در برنامه‌ریزی، ارزیابی، و تطبیق معیارهای کیفیت در دانشگاه درگیر بوده‌ام.

دانشگاه خاتم النبیین ﷺ در این مدت، با حمایت همیشگی مسئولان رده بالای دانشگاه و با همکاری و همدلی مسئولان محترم بخش‌های مختلف و تلاش‌های مسئولانه و دلسوزانه اساتید ارجمند، توانست گام‌های ارزشمندی را در مسیر بهبود و ارتقای کیفیت دانشگاه بردارد که از جمله مهم‌ترین دستاوردها، قرار گرفتن دانشگاه خاتم النبیین در جایگاه دوم در بین دانشگاه‌ها و مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی، پس از دانشگاه آمریکایی افغانستان می‌باشد. ضمن اینکه در دو دوره متواتر، گزارش ارزیابی خودی ارائه شده از سوی دانشگاه، به عنوان بهترین گزارش از نظر دقت، واقع‌نمایی و مطابقت با معیارهای تضمین کیفیت شناخته شده است.

دانشگاه خاتم النبیین ﷺ، هم اکنون به همراه سه پوهنتون خصوصی دیگر، در مرحله دوم از مراحل سه گانه اعتباردهی قرار دارد و تلاش‌های بی‌وقفه جهت تکمیل معیارهای باقی مانده و به دست آوردن سند اعتباردهی رسمی از وزارت تحصیلات عالی در دانشگاه جریان دارد. همین‌جا لازم می‌دانم از حمایت‌های رهبری عالی دانشگاه و همکاری مستمر اعضای محترم کمیته ارتقای کیفیت دانشگاه و نیز همه همکاران علمی و اداری در بخش‌های مختلف دانشگاه سپاس و قدردانی کنیم.

گفتگوی اختصاصی با دکتر حسین عرفانی ریاست دانشکده طب شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

فرصت جذب بازار کار خواهند شد؛ به طوری که همین الان تعداد زیادی از محصلین قرارداد کاری بعد از فراغت دارند و همچنین محصلین با ریزنی که با مسئولان کابل داشته‌ایم، می‌توانند جهت ادامه تحصیل در دوره تخصص وارد امتحان تخصص سال جاری شوند، محصلین طب با توجه به اعتبار بین‌المللی پوهنتون و ثبت بودن در بانک اطلاعات دانشگاه‌های طب جهان در وبسایت:

www.wdoms.org می‌توانند جهت

ادامه تحصیل در پوهنتون‌های اروپا و آمریکا اقدام کنند، به دلیل اینکه بیشتر این پوهنتون‌ها فارغان را براساس مراکز ثبت شده در بانک اطلاعاتی مذکور جذب می‌کنند.

ناگفته نماند جهت ارتقای فارغان هم برنامه‌های متنوعی در دست است؛ از جمله برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت کلینیکی

که امیدواریم برای سال بعد به خوبی بتوانیم اجرا کنیم. همچنین هیئت رهبری پوهنتون تلاش‌های فراوان انجام داده‌اند که با پوهنتون‌های کشورهای اندونزی، هند و ایران تفاهم‌نامه و قراردادهای همکاری به امضا برسانند که می‌توانیم از ظرفیت‌های آنان نیز استفاده کنیم که یک نکته بسیار مثبت است؛ از جمله اعزام یک گروه از محصلین طب و قابلیت‌ها به کشور همسایه ایران و هند که این برنامه به صورت سالیانه بوده و در هر سال محصلین علاقه‌مند در

پیام خاتم: ارزیابی شما از شش سال فعالیت دانشکده طب شعبه غزنی چیست؟

دکتر عرفانی: ضمن تشکر از شما ... من به این باورم که دانشکده طب شعبه غزنی، نه فقط در سطح غزنی بلکه در سطح دانشکده‌های معتبر طبی پایتخت قرار دارد. در این دانشکده اساتید متخصص در همه بخش‌های طبی وجود دارند، از لحاظ امکانات

نیز در سطح نیاز دانشکده طب مجهز است؛

پس می‌توان میزان رضایت مندی

محصلین را به

عنوان یکی از

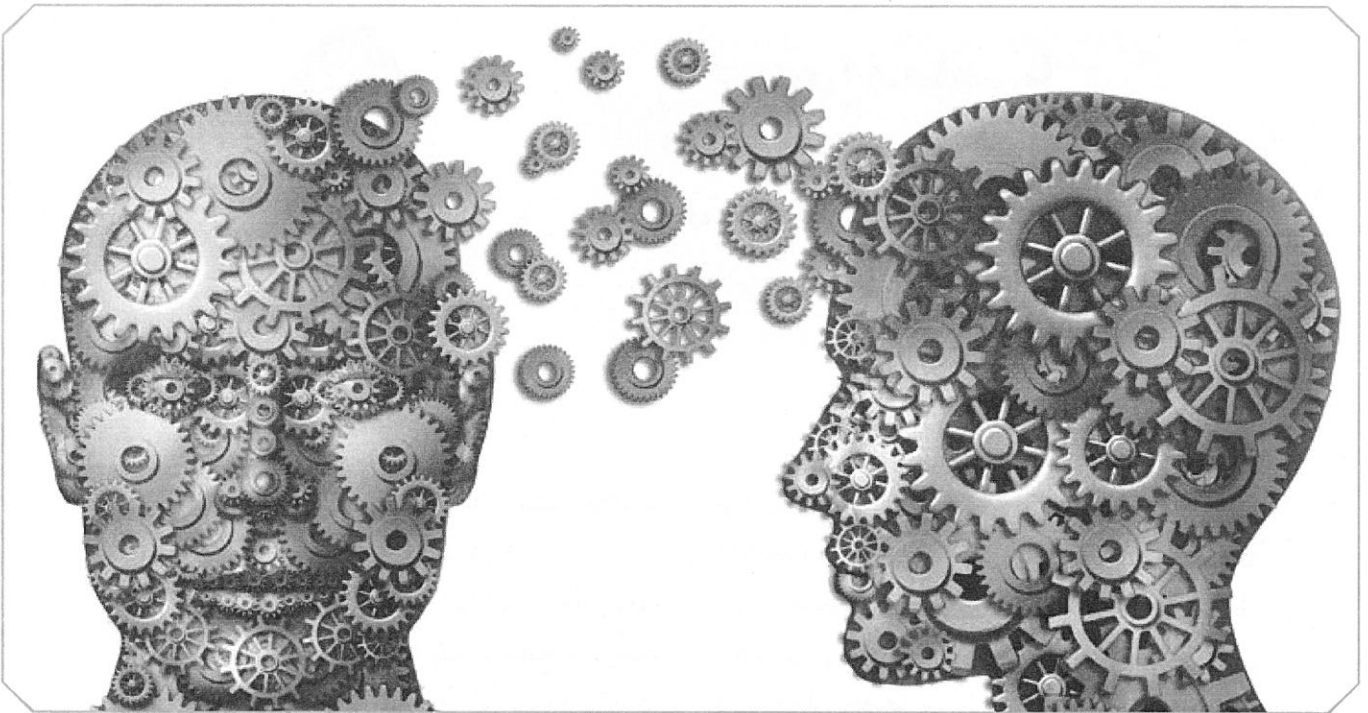
عوامل موفقیت

این دانشکده در طول

شش سال فعالیت دانست.

پیام خاتم: با توجه به اولین دوره فراغت محصلین طب معالجوی پوهنتون طب در غزنی، خواهشمند است معلومات مختصر در این مورد ارائه نمایید!

دکتر عرفانی: به لطف خداوند و با تلاش شبانه‌روزی هیئت رهبری و اساتید محترم، حدود ۶۵ محصل از ورودی سال ۱۳۹۱ در سال جاری فارغ خواهند شد و با توجه به نیاز شدید کشور به داکتر، همه آنها در کمترین

قول مساعدت از چند پوهنتون طبی جهت چاپ مقالات در ژورنال‌هایشان.

پیام خاتم: جناب دکتر لطفاً در باره شفاخانه کدری شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین برای خوانندگان نشریه «پیام خاتم» معلومات ارائه نمایید؟

دکتر عرفانی: شفاخانه کدری شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام از ابتدای بهار سال ۱۳۹۵ آغاز به کار کرده است. این شفاخانه با هدف فراهم‌سازی فرصت‌های آموزشی کلینیکی جهت محصلین طب و قابلیت و همچنین خدمت‌رسانی صحی به مردم غزنی آغاز به فعالیت نموده است.

با توجه به حضور داکتران متخصص، این شفاخانه می‌تواند سهم خوبی در آموزش محصلان داشته باشد. در آینده نزدیک با تلاش همکاران و زحمات ریاست شعبه غزنی جناب استاد حبیبی، مراکز تخصصی دیگری در این شفاخانه افتتاح خواهد شد تا یک قطب درمانی و آموزشی مهم این ولایت باشد.

رشته طب و قابلیت می‌توانند جهت گذراندن دوره ستاژ از طریق پوهنتون اقدام کنند و خبر خوشحال‌کننده دیگر این است که طبق تفاهم‌نامه صورت گرفته با دانشگاه‌های ایران فارغان عزیز پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام می‌توانند دوره‌های ماستری خود را با تخفیف ویژه پنجاه فیصدی شروع کنند.

پیام خاتم: پژوهش در توسعه علوم طبی چه جایگاهی دارد؟

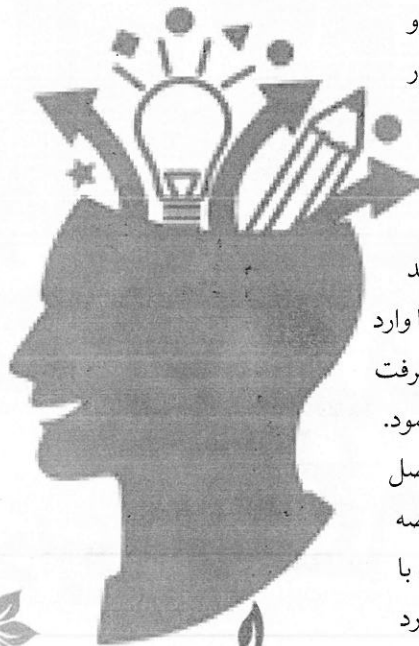
دکتر عرفانی: سؤال بسیار خوب و مهم مطرح کردید. همان‌طور که می‌دانیم آموزش شرط لازم و مهم در هر پوهنتون است؛ ولی نمی‌تواند شرط کافی باشد. برای ارتقای رتبه پوهنتون در بین دیگر پوهنتون‌ها توجه به امر پژوهش اهمیت پیدا می‌کند که در این زمینه برنامه‌های پژوهشی متعددی توسط اساتید گرامی پوهنحی طب در دست است؛ از جمله تألیف کتاب که قرار است تعدادی از آن در بهار سال ۱۳۹۷ چاپ شود و همچنین نوشتن مقاله‌های جهانی است که به زودی خبرهای خوشحال‌کننده در این زمینه خواهیم شنید؛ از جمله اخذ

بروید و مطمئن باشید با اتکا به خداوند و دانسته‌های خود موفقیت را به دست خواهید آورد.

کشور ما با مشکلات فراوان روبه‌رو است و همه ما باید خود را در قبال آن مسئول بدانیم و همه با هم در جهت رفع مشکلات تلاش کنیم و در این میان شما عزیزان دانش آموخته با وارد شدن به بطن جامعه، تلاش و خوبی‌های استادانتان را جبران کنید، سرچشمه و مبلّغ وحدت، برادری، ایستادگی در مقابل افراط‌گرایی و طرفداری از شایسته‌سالاری و اعتدال باشید.

برای موفقیت و ترقی همیشه محصل بمانید چون دانش‌اندوزی فراغت ندارد و برای آنکه باقی بمانید و پیشرفت کنید، شما باید آموزش و یادگیری را در طول عمر همراه خود داشته باشید.

و سرانجام باید به یاد داشته باشید که جایگاهی که الان به آن دست یافته‌اید، مدیون زحمات و دلسوزی‌های بی‌منت پدر، مادر و استادانی است که وجودشان مصداق بی‌ریای سخاوت است. آمریت فرهنگی_ تربیتی

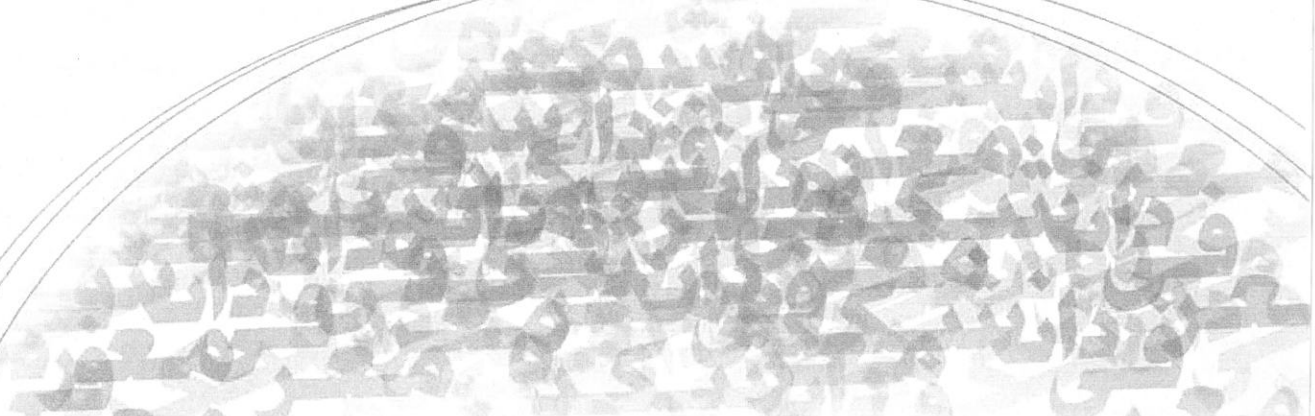
پلان‌های کاری ما در شفاخانه سه مرحله‌ای بوده است: مرحله اول راه‌اندازی اولیه شفاخانه که در حال حاضر تکمیل و از لحاظ ساختمانی و امکانات تجهیز شده است؛ مرحله دوم راه‌اندازی بخش‌های عمده که شامل داخلی، جراحی، نسائی ولادی، اطفال، اورتوپیدی، اعصاب است که فعلاً بیشتر این بخش‌ها فعال است؛ مرحله سوم راه‌اندازی بخش‌های تخصصی و فوق تخصصی مانند پیوند اعضا، اندوسکوپی، لیزر و شیمی درمانی است که برنامه‌ریزی اولیه آن صورت گرفته است و به زودی مرحله اجرایی آن آغاز می‌شود.

پیام خاتم: چه گفتنی‌هایی برای محصلین دارید؟
داکتر عرفانی: پوهنتون خاتم النبیین ﷺ زمینه‌های

خوبی را جهت تحصیل در رشته‌های طب و قابلیت فراهم کرده است. کسب رتبه برتر در بین پوهنتون‌های خصوصی بیانگر همین قضیه است؛ پس یک محصل با همت و تلاشی که دارد و امکانات موجود در این پوهنتون، به راحتی می‌تواند به آن دست یابد و به صورت مسلکی شروع به وظیفه کند و یا وارد دوره‌های تخصصی شود. ما هم برای پیشرفت محصلین تمام تلاش خود را خواهیم نمود. دوستان دانش آموخته! شما برای شروع فصل جدیدی از زندگی آماده می‌شوید تا وارد عرصه خدمت به جامعه شوید، مطمئناً در این راه با موانع، دل شکستگی و مشکلات بسیار برخورد خواهید کرد؛ ولی به یاد داشته باشید که تنها راه حل آن ایستادگی و مقاومت در برابر آن است و بر آن عقیده باشید که همیشه برای هر مشکل یک راه حل وجود دارد و باید برای رسیدن به آن هیچ وقت ناامید نشوید. یک انسان نمی‌تواند بدون تجربه و اشتباه، زندگی را طی کند. بنابراین تحمل کنید و با تدبیر و تفکر پیش

معتبرترین بخش های اداری دانشگاه

آمریت برنامه ریزی و تضمین کیفیت

سید امان الله تابش

آمر این اداره از زیر

مجموعه‌های ریاست دانشگاه و

معاونت علمی-تدریسی می‌باشد، و مأموریت

وی عبارت است از هماهنگی و نظارت و احراز کلیه

امور برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت داخل و خارج دانشگاه

خاتم النبیین می‌باشد.

اختیارات تماس با: کلیه رؤسای دانشکده‌ها، آمرین

دیپارتمنت‌ها، مدیران بخش‌ها و رئیس دانشگاه در امور

خاص مشاوره کیفی.

مسئولیت دستورگیری: رئیس دانشگاه و معاونت علمی-

تدریسی

مسئولیت گزارش‌دهی: معاونت علمی-تدریسی

شرکت در جلسات و موضوعات: جلسات مرتبط با

موضوعات مدیریت اهداف، حل مسئله، گزارش عملکرد

فعالیت‌ها، وظایف اصلی و اهداف:

• برنامه‌ریزی برای انجام به موقع و صحیح امورات

آموزشی و اداری و بازرسی‌های مورد نیاز ادارات که در

طرح‌های کنترل یا سایر مدارک فنی به آنها اشاره شده است.

• برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای دوره‌ای امورات

اداری و آموزشی، ارزیابی کیفیت کارکرد و عملکردها.

• برنامه‌ریزی و نظارت بر حسن اجرای تجزیه و تحلیل

سیستم‌های آموزشی جهت اطمینان از صحت با تطبیق

درست آن.

• زمینه‌سازی، برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای کنترل

آماري فرایندها.

• تجزیه و تحلیل شکایات دانشجویان، اساتید و سایر

موارد جهت ریشه‌یابی و از بین بردن علل آنها.

• همکاری با واحد مالی در جمع‌آوری و دسته‌بندی و

گزارش‌دهی هزینه‌های کیفیت.

• بررسی عدم انطباقات مشاهده شده در محصولات و

انجام اقدام اصلاحی و رفع مغایرت‌ها.

• مشارکت در کمیته راهبری کیفیت.

• هدایت و جهت‌دهی به کلیه فعالیت‌های زیربند با کیفیت به منظور تحقق اهداف کیفی دانشگاه.

شناخت نقاط ضعف و قوت به منظور شناخت شرایط و قابلیت‌های داخلی دانشگاه (وضع گذشته و موجود)

و شناخت فرصت‌ها و تهدیدهای بیرونی پیش

روی دانشگاه (وضع گذشته و موجود)

معرفی اهداف کمی و کیفی برنامه با

توجه به شاخص‌های سند چشم‌انداز

دانشگاه و در برگیرنده تمامی فعالیت‌ها و

به خصوص حوزه‌های آموزشی، پژوهشی،

دانشجویی-فرهنگی، همکاری‌های علمی

و بین‌المللی و اداری، مالی، منابع انسانی و فضای

مجازی ... برای تمامی سنوات برنامه با توجه به نوع

میزان فعالیت هر بخش. تشخیص و تطبیق

دقیق شاخص‌های عملکرد کلیدی که دانشگاه

را در نیل به اهداف کمی و کیفی رهنمون می‌سازد. مقدار

این شاخص‌های عملکرد در هر سال مشخص می‌گردد تا

بتوان در نهایت و در انتهای برنامه به نسبت مطلوب هر یک

از شاخص‌های عملکرد دست یافت. تعیین ساختار اجرایی

برنامه، وظایف و مسئولیت حوزه‌ها و واحدهای مختلف

دانشگاه برای تحقق برنامه و دستیابی به اهداف کمی و کیفی

آن در قالب احکام اجرایی برنامه و ابلاغ برنامه مصوب به

حوزه‌های مختلف دانشگاه. برقراری ارتباط بین برنامه با منابع

مالی در اختیار دانشگاه. در این مرحله، برنامه‌های عملیاتی

هریک از بخش‌های دانشگاه به شورای برنامه‌ریزی ارسال

گردیده و سپس اعتبارات سالانه حوزه‌های مختلف مؤسسه

بر مبنای شاخص‌های برنامه، تصویب و تخصیص می‌یابد.

در گام بعدی شاخص‌های کلیدی مندرج در برنامه‌ریزی به

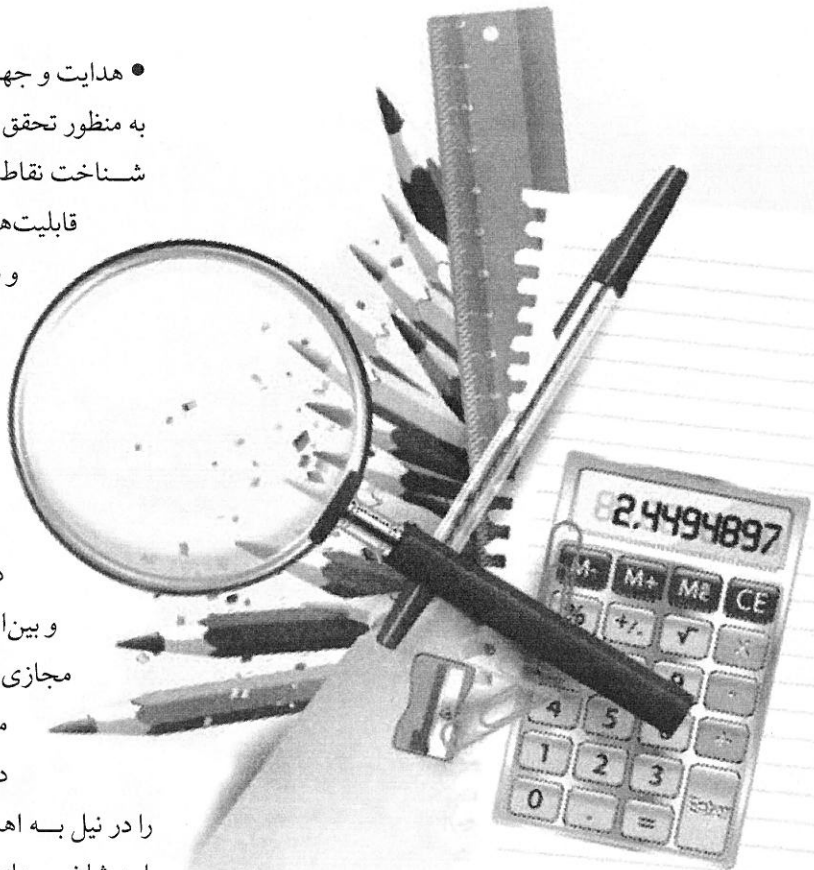
طور مستمر مورد ارزیابی قرار گرفته و با مقایسه آنها با مقادیر

تعیین شده برای هر سال برنامه، میزان موفقیت در دستیابی به

اهداف تعیین شده مشخص و در صورت وجود انحراف، علل

و عوامل موفقیت و کامیابی جهت به حداقل رساندن میزان

انحراف تعیین گردد.

• طراحی و پایش سیستم مدیریت کیفیت.

• تصویب و نظارت بر اجرای کلیه روش‌های اجرایی و به

جریان‌اندازی روش‌های جدید.

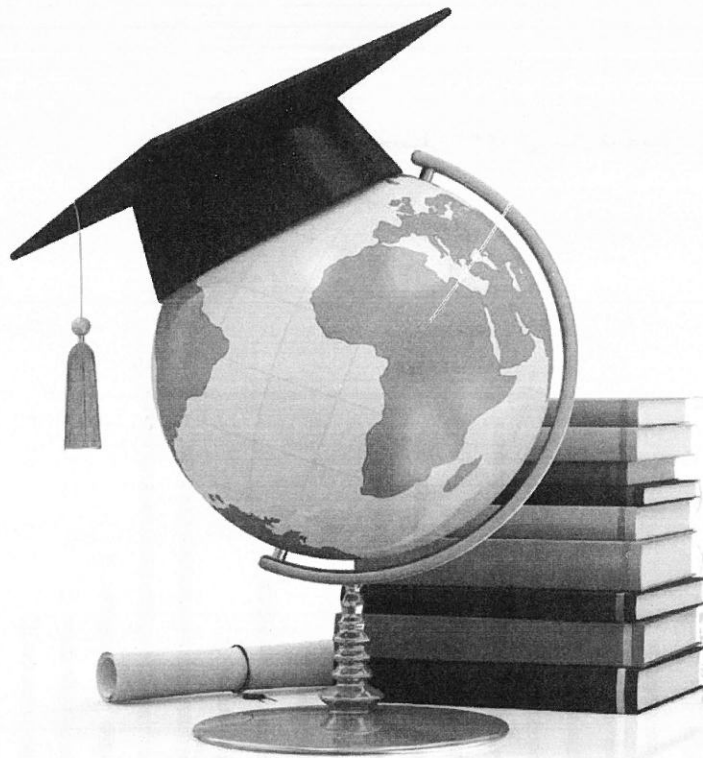
• انجام بهبود مستمر و کمک به بخش‌ها در راستای این هدف.

• نظارت بر انجام و اثربخشی جلسات بازنگری مدیریت و پی‌گیری آن.

• برنامه‌ریزی و انجام ممیزی‌های داخلی و آماده‌سازی جهت انواع ممیزی‌ها.

• انجام رویه‌های مربوط به کنترل مستندات و مدارک.

• انجام کلیه کارها در راستای مصالح دانشگاه.

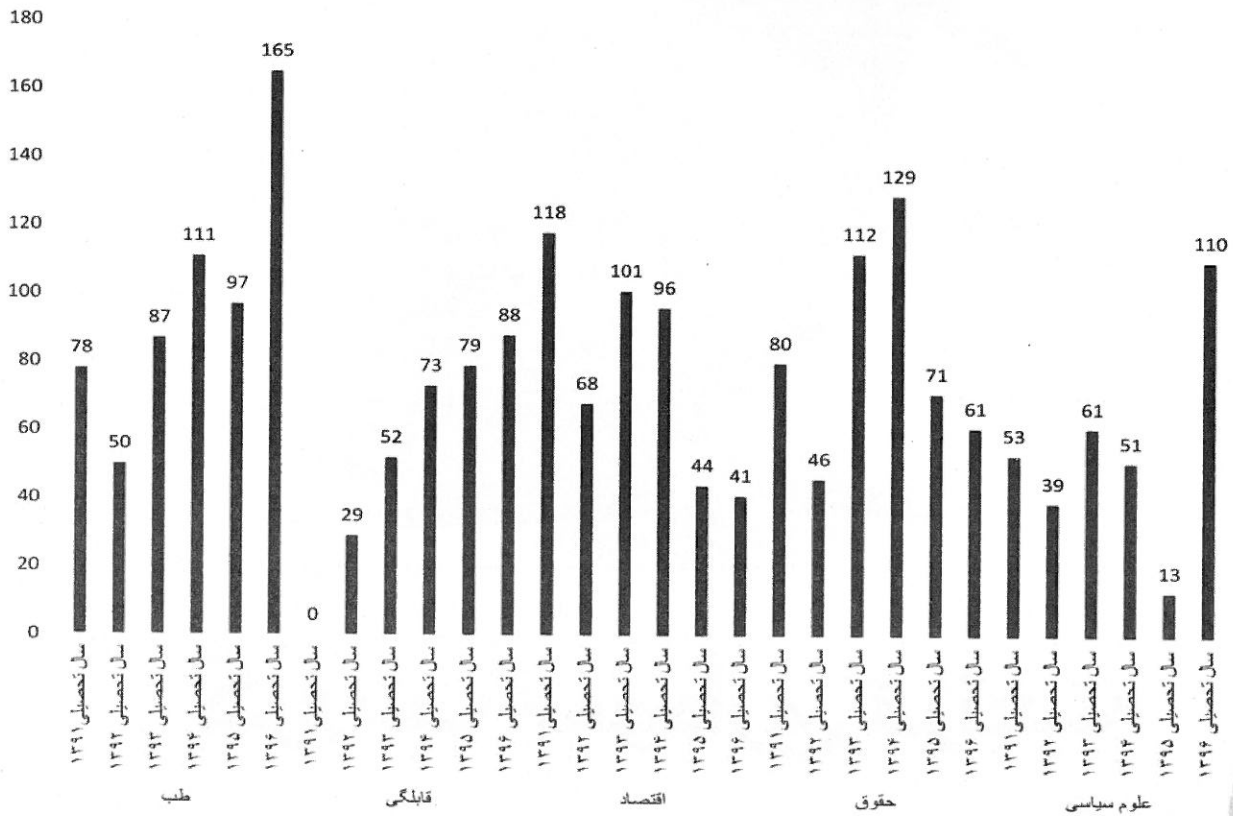
گزارش نهوداری فراغت

سیدعقيل فاطمی
(مدیر عمومی امور تدریسی)

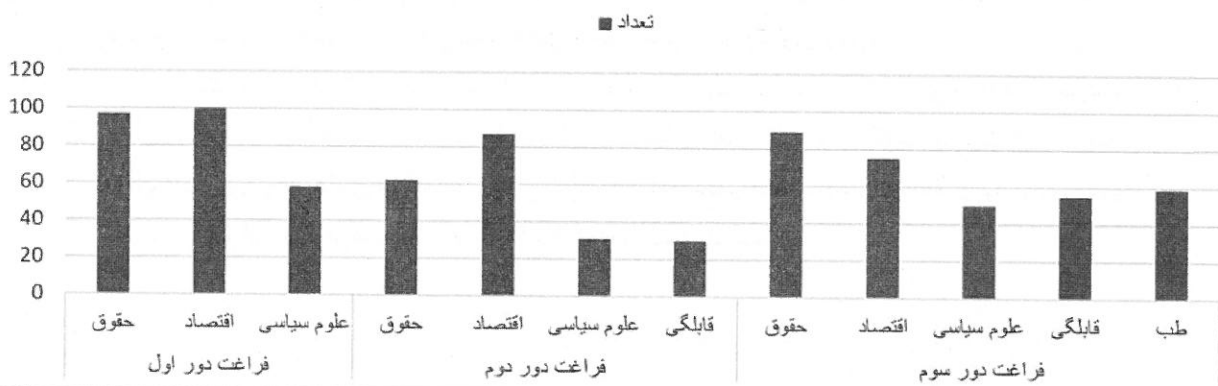
اکنون که شاهد سومین دوره فراغت دانشجویان دانشگاه پرافتخار خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی هستیم، خرسندیم که با پشتکار و احساس مسئولیت در سایه رهنمودها و تلاش‌های شبانه‌روزی ریاست محترم دانشگاه توانسته‌ایم به بار نشستن این سرمایه‌های علمی کشور را ارج‌گزارى نماییم. مدیریت امور محصلان ضمن عرض تبریک این دوره از فراغت، گزارش نموداری ذیل را ارایه می‌نماید که در آن آمار کلی دانشجویان به تفکیک رشته، آمار دانشجویان هر دانشکده با تفکیک جنسیت از اولین سال فعالیت تا اکنون را به نمایش می‌گذارد. در این نمودار شاهد سیر صعودی هم از لحاظ ورود در رشته‌های مختلف و هم از لحاظ فراغت دانشجویان از سال اول تا اکنون هستیم.

تعداد محصلین از سال تحصیلی ۱۳۹۱ الی سال تحصیلی جاری به تفکیک رشته

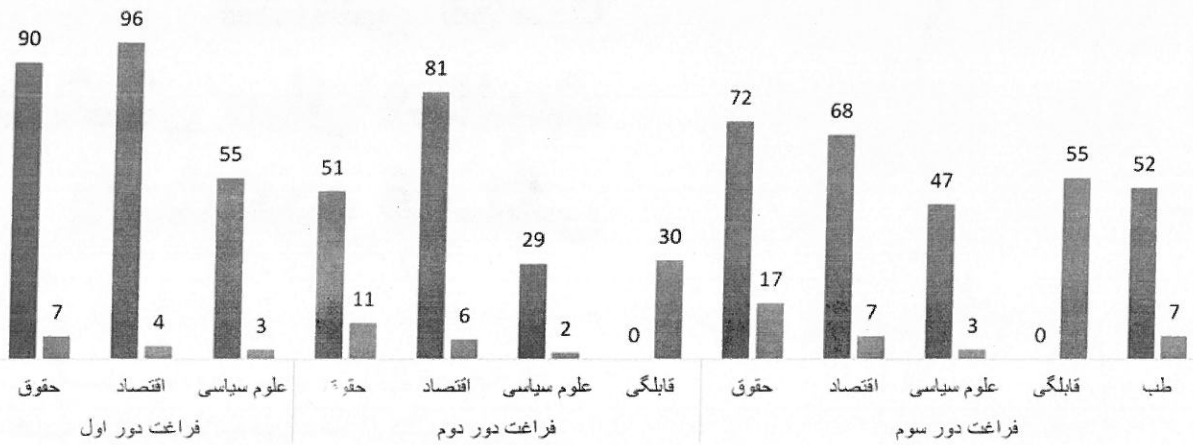

آمار محصلین در سه دوره فراغت به تفکیک رشته

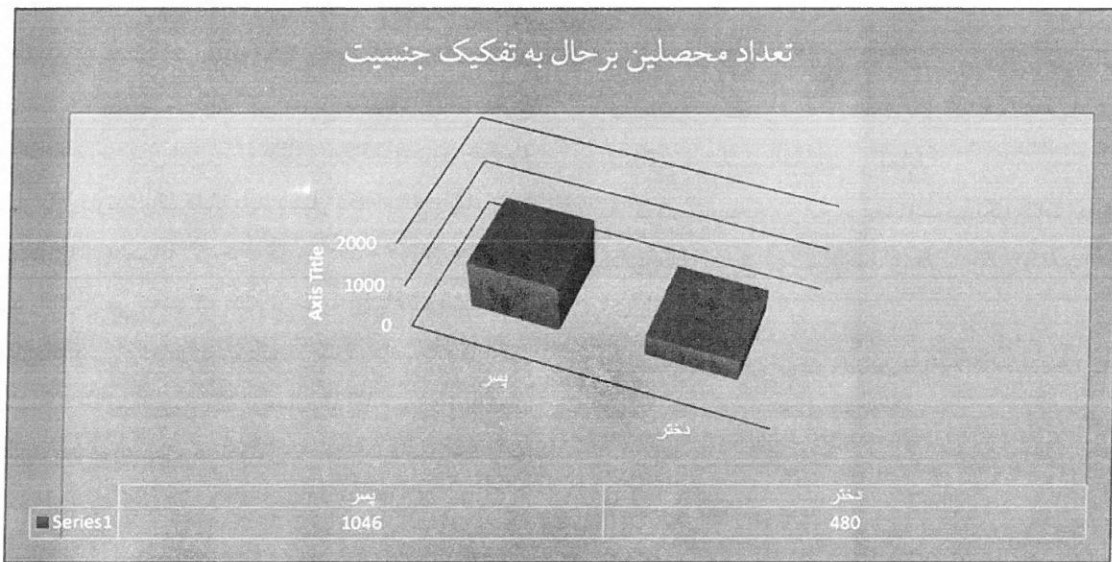

فارغین سال‌های تحصیلی ۱۳۹۱، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به تفکیک جنسیت و رشته

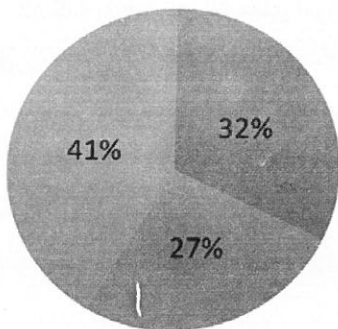
■ انث ■ ذکور

تعداد محصلین برحالی به تفکیک جنسیت

سه دوره فارغین به اساس فیصدی

■ مجموع دور سوم ■ مجموع دور دوم ■ مجموع دور اول

نگاهی کوتاه به شش سال فعالیت دانشکده قابلگی

مهارت قابلگی: دانشکده قابلگی پوهنتون خاتم النبیین قابله‌ها را به منظور ارائه خدمات ذیل که به مثابه مهارت‌های قابلگی می‌باشند، تربیت می‌نماید:

۱. گرفتن تاریخچه و انجام معاینات فیزیکی کامل به همراه مانورهای لئوپل (سمع صدای قلب جنین و تعیین سن حاملگی)
۲. مشاوره و آموزش رویارویی با مشکلات و بیماری‌های دوران حاملگی از جمله اختلالات جسمی و روحی مادر و اختلالات جنینی جنین.
۳. تجویز دواهای مجاز
۴. تصمیم‌گیری و دستور پذیرش و تشکیل دوسیه مطابق فرم مربوطه در شفاخانه‌ها
۵. درخواست روش‌های پاراکلینیکی (سونوگرافی، رادیولوژی، NST، معاینات لابراتواری)
۶. تکمیل دوسیه مادر و نوزاد و صدور گواهی ولادت و اجازه انتقال مادر به بخش کنترل
۷. مشاوره و آموزش در خصوص استفاده از روش‌های مختلف پیشگیری حاملگی با زوجین
۸. آموزش و مشاوره در مورد بلوغ نوجوانان و مسائل و

در راستای بهبود وضعیت صحت زنان، خصوصاً زنان حامله و مراقبت هر چه بهتر به مادران کشور عزیزمان دانشگاه خاتم النبیین علیه‌السلام نیز اقدام به تأسیس دوره قابلگی در مقطع لیسانس در سال ۱۳۹۱ نمود که در حال حاضر به تعداد ۶۷۰ دانشجو در این مقطع مشغول به تحصیل می‌باشد. محصلین این رشته عشق، علاقه، صبر و حوصله بسیار بالا دارند. یک قابله باید بسیار نکته‌سنج باشد، زیرا بسیاری از مسائل کوچک در ولادت و دوران حاملگی خود را نشان می‌دهند که عدم توجه به آن باعث مشکلات جبران‌ناپذیر برای مادر یا کودک می‌شود. دانشکده قابلگی دانشگاه خاتم النبیین علیه‌السلام از سال ۱۳۹۱ شروع به آغاز فعالیت نموده است که تاکنون تعداد ۵۶ دانشجو را به جامعه صحت کشور هدیه کرده است. دانشکده قابلگی با استفاده از اساتید مجرب و رفرنس‌های معتبر و اهمیت دادن به بعد آموزش مفهومی و برتر مورد توجه بسیاری از جوانان آرزومند خدمت برای جامعه صحت کشور قرار گرفته است. این دانشکده به جدیت برنامه‌های آموزشی را دنبال خواهد کرد.

• فرستادن محصلین در دوره استاژ به کشورهای همسایه (ایران، هند)

• فرستادن محصلین در دوره استاژ به شفاخانه‌ها

• تطبیق کریکولوم درسی بر طبق رفرنس‌های معتبر

مشکلات آن

۹. آموزش و مشاوره قبل و بعد از ازدواج و آمادگی برای حاملگی
۱۰. آموزش در مورد واکسیناسیون مادر، نوزاد، شیرخوار و کودک زیر شش سال
۱۱. آموزش در مورد هرگونه مشکلات رشد کودک
۱۲. مشاوره و آموزش در خصوص بیماری‌های مقاربتی ایدز، هپاتیت، سرطان‌ها و ناباروری

زوجین

۱۳. تطبیق IUD و خارج کردن آن
 ۱۴. برنامه‌ریزی، نظارت و آموزش سایر پرسونل تیم صحتی در صورت نیاز
 ۱۵. انجام پژوهش و شرکت در طرح‌های ملی - تحقیقاتی
- فرصت‌های شغلی قابل‌ه‌ها (پس از اتمام دوره تحصیلی می‌توانند در عرصه‌های ذیل فعالیت نمایند):

۱. به عنوان مدیر در بخش‌های مختلف شفاخانه‌ها
 ۲. کار در کلینیک‌ها
 ۳. کار در شفاخانه‌ها
 ۴. کار در وزارت صحت عامه به حیث کارشناس
 ۵. کار به حیث مشاور تنظیم خانواده (family planning)
 ۶. ارائه خدمات قابلیت‌ها در منازل
 ۷. آموزش و مشاوره برای رویارویی با مسائل جنسی بلوغ نوجوانان در مکاتب
 ۸. آموزش و مشاوره در مورد حفظ صحت و مشکلات و اختلالات یانسگی
- آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

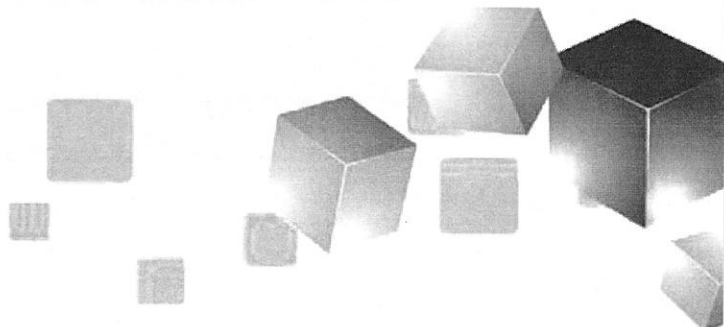
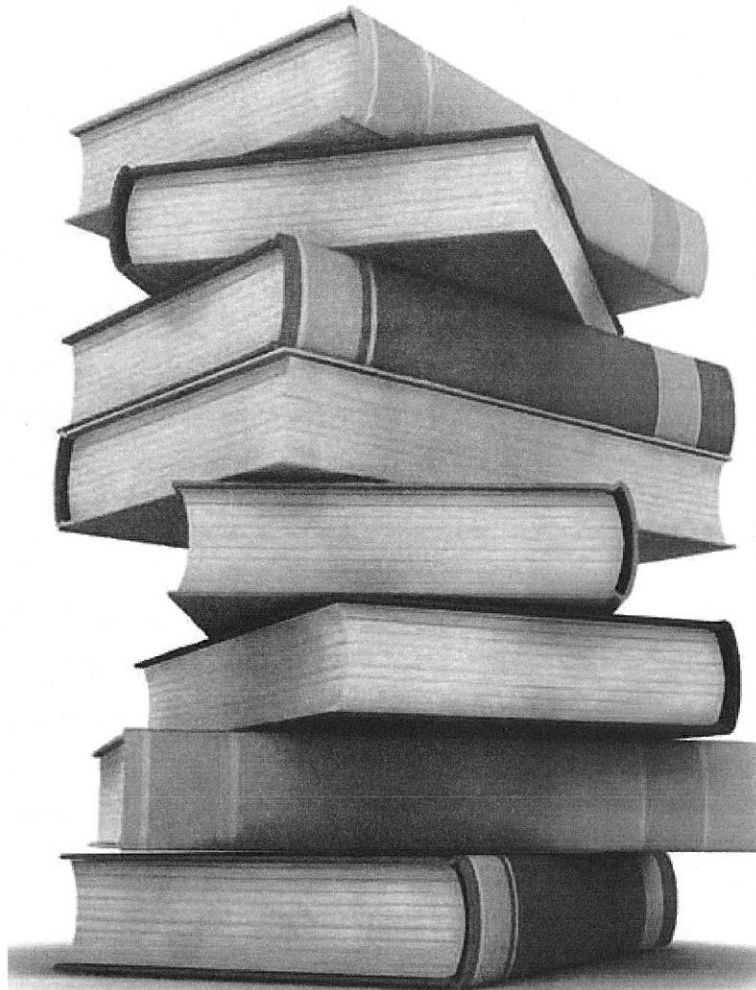
نگاهی کلی به شش سال فعالیت دانشکده اقتصاد

معرفی دانشکده

دانشکده اقتصاد و مدیریت پوهنتون خاتم النبیین صلی الله علیه و آله شعبه
غزنی در سال ۱۳۹۱ بر اساس حکم شماره ۴۵۹۰/۶۱۶۲ وزارت تحصیلات عالی دولت جمهوری اسلامی افغانستان در
مقطع تحصیلی لیسانس آغاز به فعالیت نمود. در حدود ۳۴۰ نفر
محصّل از ولایات مختلف اعم از ذکور و اناث، در این
دانشکده، در دو گروه روزانه و شبانه، در سمسترهای مختلف
(اول تا هشتم)، مشغول به تحصیل هستند و تاکنون سه دوره
فراغت داشته است.

الف) اهداف کلی

۱. جذب نخبگان و نیروهای کارآمد؛
۲. توسعه فناوری اطلاعات و تسهیل ارتباطات؛
۳. تأمین، حفظ و توسعه تجهیزات و فضای آموزشی؛
۴. تسهیل ارائه خدمات آموزشی به دانشجویان و گروه‌های هدف؛
۵. پیروی از سیاست‌های کلی دانشگاه و بخش اقتصادی کشور؛
۶. توسعه تحصیلات تکمیلی اقتصادی؛
۷. ارتقاء انگیزه و اخلاق حرفه‌ای و وجدان کاری؛
۸. روزآمد کردن و توسعه دانش و مهارت حرفه‌ای در تمام سطوح ارائه خدمات؛
۹. توسعه همکاری‌های بین دانشکده اقتصاد و سایر دانشگاه‌ها؛
۱۰. توسعه آموزش از راه دور (آموزش مجازی)؛
۱۱. توسعه و تسهیل ارائه خدمات دانشجویی و فرهنگی.

تواتر اقتصاد

- آشنا شدن محصلان با جدیدترین مباحث و اندیشه‌هایی که درباره اقتصاد و تجارت و بانکداری مطرح هست.
 - آشنا ساختن محصلان با مبانی اقتصاد اسلامی.
 - توانا ساختن محصلان در اندیشیدن در باب راه حل‌های مسائل اقتصادی جامعه.
 - زمینه ورود محصلان به دوره ماستری در گرایش‌های مختلف علوم اقتصادی.
- برای رسیدن به اهداف فوق باید اصول زیر مورد توجه قرار گیرند:

الف) اصل آزادی تفکر و تبادل نظر دائمی میان استاد و محصل در تمام مراحل تعلیمی.

ب) مبادله گسترده اطلاعات علمی میان محافل آکادمیک داخلی و بین‌المللی.

ج) تعلیم و تعلم از سوی استاد و محصل به نحوی که زمینه تعلیم و تحقیق، تفسیر و تحلیل مسائل اقتصادی، تجاری و بانکی را هر چه بیشتر فراهم سازد.

۳. نظام درسی

نظام درسی در این پوهنتون، بر اساس سیستم کریدیت ارائه می‌شود هر کریدیت، شانزده ساعت درسی می‌باشد.

۴. کریدیت‌های درسی

تعداد کریدیت‌های درسی دوره لیسانس ۱۴۰ کریدیت می‌باشد که شامل دروس اساسی، اختصاصی و عمومی است و محصلان برای تکمیل دوره تحصیلی و دریافت مدرک لیسانس، باید این تعداد واحد درسی را بگذرانند.

۵. طول دوره

طبق نظامنامه آموزشی پوهنتون، مدت تحصیل در این دوره حداقل چهار سال و حداکثر شش سال است. محصل می‌تواند در هر سمستر حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ کریدیت انتخاب نماید.

ج) برنامه‌های آینده دانشکده اقتصاد و مدیریت

۱. تداوم برگزاری کانکور و پذیرش محصل در هر سال تحصیلی در مقاطع گوناگون تحصیلی؛

۲. برگزاری دوره ماستری و دکتری به منظور ارتقای تخصص علمی محصلان و نهادینه سازی علم و تخصص در کشور

ب) اهداف مقطع تحصیلی لیسانس

۱. تعریف مقطع تحصیلی لیسانس:

مقطع لیسانس اقتصاد و مدیریت شامل چهار نوع دروس اساسی، مضامین اختصاصی دروس اختیاری و مضامین عمومی است. محصلان می‌توانند پس از گذراندن موفقانه این دوره، لیسانس اقتصاد را از پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام دریافت نمایند.

۲. اهداف مقطع تحصیلی لیسانس:

• آشنا ساختن محصلان با مباحث مضامین علوم اقتصادی در زمینه‌های مختلف.

• تربیت افراد کارآمد با توانایی علمی که قابلیت تجزیه و تحلیل مسائل اقتصادی تجاری، بازرگانی و مدیریتی افغانستان و جهان را داشته باشند و بتوانند در نهادهای اجرایی کشور مثمر واقع شوند.

• تأمین نیروی انسانی مورد نیاز وزارت خانه‌ها و مؤسسات و سازمان‌های عمومی کشور به ویژه وزارت اقتصاد، وزارت مالیه، بانک مرکزی و سایر وزارت خانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی مربوط.

• آشنا ساختن محصلان با اندیشه‌های اقتصادی متفکران مسلمان و غرب.

• توانا ساختن محصلان برای درک و تحلیل علمی و آکادمیک مسائل اقتصادی.

در دانشکده اقتصاد و مدیریت در حال تدریس هستند و دارای درجه ماستری می‌باشند.

ه) رشته اقتصاد و مدیریت شامل: اقتصاد تجارتي، مدیریت تجارتي و مدیریت اقتصادی

دانشجویان فارغ التحصیل از این رشته از فرصت‌های کاری و تحصیلی ذیل برخوردار می‌شوند:

- ادامه تحصیل در مقطع ماستری و دکتری.
- جذب به عنوان استاد و کدر در مراکز علمی و آکادمیک کشور.

• تحلیلگر مسائل اقتصادی در حوزه تولید، مصرف، عرضه، تقاضا، تورم؛ واردات، صادرات و بانکداری اسلامی.

• جذب در نهادهای اقتصادی پالیسی ساز و به خصوص وزارت اقتصاد، مالیه و تجارت کشور.

• کارشناس و صاحب نظر مسائل اقتصادی و معیشتی کشور.

• جذب و استخدام در بانک‌ها، مراکز اقتصادی و شرکت‌ها.

• مدیریت بهره‌وری نیروی کار در سازمان‌ها. آمریت فرهنگی- تربیتی غزنی

محصلان و تحصیل در مراحل عالی ماستری و دکتری؛
۳. در صورت امکان، بورسیه محصلین به کشورهای دیگر؛

۴. رایزنی با نهادها، مؤسسات و ادارات جهت استخدام محصلین فارغ التحصیل؛

۵. تبادل استاد و محصل با مراکز علمی معتبر کشورها؛
۶. برگزاری سمینارهای علمی، محصلی و ملی در سطح

بین‌المللی؛
۷. تهیه متون درسی علوم اقتصادی به تناسب نیازهای علمی و تحصیلی افغانستان؛

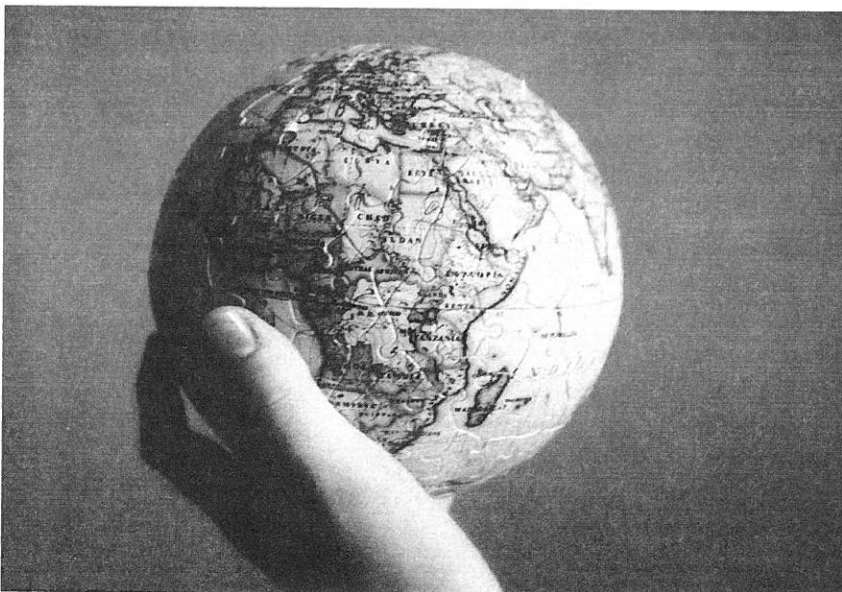
۸. حمایت‌های علمی و شغلی از فارغ التحصیلان مقاطع گوناگون، در قالب‌های مشاوره، پژوهشگری، استادی، خدمات علمی، سمینارها و همایش‌ها.

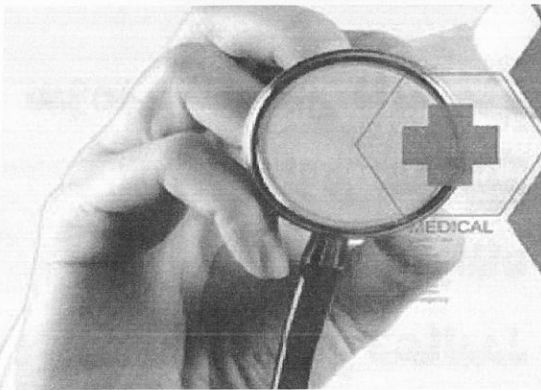
د) اساتید و اعضای هیئت علمی
دانشکده اقتصاد و مدیریت شعبه غزنی در طول چهار سال حیات علمی خود، علاوه بر داشتن اساتید مجرب و متخصص تمام وقت، به عنوان اعضای هیئت علمی، از اساتید پاره وقت و قراردادی نیز، به منظور بالا بردن سطح کیفیت آموزش‌ها و رفع نیازهای علمی، استفاده نموده است.

در بخش اساتید مدعو سعی می‌شود که در هر سمستر اساتیدی دعوت شوند که از تجربه کافی در تدریس و

توانایی علمی نسبت به درس مربوطه و همچنین از مدارج عالی علمی برخوردار باشند. تعداد اساتید مدعو یا قراردادی در هر سمستر به تناسب نیاز علمی دانشکده متفاوت می‌باشد.

در سال تحصیلی (۱۳۹۶) ۸ نفر به عنوان استاد اعم از هیئت علمی و مدعو

سومین جشنواره فراغت و نگاهی کوتاه به دانشکده طب معالجوی

اعضای هیئت علمی:

۱. دکتر محمدحسین عرفانی، ماستر طب معالجوی

۲. دکتر محمدآصف لعلی

۳. دکتر خان علی محمدی ماستر صحت عامه

۴. استاد نجیبه شریفی، ماستر قابلگی

لابراتوارهای دانشکده:

• idwifery Lab. لابراتوار قابلگی

• Histology, Pathology & Physiology Lab.

لابراتوار هیستولوژی، پاتولوژی و فیزیولوژی

• First aid Lab. لابراتوار کمک‌های اولیه

• Anatomy Lab. لابراتوار آناتومی

• Chemistry, Biochemistry & Immunology Lab

لابراتوار کیمیا، بیوشیمی و ایمونولوژی

• Microbiology, biology & Biophysics Lab

لابراتوار بیولوژی، بیوفیزیک و میکروبیولوژی

پس از شروع به کار این دانشکده در بهار سال ۹۱ سیاست‌های شورای علمی و اداری این دانشکده بر آن قرار گرفت که به علت حساسیت بالای رشته طب و قابلگی و سروکار داشتن این رشته‌ها با صحت و سلامت روح

و جسم موجود بزرگ و عظیمی به نام انسان و در جهت افزایش کیفیت اداری و آموزشی، این دانشکده به شکل کاملاً منظم و مطابق با ضوابط قانونی اداره شود و با هماهنگی تمامی اساتید محترم دائم و مدعو این دانشکده اهمیت ویژه‌ای به کیفیت آموزشی و درسی و همچنین وضعیت اخلاقی دانشجویان محترم طب و قابلگی این دانشکده داده شود.

علوم طبی به عنوان رکن اصلی و تضمین‌کننده

صحت و بهداشت جامعه به شمار می‌رود. افغانستان بعد از چند دهه جنگ، آسیب‌های زیادی در عرصه‌های مختلف از جمله صحت و سلامت دیده است و اکنون بیشترین نیاز مردم به این علم احساس می‌شود. شعبه غزنی این دانشگاه با توجه به نیاز مبرم مردم غزنی باستان، به افراد مسلکی و متخصص در عرصه علوم طبی، این رشته را فعال نموده است.

اهداف دانشکده

آشنا ساختن دانشجویان با مباحث و مسائل مختلف علوم طبی؛

ایجاد لابراتوارهای طبی برای دروس عملی؛

تربیت افراد کارآمد با توانایی‌های علمی و عملی لازم؛
قادر ساختن محصلان در جهت استفاده از آخرین منابع علمی و بهره‌گیری از آخرین اطلاعات و فنون جدید؛
تربیت نیروهای مسلکی و مورد نیاز عرصه طبی کشور؛
مستعد و نیرومند ساختن محصلان در جهت تلاش برای ارایه راه‌های گسترش صحت در جامعه و گرایش به رعایت صحت.

دانشکده طب معالجوی دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام شعبه غزنی همزمان با سایر دانشکده‌های این مرکز در برج حمل سال ۱۳۹۱ در ولایت غزنی فعالیت خود را آغاز نمود.

رشته‌های دانشکده طب در غزنی:

۱. رشته طب معالجوی

۲. رشته قابلگی چهار ساله (لیسانس قابلگی)

۳. رشته طب دندان

سومین فارغین دانتنکده علوم سیاسې و نگاهې کوناه به ننتر سال فعالین این دانتنکده

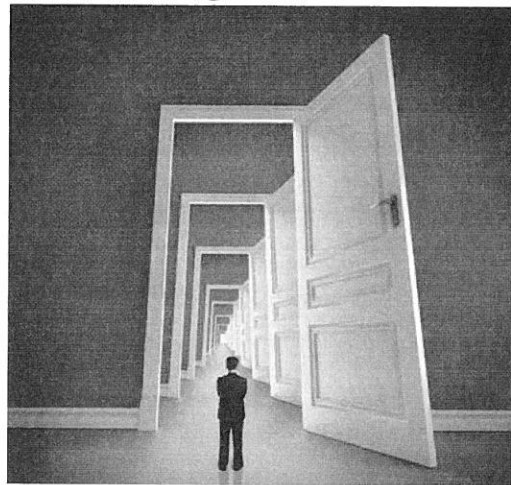
نموده و یا اینکه به عنوان کارشناس مسائل سیاسی در ادارات، وزارتخانه‌ها، ولایات، نمایندگی‌های خارج از کشور، نمایندگی‌های پارلمانی، شوراها و ولایتی؛ تدریس و تحقیق در دانشگاه‌ها، وزارت خارجه مشغول فعالیت‌های سیاسی شوند. همچنین با توجه به شرایط دموکراتیک امروزی کشور در فضای رسانه‌ها می‌توانند اقدام به روشن‌سازی و جهت‌دهی افکار عمومی نمایند. از این گذشته، یک محصل تحصیل کرده در رشته علوم سیاسی می‌تواند به عنوان یک استاد پوهنتون به کار آموزشی پرداخته و یا در حوزه تخصص خود اقدام به تحقیقات و پژوهش‌های مربوط به علوم سیاسی نمایند.

دوره تحصیل

دوره تحصیل در رشته علوم سیاسی چهار سال را در بر می‌گیرد. برخی از محصلین که در سمس‌ترهای مختلف اوسط عالی کسب نمایند، امکان فراغت بعد از هفت سال را دارند. امروزه، بسیاری باور دارند که بعد از فلسفه، علوم سیاسی مادر علوم است. زیرا برنامه‌های درسی علوم سیاسی ترکیبی از دانش‌های مختلف جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، زبان انگلیسی، ریاضیات، مطالعات اسلامی، کلیات اقتصاد، بخش‌هایی از حقوق، اندیشه‌های سیاسی اسلامی و غربی، تاریخ معاصر افغانستان و تاریخ تحولات سیاسی و اجتماعی افغانستان و... می‌باشد.

برنامه لیسانس علوم سیاسی شامل ۱۳۶ کرایدیت ساعت می‌شود که برای فارغین صنف دوازده لیسه‌ها تطبیق می‌شود. از اینکه رشته علوم سیاسی دارای ماهیت چند رشته‌ای است، موفقیت در تحقق اهداف آموزشی این دوره متوقف بر آشنایی نسبت به تعدادی از زمینه‌های علمی است. از این رو، مجموعه کرایدیت‌های درسی این رشته به چهار دسته تقسیم می‌شود:

- مضامین اساسی و پایه به تعداد هفده کرایدیت؛
- مضامین اختصاصی اجباری به تعداد نود و دو کرایدیت؛

دانشکده علوم سیاسی یکی از دانشکده‌های فعال و مؤثر پوهنتون خاتم النبیین علیه‌السلام است. این دانشکده همزمان با تأسیس پوهنتون خاتم النبیین در غزنی در سال ۱۳۹۱ شروع به کار نمود و در طول این چهار سال، با استفاده از اساتید مجرب و توانمند توانسته خدمات علمی و تربیتی مؤثری را به انجام برساند.

انتظار می‌رود که محصلین علوم سیاسی با گذراندن یک دوره تحصیلی موفق بتوانند با درک دقیق مفاهیم اساسی سیاست، تصویر روشنی از شرایط خود، جامعه و نظام سیاسی به دست آورده و اطرافیان خویش را نیز در روشنایی بیشتری قرار داده و در برابر نارسایی‌های جامعه و سیاست اقدامات فکری و عملی اصلاحی و لازم را به انجام برسانند.

زمینه‌های کاری

محصلین علوم سیاسی، پس از فراگیری دوره آموزشی لیسانس می‌توانند در مقاطع ماستری و دکتری تحصیل

محصلین به دانشکده رسیده و تعدادی از آن در سمینار ارائه گردید. این مقالات به ضمیمه مقالات ارائه شده در نشریه پیام خاتم چاپ می‌شود؛

۱۰. برگزاری جلسات توجیهی در میان اساتید دانشکده علوم سیاسی مبنی بر ارتقای کیفیت تدریس و شیوه‌های آموزشی؛

۱۱. تشکیل کارگروهی از محصلین علوم سیاسی برای تحقیقات و مطالعات علمی در موضوعات سیاسی.

دانشکده علوم سیاسی همواره بر این اصل متعهد است که آموزش را همراه با پژوهش و تحقیق سرلوحه سیاست خویش قرار داده و فرهنگ تک ساحتی آموزش را به آموزش همراه با کتابخوانی و تحقیق تبدیل نماید.

بر این اساس در هر سمستر مصمم است سمینارهایی را در موضوعات کاربردی مورد نیاز جامعه برگزار و بدین ترتیب زمینه را برای مشارکت علمی محصلین به عنوان یک پراکتیس فراهم نماید، تا با استفاده از این شیوه ظرفیت‌های علمی آنان را افزایش بدهد.

فرصت‌های شغلی رشته علوم سیاسی شامل: روابط بین‌الملل، اندیشه سیاسی و جامعه‌شناسی سیاسی دانشجویان فارغ‌التحصیل این رشته از فرصت‌های تحصیلی و کاری ذیل برخوردار می‌شوند:

- ادامه تحصیل در دوره‌های ماستری و دکتری؛
 - جذب به عنوان استاد و کدر در مراکز علمی و آکادمیک کشور؛
 - کارشناس و تحلیلگر مسائل سیاسی و اجتماعی در بعد ملی و بین‌المللی؛
 - جذب در وزارتخانه‌های پالیسی ساز و به ویژه وزارت امور خارجه؛
 - مشاور در ادارات و وزارت خانه‌های کشور؛
 - جذب به عنوان دیپلمات سیاسی و کنسولی در سفارت خانه‌ها و کنسولگری‌های افغانستان در خارج از کشور.
- آمریت فرهنگی- تربیتی غزنی

• مضامین اختصاصی اختیاری به تعداد یازده کریدیت؛
• مضامین عمومی به تعداد شانزده کریدیت که جمع کل کریدیت‌ها حدود صد و سی و شش کریدیت می‌شود.
سومین دوره فراغت

دانشکده علوم سیاسی در سال‌های ۹۱، ۹۲، ۹۳ و ۹۴ در رشته علوم سیاسی جذب محصل داشته و اینک تعداد کل محصلین مشغول به تحصیل در این دانشکده ۲۰۷ نفر می‌باشد.

از این تعداد، امسال که شاهد فراغت تعدادی از این محصلین در مقطع لیسانس هستیم، در نتیجه از دانشکده علوم سیاسی تعداد ۵۷ نفر فارغ می‌شوند.

فعالیت‌های دانشکده

۱. پیگیری مراحل آموزشی و تربیتی در طول دوره تحصیلی؛

۲. تنظیم دروس و هماهنگی آنها با اساتید مربوطه؛

۳. برگزاری سمینارهای علمی به عنوان حکومت اسلامی با نگاهی به آیات سیاسی قرآن؛

۴. انتشار ویژه نامه پیام خاتم از محصول سمینار علمی دانشکده علوم سیاسی؛

۵. انجام مشاوره‌های تحصیلی و شنیدن مشکلات محصلین علوم سیاسی و دادن راه حل؛

۶. پیگیری و برنامه‌ریزی مونوگراف‌های محصلین سمستر هشتم؛ از کارهای اداری گرفته تا انتخاب موضوع و تصویب و مراحل مختلف آن؛

۷. برگزاری سمینارهای داخل صنف در موضوعات تعیین شده مرتبط با درس و ترویج فرهنگ کتابخوانی؛

۸. آمادگی برای برگزاری سمینار اصلی و ویژگی‌های حکومت اسلامی با نگاهی به آیات سیاسی قرآن در سطح کلان و در حضور شخصیت‌های ولایتی و دولتی؛

۹. برگزاری پیش نشست سمینار «افغانستان و فرایند جهانی شدن در هزاره سوم» در سطح داخلی پوهنتون خاتم غزنی که در واقع، مثل سمینار قبلی حالت پیش نشست دارد. در این سمینار مقاله‌های زیادی از سوی

سومین دوره فراغت دانشکده فقه و حقوق و نگاهی کوتاه به شش سال فعالیت این دانشکده

است، محصلان می‌توانند پس از گذراندن موفقانه این دوره، لیسانس فقه و حقوق را از پوهنتون خاتم النبیین علیه‌السلام دریافت نمایند.

۲. اهداف مقطع تحصیلی:

۱-۲. آشنا ساختن محصلین با مضامین حقوق در زمینه‌های مختلف؛

۲-۲. تربیت افراد مؤثر و کارآمد با توانایی‌های علمی که قابلیت تجزیه و تحلیل مسائل حقوقی (در حوزه‌های مدنی، جزائی، بین‌الملل، حقوق بشر، حقوق بشر دوستانه و...) را در حوزه داخلی و خارجی داشته باشند؛

۲-۳. تأمین نیروی انسانی مورد نیاز در حوزه‌های مختلفی، مانند قضاوت، وکالت، تقنین و...؛

۲-۴. آشنا ساختن محصلین با اندیشه‌های حقوقی جهان اسلام و جهان غرب، به ویژه در حوزه حقوق بشر،

دانشکده فقه و حقوق یکی از دانشکده‌های فعال و تأثیرگذار پوهنتون خاتم النبیین علیه‌السلام است، این دانشکده هم زمان با تأسیس پوهنتون خاتم النبیین علیه‌السلام در غزنی، در راستای پاسخگویی به نیازمندی‌های علمی و فرهنگی مردم علم دوست و فرهنگ پرور دیار سنایی در ولایت غزنی در سال ۱۳۹۱ خورشیدی آغاز به فعالیت نمود و در طول چهار سال با استفاده از اساتید و کدر علمی توانمند، خدمات علمی و فرهنگی خویش را به انجام رسانیده است.

الف) اهداف و برنامه‌های مقطع تحصیلی دوره لیسانس
۱. تعریف مقطع تحصیلی دوره لیسانس:

مقطع لیسانس فقه و حقوق شامل چهار نوع دروس اساسی (پایه) ۴۸ واحد، مضامین اختصاصی ۶۰ واحد، دروس اختیاری ۱۲ واحد و مضامین عمومی ۱۶ واحد

حقوق بشر دوستانه و حقوق بین‌الملل؛

۲-۵. با توجه به اینکه علم حقوق، یکی از علوم کاربردی در علوم انسانی است، توانمندسازی محصلین در حوزه‌های قضاوت، وکالت و قانون‌گذاری از اهداف مهم تلقی می‌شود.

برای رسیدن به اهداف فوق، برنامه‌های آموزشی و کاربردی زیر مورد توجه دانشکده قرار داشته:

- استفاده از اساتید توانمند، مجرب و دارای مدارک
- ماستری و دکتری، در حوزه تعلیم و تربیت؛
- برگزاری نشست و سمینارهای علمی و محصلی؛
- برگزاری محکمه تمثیلی جهت تقویت انگیزه محصلین
- با نگاهی علمی-کاربردی در رشته فقه و حقوق؛

۳. نظام‌های درسی

نظام‌های درسی در پوهنتون خاتم النبیین صلی الله علیه و آله، بر اساس سیستم کربدیت (واحد) ارائه می‌شود و هر کربدیت شانزده ساعت درسی می‌باشد.

۴. کربدیت‌های درس

تعداد کربدیت (واحد)های درسی ۱۳۶ کربدیت می‌باشد که مضامین اساسی (پایه)، اختصاصی، عمومی و اختیاری می‌باشد.

۵. طول دوره

بر اساس نظام نامه آموزشی پوهنتون، مدت تحصیل در این دوره حداقل چهار سال و حداکثر

شش سال است؛

محصل می‌تواند بر اساس توانمندی‌های خویش در هر سمستر (ترم) حداقل ۱۲ واحد و حداکثر ۲۰ کربدیت (واحد) انتخاب نماید.

ب) فعالیت‌های دانشکده

۱. پیگیری مراحل آموزشی-تربیتی در طول دوره تحصیلی؛

۲. تنظیم دروس و هماهنگی با اساتید مربوطه؛

۳. برگزاری سمینارهای محصلی، جهت تقویت بنیه‌های علمی با رویکرد کارورزی؛

۴. هماهنگی و مشارکت محصلین در محکمه ولایت، با تأکید بر کاربردی کردن علم حقوق؛

۵. برگزاری محکمه تمثیلی و...؛

۶. تصویب مونوگراف‌ها و تعیین استاد راهنما برای محصلین؛

۷. ارائه مشاوره تحصیلی برای محصلین.

با توجه به اهمیت رشته فقه و حقوق و زمینه‌های کاری که

در جامعه دارد؛ محصلین، این رشته علمی را با نگاه به کاربردها انتخاب می‌کنند. لذا ایجاب می‌کند که زمینه‌های کارورزی محصلین بیش از پیش بیشتر گردد، مانند برنامه‌های پژوهشی، دیدار از محاکم، برگزاری محکمه تمثیلی.

آمریت فرهنگی-تربیتی غزنی

نگاه اجمالی به کارکرد پنجساله دانشگاه خاتم النبیین (ص) جاغوری

۱. ریاست

ریاست این شعبه به عنوان بالاترین مرجع تصمیم گیرنده در آن ساحه، علاوه بر نظارت بر اداره امور و آموزش به پلان‌های استراتژیک و بلند مدت می‌پردازد. دانشگاه خاتم النبیین در طی این مدت با مدیریت استاد فرزانه جناب دکتر اصغری اداره گردیده و با شعبات متعدد توانسته است تا حدود زیادی نیازهای واقعی مردم این خطه را پاسخگو باشد.

۲. معاونت علمی تدریسی

معاونت علمی تدریسی پس از ریاست، مهم ترین رکن در دانشگاه است. معاونت علمی تدریسی علاوه بر تهیه منابع درسی و نظارت دقیق بر تطبیق آن توسط اساتید، وظیفه برنامه ریزی، اداره و هدایت کلیه امور آموزشی در مقطع کارشناسی و نظارت بر حسن اجرای مقررات و آئین نامه‌های آموزشی، تصمیم‌گیری در مسائل آموزشی، سیاست‌گذاری و اتخاذ تمهیدات لازم در جهت گسترش و ارتقاء کیفیت آموزشی و اجرای دوره‌های آموزشی

دانشگاه خاتم النبیین (ص) جاغوری در پاسخ به درخواست و اصرار مردم نیک اندیش و علم دوست جاغوری از جناب دکتر سجادی نماینده مردم در پارلمان، در سال ۱۳۹۱ تأسیس گردید. این دانشگاه ظرفیت خوبی برای پوشش دهی متقاضیان مردم جاغوری، قره‌باغ، ناهور، مالستان و گیلان ایجاد کرده است به طوری که تنها در جاغوری ۵۷ باب لیسه فعال دولتی و یک باب لیسه خصوصی وجود دارد و همینطور در ولسوالی‌های مالستان، قره‌باغ بالا و بخش‌هایی از ولسوالی گیلان، دانش‌دوستانی زیادی وجود دارند که تأسیس این دانشگاه به تقاضای آنان می‌تواند پاسخ دهد.

دانشگاه خاتم النبیین (ص) جاغوری پس از تأسیس، فعالیت علمی خویش را آغاز و تاکنون بیش از ۱۰۰۰ دانشجو را تربیت کرده و تاکنون دو دور فراغت داشته است و هم اکنون سومین دور فراغت دانشجویان خویش را جشن می‌گیرد. مهم‌ترین فعالیت‌های آموزش و اداری این دانشگاه به صورت زیر می‌باشد.

دانشجویان در دانشگاه می‌باشد. این بخش در رشته‌های فقه و حقوق، علوم سیاسی و اقتصاد فعالیت داشته و هم اکنون نزدیک به ۳۰۰ نفر دانشجو دارد و سومین دور فراغت شان در این رشته‌ها جشن می‌گیرد.

۵. انستیتوت صحتی

انستیتوت صحتی یکی از بخش‌های بسیار مهم این دانشگاه است که در بخش‌های قابلگی، نرسنگ و فارمسی در مرکز جاغوری و مالستان فعالیت دارد که توسط استاد هادی پویا مدیریت می‌شود.

۵/۱. انستیتوت صحتی جاغوری

انستیتوت صحتی قابلگی جاغوری تاکنون بیش از ۱۵۰ نفر در رشته قابلگی و بیش از ۶۰ نفر در رشته نرسنگ و فارمسی آموزش داده و پس از فراغت زمینه حضور شان را برای خدمت به مردم فراهم می‌سازد.

۵/۲. انستیتوت صحتی مالستان

انستوت صحتی مالستان در دو بخش قابلگی، و فارمسی با بیش از ۴۰ نفر فعالیت دارد که توسط استاد اسحاق علی اخلاقی مدیریت می‌شود.

وارزیابی آن‌ها و همچنین امور مربوط به اعضای هیات علمی واحد را برعهده دارد. معاونت علمی تدریسی طی این مدت توسط جناب دکتر سید لیاقت‌علی موسوی اداره گردیده است.

۳. معاونت اداری مالی

برنامه ریزی، نظارت و اتخاذ تدابیر لازم برای بهبود و توسعه و بکارگیری صحیح منابع انسانی، مالی، اطلاعاتی و فیزیکی دانشگاه، همچنین نظارت بر امور مربوط، تهیه و تنظیم بودجه، سیاستگذاری در امور اداری، استخدامی و تشکیلات دانشگاه و... از جمله وظایف اداری مالی است که در این مدت این اداره توسط استاد اسحق علی فهیمی و استاد محمد جمعه حکیمی مدیریت گردیده است.

۴. مدیریت عمومی امور محصلان

مدیریت عمومی امور محصلان که در زیر مجموعه‌ای معاونت علمی تدریسی قرار دارد، یکی از محوری‌ترین و حساس‌ترین بخش‌های دانشگاه است که ارتباط مستقیم با دانشجویان داشته و برنامه‌ریزی، اداره و هدایت کلیه امور دانشجویی دانشگاه و فراهم کننده نیازهای عمومی

مقله فا

تأثیر مرگ والدین بر کودکان

عارفه نوری

سمستر هشتم دبیرتمنت قابلیت

مقدمه

مرگ از سخت‌ترین و بدترین تجربه‌های زندگی بشر است؛ حادثه‌ای که تا با آن رودررو نشویم، درکش نخواهیم کرد. هنگامی که این اتفاق مربوط به والدین باشد، البته تلخ‌تر و آزاردهنده‌تر هم خواهد بود. در این میان، وقتی کودکی پدر یا مادر خود را از دست می‌دهد، سختی شرایط صد چندان می‌شود و غصه‌ها بی‌شمار. اینجاست که وظیفه مراقبان کودک نیز به همان نسبت دشوارتر خواهد شد. خاله، عمه، کاکا، ماما، مادریکلان و پدرکلان، معلم و مربیان و... همه باید بدانند چطور با کودک برخورد کنند تا با کمترین مشکل این دوران سپری شود. عمومی‌ترین و مهم‌ترین جنبه مورد نظر، چگونگی توضیح مفهوم مرگ والدین به کودکان است، در این مورد باید سنجیده عمل شود. در واقع برای کودکان پایان زندگی یعنی چه توضیح داده شود.

واژگان کلیدی: مرگ، والدین، کودکان و تأثیر مرگ.

حمله‌وار و ماجراجویانه دارند، همچنین کودکان وابسته و قشری که اضطراب جدایی دارند باید بیشتر مورد توجه والدین باشند؛ زیرا وقتی با مرگ روبه‌رو می‌شوند ترس تنها شدنشان چند برابر می‌شوند ممکن است به خاطر احساس ناامنی دچار تزلزل شوند.

رفتار صحیح با کودکان: کودکان نیاز به حس امنیت و

احترام دارند. شاید از نگاه ما آنها سوگوار نباشند؛ ولی آنها به شیوه خودشان سوگوارند، برای کمک به آنها مسئله مهم تأمین امنیت آنها در دنیاست. کودک دنیا را براساس تجارب خود معنا می‌کند و می‌فهمد.

هرچه سن کودک بالاتر می‌رود، درکش

از مسائل عمیق‌تر می‌شود. کودکان تا

قبل از ۹ سالگی مرگ را برگشت‌پذیر

می‌دانند؛ ولی به تدریج متوجه می‌شوند

مرگ جزئی از زندگی است و باید آن

را پذیرفت. باید از مرگ تعریف ساده‌ای

برای آنها شود؛ برای نمونه گفته شود پدر

یا مادر فوت شده دیگر قادر به انجام کاری

نیست و از این بابت خیلی متأسفیم؛ ولی

کاری از دست ما برنمی‌آید. از اسطوره‌سازی

غلط پرهیز شود و واقعه پیش آمده عینی و در

حد فهم کودک توضیح داده شود. هیچ‌گاه

خاطرات بد پدر یا مادر فوت شده برای کودک

بازگو نشود و نشانه‌ها و یادگاری‌های او نباید از کودکان

پنهان شود؛ چون آنها احساس می‌کنند دیگران در حق او

بی‌مهری کرده‌اند. بهتر است یک آلبوم عکس یا حتی از

میان یادگاری‌هایش چیزی به کودک داده شود تا نگهدارد

و از این طریق، کسی را که دوست داشته و از او جدا شده

است را به‌خاطر بیاورد.

مرگ والدین، یکی از سخت‌ترین حوادثی است که می‌تواند در طول دوره کودکی هر فردی اتفاق بیفتد. محرومیت یکی از والدین، می‌تواند باعث ایجاد اختلال رفتاری-روانی در زندگی کودک شود. تلاش پدر و مادر بازمانده یا مراقب کودک برای حفظ رابطه مطلوب با کودک داغدارش، سطح آشفستگی را در کودک کاهش می‌دهد. آثار روانشناختی این مرگ حتی می‌تواند آینده کودک را تحت تأثیر قرار دهد. به همین دلیل حمایت از کودک در این شرایط و مشارکت فعال در سوگواری او، نقش مهمی در حفظ سازگاری او با زندگی و خوشبختی‌اش دارد. واکنش والدین در مواجهه با مرگ بسیار مهم است و والدین که در این مواقع بی‌تابی و عجز غیرعادی دارند، زمینه را برای ترس کودک فراهم می‌کنند. باید چهار مرحله قطع علایم حیاتی، اتفاق، برگشت‌ناپذیری و همگانی بودن برای کودک تبیین شود. البته این پاسخ نیز نیاز به اولویت‌بندی دارد و نباید به صورت یک‌جا ارائه شود.

برای نمونه در پاسخ به پرسش «او چرا مرده؟» بهترین

پاسخ این است که «او نمی‌خورد، نمی‌خوابد،

درد نمی‌کشد و بدنش دیگر کار نمی‌کند» و یا

زمانی که می‌پرسد «کی می‌میریم؟» می‌توان

گفت: «کسی نمی‌داند ما چقدر زنده‌ایم، وقتی پیر

و نوه‌دار شدی به این موضوع فکر می‌کنی». برخی

کودکان از والدینشان می‌پرسند که «تو کی می‌میری؟» این

ممکن است والدین را ناراحت کند؛ در حالی که کودک

در حال تجربه است و درک درست این پرسش ندارد. به

همین خاطر باید بشنوند که «پدر یا مادر قوی و سالم

هستند و زمانی زیادی پیش تو می‌مانند»؛ زیرا پرسش

کودک به خاطر ترس از تنهایی است نباید با خشم مواجه

شود. کودکان ماجراجو، ترس و بیش‌فعالی که رفتارهای

مسئولیت‌پذیر بار می‌آورند؛ درحالی‌که کودک با شنیدن حکایت‌های این چنینی، غم و اندوهی را تجربه می‌کند که مناسب سن او نیست، ضمن اینکه برخی کودکان از ابراز احتیاجات یا اظهار تمایل برای چیزهای که دوست دارند، خودداری می‌کنند زیرا نمی‌خواهند بر بار مشکلات بیفزایند.

نتیجه‌گیری

وقتی کودکی با مرگ یکی از والدین خود روبه‌رو می‌شود، مهم‌ترین جنبه‌ای که باید در نظر گرفته شود چگونگی توضیح مفهوم مرگ به کودک است که این مسئله باید در حد فهم کودک باشد. از مرگ تعریف ساده شده و از اسطوره‌سازی غلط پرهیز شود.

منابع

۱. حسین نجاتی، روانشناسی رشد، بیکران، ۱۳۹۲.
۲. سوسن سیف، روانشناسی رشد، تهران: سمت، ۱۳۷۸.
۳. وهلیگارد، سوزان نولن، زمینه روانشناسی اتکینسون، ترجمه مهدی گنجی، سوالان، ۱۳۹۵.

برخوردهای غلط با کودکان

در انتظار نگهداشتن کودک: برای کودک گفته نشود پدر یا مادر به سفر دوری رفته یا قرار است کادویی برایت بفرستد؛

صحبت از بهشت و جهنم: گاه برای تسلی کودک گفته می‌شود که فرد در گذشته به بهشت رفته و جایش بهتر از ماست. این می‌تواند در آینده میل به خودکشی را در کودک افزایش دهد. جمله‌ای مثل «خدا آدم‌های خوب را پیش خودش می‌برد» نیز باعث می‌شود کودک تصور کند کسانی که زنده‌اند، آدم‌های بدی هستند. تا حد امکان از دادن اطلاعات که برای کودک قابل فهم نیست، پرهیز شود؛

دادن مسئولیت به کودک: اگر کودک فرزند اول خانواده است، نباید مسئولیت سنگینی به او سپرده شود؛ برای مثال وقتی پدر خانواده فوت می‌کند، نباید به فرزند پسرش بگویند تو مرد خانواده هستی. با این مسئولیت، بار هیجانی زیادی به کودک تحمیل می‌شود.

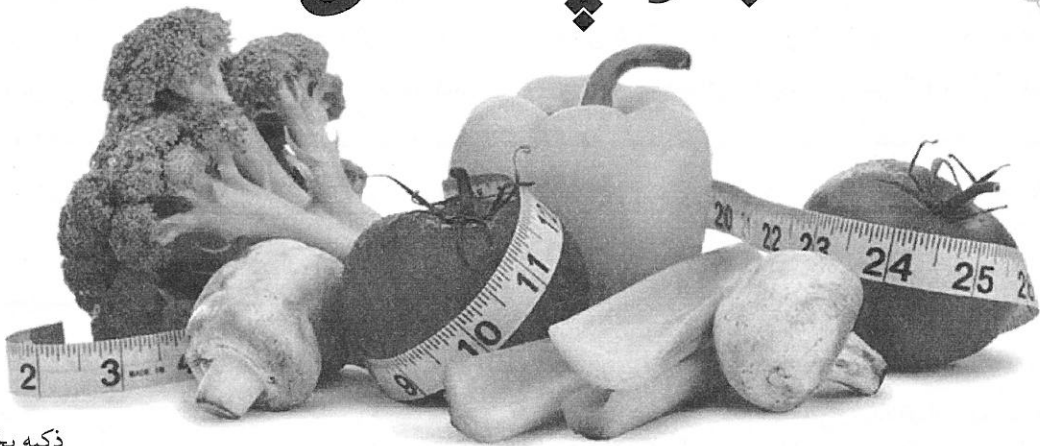
دور کردن کودک از مراسم سوگواری: اجازه داده شود کودک در مراسم سوگواری شرکت کند و احساساتش را بروز دهد. درباره اتفاق رخ داده با او صحبت شود کودک مانند بزرگ‌ترها باید مراسم را از نزدیک ببیند و حتی ناراحتی‌اش را ابراز کند. کودکان زیر ۸-۹ سال نباید در مراسم خاکسپاری شرکت کنند؛ ولی در سنین بالاتر می‌توانند در مراسم حضور داشته باشند، حتی در صورتی که ظاهر تغییر نکرده باشد، می‌توانند متوفی را ببینند.

بزرگ جلوه دادن مشکلات

ارائه فهرست بلند بالایی از مشکلات نزد کودک چیزی را حل نمی‌کند. او شنونده مناسب برای درد دل‌های شما نیست؛ زیرا کودک توانایی حل مشکلات را ندارد. گاه پدر یا مادر گمان می‌کنند با بیان این مشکلات، کودک را

تأثیر تغذیه و رژیم درمانی بر چاقی

ذکیره بختیاری

دانشجوی سمستر هشتم دیپارتمنت قابلگی

چکیده

چاقی مسئله‌ای پیچیده و ترکیبی از شیوه زندگی، محیط زندگی و وراثت است. شیوع چاقی و اضافه وزن در تمام جهان دیده می‌شود. با پیشگیری و کنترل اضافه وزن می‌توان از بسیاری از بیماری‌ها پیشگیری کرد. با داشتن وزن متعادل می‌توان سلامت و طول عمر بیشتری داشت و کیفیت زندگی خود را بهبود داد. انتخاب یک رژیم غذایی سالم، همراه با انجام ورزش و پرهیز از مصرف دخانیات می‌تواند احتمال ابتلا به بسیاری از بیماری‌ها و خطر مرگ و میر را تا حدی زیادی کاهش دهد.

واژگان کلیدی: تغذیه، رژیم درمانی، انرژی دریافتی و کاهش وزن.

مقدمه

انرژی دریافتی

میزان کاهش وزن به طور مستقیم به تفاوت میان انرژی دریافتی و انرژی مصرفی بستگی دارد. در صورتی که انرژی دریافتی فرد که از مواد غذایی تأمین می‌شود کمتر از انرژی مصرفی بدن باشد، باعث کاهش وزن اولیه بدن خواهد شد. تأثیر یک رژیم غذایی با میزان کاهش وزن افراد متفاوت است. عوامل متعددی مانند ژنتیکی و ترکیبی از بدن به طور مستقیم روی میزان انرژی مصرفی بدن تأثیر می‌گذارند. به طور معمول افرادی که وزن نرمال دارند میزان مصرف غذایی خود را ۱۰-۳۰ درصد کمتر می‌کنند که البته این رقم در مورد افراد که اضافه وزن دارند بیش از ۳۰ درصد است. میزان مصرف انرژی می‌تواند تحت تأثیر عوامل متعدد سن، جنس و فاکتورهای ژنتیکی قرار گیرد. در پیروی از هرگونه رژیم غذایی مردان با قد و وزن مشابه در مقایسه با زنان بیشتر وزن کم می‌کنند. این بدان علت است که در مردان توده عضلانی و در نتیجه میزان میتابولیسم استراحت بیشتر از زنان است. به همین دلیل میزان کاهش وزن در افراد مسن آهسته‌تر از افراد جوان است و دیرتر وزن کم می‌کنند. میزان میتابولیسم پایه به ازای هر دهه زندگی در حدود ۲ درصد که معادل ۱۰۰ کیلو کالری انرژی است کاهش می‌یابد.

حفظ کاهش وزن

برای افرادی که دچار افزایش وزن هستند، دانستن کاهش وزن و حفظ آن دشوار است؛ زیرا با کاهش وزن میزان میتابولیسم پایه کاهش می‌یابد و با کاهش وزن سیگنال‌های محیطی هورمون‌هایی که اشتها را تنظیم می‌کنند، تغییر می‌دهد. پپتیدهای معدی-معایی مانند گرلین که اشتها را تنظیم می‌کند و پلی پپتیدهای مهار کننده معده که باعث افزایش ذخیره انرژی می‌شود به دنبال کاهش وزن ناشی از رژیم غذایی افزایش می‌یابند.

چاقی یکی از مشکلات فعلی و از عمده‌ترین علل مرگ و میر در سرتاسر جهان است. استفاده کمتر از نیروی بدنی برای انجام کارها و از سوی دیگر در دسترس قرار گرفتن غذاهای پرا انرژی و نسبتاً ارزان موجب عدم تعادل بین انرژی دریافتی و انرژی مصرفی و در نتیجه افزایش وزن و چاقی شده است. این معضل به کودکان نیز سرایت کرده و استفاده بیشتر کودکان از نوشیدنی‌های شیرین، میان وعده‌های بی کیفیت پرکالری و انواع بازی‌ها که نیازی به تحرک ندارند، موجب افزایش شیوع چاقی در کودکان نیز شده است. چاقی دارای آثار سوء بر سلامتی است که باعث افزایش بیماری‌های دیابت نوع ۲، اختلال تحمل گلوکز، افزایش چربی خون، بیماری‌های قلبی و عروقی، فشار خون بالا، بیماری کبدی، آتروسکلروز و سرطان می‌شود. امروزه با توجه به تغییر شیوه زندگی و عدم نیاز به ذخیره انرژی، بسیاری از مناطق دنیا لازم است نحوه تغذیه و فعالیت انسان‌ها طوری تغییر کند که با حفظ وزن در محدوده‌ای طبیعی انرژی لازم برای یک زندگی سالم و با نشاط نیز تأمین شود.

اهداف تغذیه و رژیم درمانی در چاقی

ابتدا اهدافی را که در کاهش وزن تعیین کرده‌ایم در مورد آن به بیمار مشاوره داشته باشیم. کاهش ۵-۷ درصد از وزن اولیه بدن یک کاهش وزن منطقی به شمار می‌رود. بیشتر بیماران خواستار ۳۰ یا بالاتر از ۳۰ درصد کاهش وزن اولیه خود هستند. که مسلماً نادرست است. نخستین هدف درمانی در مورد افرادی که اضافه وزن دارند، پیشگیری از افزایش وزن‌های ثابت نگهداشتن وزن بدن است. زمانی رژیم درمانی موفق خواهد بود که ۵ درصد از وزن اولیه بیمار کاهش یابد. این میزان کاهش وزن باعث عوامل خطر بیماری‌های قلبی عروقی شامل دیس لیپیدمی، پرفشاری خون و دیابت میلیتوس می‌شود. هدف نهایی کاهش وزن این است که فرد در محدوده‌ای ۲۰-۲۵ کیلوگرم بر مترمربع قرار گیرد.

رژیم غذایی و هم‌زمان با آن مصرف کاربوهایدریت‌های سالم همراه باشد، منجر به افزایش وزن نخواهد شد.

رژیم‌های کم کاربوهایدریت

میزان کاربوهایدریت یک رژیم غذایی نقش تعیین‌کننده‌ای در کاهش وزن کوتاه‌مدت (کمتر از دو هفته) دارد. محدودیت کاربوهایدریت منجر به آزادسازی گلیکوژن و از دست دادن آب بدن است تا کاهش چربی بدن. میزان کاهش وزن ناشی از رژیم‌های غذایی کم کاربوهایدریت در مدت شش ماه از رژیم‌های غذایی کم چرب است. اما این اثر در طول ۱۲ ماه ادامه نمی‌یابد. فواید رژیم غذایی کم کاربوهایدریت کاهش خطر بیماری دیابت نوع ۲، کاهش بیماری‌های قلبی عروقی و برخی از سرطان‌ها می‌شود.

رژیم‌های غذایی مدیترانه‌ای

علت نام‌گذاری این نوع الگوی غذایی در کشورهای منطقه مدیترانه‌ای که اغلب محل کشت زیتون هستند، رواج دارد. اصول کلی رژیم غذایی مدیترانه‌ای عبارت است از افزایش مصرف چربی‌های غیراشباع، محدودیت در مصرف الکل، افزایش مصرف شیر و محصولات لبنی که بیشتر به صورت پنیر استفاده می‌شود و کاهش مصرف فرآورده‌های گوشتی.

رژیم‌های غذایی کم کالری

افرادی که از رژیم غذایی کم کالری استفاده می‌کنند، به‌طور معمول و به‌ویژه در هفته اول دچار کاهش فشار خون می‌شوند و نباید از داروهای کاهش‌دهنده فشار خون به‌ویژه دیورتیک‌ها و بلاک‌های کلسیم استفاده کنند.

انواع رژیم غذایی

۱. رژیم‌های غذایی با کاهش انرژی دریافتی؛
 ۲. رژیم کم چرب؛
 ۳. رژیم‌های کم کاربوهایدریت (قند)؛
 ۴. رژیم غذایی مدیترانه‌ای؛
 ۵. رژیم بسیار کم کالری.
- رژیم‌های غذایی با کاهش انرژی دریافتی در مرحله نخست طراحی یک رژیم

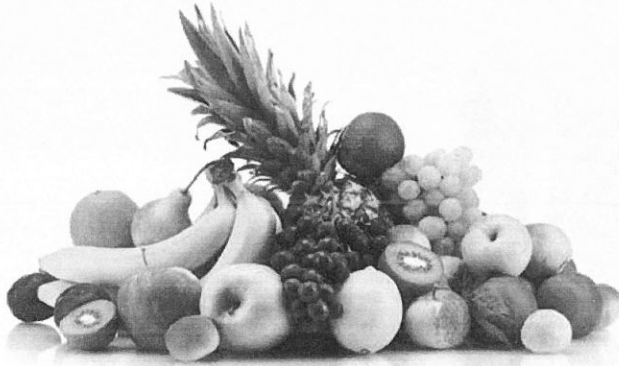
غذایی مستلزم تعیین

انرژی دریافتی و در مرحله بعد انتخاب غذاهایی است که مقدار انرژی را تأمین می‌کند. یک

رژیم غذایی سالم باید بتواند افزون بر فراهم نمودن درشت مغذی‌های مانند پروتئین، کاربوهایدریت و اسیدهای چرب نیاز بدن به ریز مغذی‌های چون ویتامین و املاح معدنی را فراهم می‌کند. بنابراین در رژیم‌های کاهش وزن، الکل، نوشیدنی‌های حاوی شکر و شیرینی‌های پرشکر که تنها حاوی انرژی بوده و مواد مغذی دیگر ندارد، باید حذف شود.

رژیم‌های غذایی کم چرب

کاهش میزان انرژی دریافتی، یک راهکار اساسی و استاندارد در کاهش وزن بدن به‌شمار می‌رود و تمام متخصصان کاهش دریافت روزانه به میزان ۳۰ درصد انرژی دریافتی را توصیه می‌کند. داشتن یک الگوی غذایی که با کاهش وزن چربی

آثار جانبی رژیم غذایی بسیار کم کالری:

ریزش مو، آثار پوستی و احساس سرمای بدن می‌باشد. زنان باردار و شیرده همچنین کودکان که در مرحله رشد قدی قرار دارند نباید از این رژیم برای کاهش وزن‌های ماندگار و سالم به هیچ عنوان توصیه نمی‌شود.

نتیجه‌گیری

هدف اول، کاهش ۵ تا ۷ درصد از وزن بدن است. بسیاری از انواع رژیم‌های غذایی باعث کاهش وزن می‌شود که عبارت‌اند از: رژیم‌های کم کالری، کم چربی، کم کالری، کم کاربوهایدریت و رژیم مدیترانه‌ای. توصیه می‌شود به جای توجه به درشت مغذی‌ها، رژیم غذایی به‌گونه‌ای باشد که انرژی دریافتی فرد کمتر از انرژی مصرفی باشد.

اگر رژیم کم کاربوهایدریت انتخاب کردید چربی‌های سالم (چربی‌های غیراشباع مونو و پلی) و پروتئین‌ها (ماهی، مغزیات، حبوبات و ماکیان) باید بیشتر مصرف شود. اگر رژیم کم چرب انتخاب شود، کاهش مصرف چربی باید همراه با کاربوهایدریت سالم (میوه، سبزیجات، غلات کامل) باشد.

منابع

۱. خلدی، ناهید، اصول تغذیه رایبسنون، جامعه‌نگر، ۱۳۹۵.
۲. قره‌خانی، پرویز، CMMD، آینده‌سازان، ۱۳۹۱
۳. مایکل ارنست، جان لین، چاقی یک موضوع کلینیکی، ترجمه مؤگان خسروی، تهران: حیان، ۱۳۷۸.
۴. نولن، سوزان، زمینه روانشناسی اتکینسون و هیلگارد، ترجمه مهدی گنجی، ساوالان، ۱۳۹۱.

ارکان و شرایط تحقق مسئولیت مدنی قراردادی

خاطره سلطانی؛

محصل سال چهارم دانشکده فقه و حقوق

چکیده

مسئولیت مدنی قراردادی ناشی از وجود یک قرارداد و تخلف از آن است. با این توضیح که شخص، زمانی مسئول تلقی می‌شود که نسبت به شرایط مورد قرار داد و تعهد خود کوتاهی نماید. با این وصف، برای ایجاد مسئولیت مدنی قراردادی باید قرارداد منعقد شود و آن قرارداد صحیح باشد و شخص متعهد از انجام تعهدات سر باز زند و همین‌گونه رابطه علیت بین ضرر و عدم اجرای قرارداد وجود داشته باشد. واژگان کلیدی: مسئولیت مدنی قراردادی، فعل زیان‌آور، متعهد، تعهد، ضرر.

مقدمه

مسئولیت در امور جزائی، عبارت از تحمل مجازات قانونی مترتب بر جرم و مسئولیت در امور حقوقی یا خصوصی، که در قانون مدنی از آن به نام ضمان قهری یاد شده است، عبارت از التزام شخص به جبران خسارت ناشی از فعل نسبت داده به او بر اثر حکم قانون گفته شده است.

مفهوم قرارداد

قرارداد یا عقد عبارت است از اینکه یک یا چند نفر در مقابل یک یا چند نفر دیگر تعهد به امری نمایند و مورد قبول آنها قرار گیرد.

در زبان عامیانه عقد و قرارداد مترادف‌اند. اما در حقوق، منظور از اصطلاح عقد، عقود معین (آن دسته از عقدهایی که در قانون مدنی شرایط و چگونگی آنها ذکر شده است مثل عقد بیع، عقد اجاره، عقد رهن، عقد وکالت، عقد مضاربه و...) استعمال می‌گردد و واژه قرارداد، بر کلیه عقود (معین و غیرمعین باشد) اطلاق می‌گردد.

قانون مدنی افغانستان در ماده ۴۹۷ عقد و قرارداد را تعریف نموده است: (عقد عبارت از توافق دو اراده است در ایجاد یا تعدیل یا نقل یا الزاله حق در حدود قانون).

انواع مسئولیت

مسئولیت گونه‌های مختلفی دارد که مهم‌ترین آنها مسئولیت اخلاقی و مسئولیت حقوقی است. مسئولیت حقوقی خود شامل مسئولیت جزائی و مسئولیت مدنی است.

۱. مسئولیت اخلاقی

مسئولیت از نگاه حقوق‌دانان ارتباط ویژه‌ای با اخلاق دارد. واژه مسئولیت

در هر جا استفاده می‌گردد، به نحوه چهره اخلاقی دارد مسئول به کسی می‌گویند که خطاکار است و باید مکافات گناهی را که مرتکب شده است ببیند. حقوق‌دانان در مورد مسئولیت اخلاقی بیان نموده‌اند در صورتی حاصل می‌شود که انسان مرتکب گناهی شود و مسئول اخلاقی

دو عنوان مسئولیت مدنی و مسئولیت مدنی قراردادی، مدام مورد تفحص حقوق‌دانان بوده است. حقوق‌دانان در گذشته تنها تفاوت اساسی، میان مسئولیت قراردادی و مدنی، تقصیر عامل فعل زیانبار را می‌دانستند، اما در ایجاد مسئولیت قراردادی تقصیر متعهد را هم مهم می‌پنداشتند، طوری که متعهد، از انجام تعهد سرپیچی کند و عقیده داشتند که تنها انجام تعهد در موعد مقرر آن، تقصیر نیست.

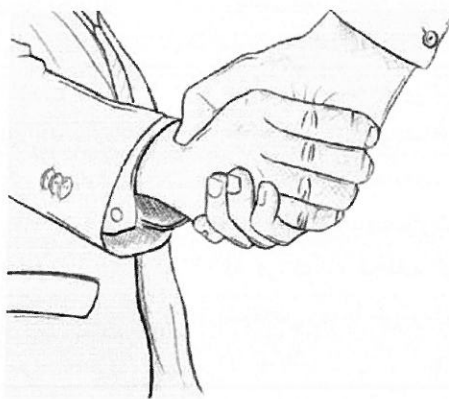
اما حقوق‌دانان معاصر، بر شالوده جبران خسارت زیان دیده که غایت نهایی و مشترک هر دو مسئولیت است، همچنین با عنایت به توسعه دامنه مسئولیت مدنی بدون تقصیر، این دیدگاه ایجاد کردند که با وجودی که شرایط تحقق هر یک از این دو با دیگری متفاوت است، لیکن هر دو مسئولیت، واحد است و مسئولیت قراردادی نیز زیر اثر مسئولیت مدنی است. تحقیق نیازمند شرایطی است که در این مقاله پاسخ در می‌یابیم. قبل از آنکه به بیان ارکان و شرایط پردازیم، نیاز است که مفاهیم اساسی را بررسی کنیم.

مفهوم مسئولیت

در فرهنگ معین در معنای واژه مسئولیت بیان شده است: آنچه انسان عهده‌دار و مسئول آن می‌باشد. تعدادی هم در ذیل معنای واژه مسئولیت گفته‌اند که تعهد قانونی شخص بر رفع ضرری که بر دیگری وارد

نموده است چه بسا این ضرر ناشی از تقصیر شخص خودش باشد یا ناشی از عمل او باشد.

حقوق‌دانان نیز در تعریف مسئولیت گفته‌اند مسئولیت عبارت از پاسخگویی شخص در قبال فعالیت‌هایی می‌باشد که عرفاً به او ربط داده می‌شود. ضمانت اجرای قانونی آن براساس نوع مسئولیت فرق می‌نماید. این

باشد که این خسارت عرفاً منسوب به وی باشد و شخص هیچ حق مشروعی در اضرار به غیر نداشته باشد، مسئولیت مدنی در جبران خسارت خواهد داشت. حقوق دانان مسئولیت مدنی را به دو گونه یکی مسئولیت مدنی قراردادی و مسئولیت مدنی غیرقراردادی تقسیم‌بندی نموده‌اند که در ذیل اشاره کوتاه می‌نماییم.

الف) مسئولیت مدنی غیرقراردادی

در این نوع از مسئولیت، مسئولیت به حکم قانون خواهد بود. مانند مسئولیت مالک موتور در برابر عابری که به او برخورد کرده است که در این مثال با مسئولیت غیرقراردادی یا همان مسئولیت قهری روبه‌رو هستیم.

در مسئولیت قهری (غیرقراردادی) وجود قرارداد لازم نیست و باید علاوه بر وجود آمدن خسارت این دو شرط را نیز داشته باشد: اولاً ارتکاب فعل زیانبار ثانیاً رابطه سببیت بین فعل شخص و ضرری که وارد شده است.

ب) مسئولیت مدنی قراردادی

حقوق دانان می‌گویند در اینجا، ریشه مسئولیت تخلف و سرپیچی از آنچه تعهد شده در یک قرارداد می‌باشد. به تعبیر واضح‌تر، مسئولیت مدنی قراردادی به معنای تعهدی که در نتیجه تخلف از مفاد قرارداد خصوصی، برای اشخاص رونما می‌گردد. در نهایت، پس از دریافت مفاهیم و جایگاه مسئولیت مدنی قراردادی اینک، به بررسی ارکان و شرایط تحقق آن می‌پردازیم.

کسی است که در مقابل خدا یا وجدان خود احساس مسئولیت کند.

۲. مسئولیت حقوقی

شکی نیست که قواعد حقوقی هدفی جز تنظیم روابط انسان‌ها در اجتماع را دنبال نمی‌کند و مسئولیت حقوقی بدون وجود خسارت و زیان افراد یا جامعه، تبلور نمی‌یابد.

پس، مسئولیت مدنی هنگامی به وجود می‌آید که شخص ملزم به ترمیم خسارتی باشد که به دیگری وارد کرده است.

حقوق دانان در یک تقسیم‌بندی گفته‌اند که مسئولیت حقوقی دو قسم است؛ یکی مسئولیت جزائی و دیگری مدنی است که هر یک را کوتاه بیان می‌کنیم:

۳. مسئولیت جزائی

مسئولیت جزایی، مسئولیت مرتکب جرمی از جرائم مصرح در قانون را گویند و شخص مسئول به یکی از مجازات‌های مقرر در قانون خواهد رسید. قانون جزای افغانستان در ماده ۶۵ چنین مشعر می‌دارد: (مسئولیت جزایی وقتی به وجود می‌آید که شخص به اراده آزاد و در حالت صحت عقل و ادراک عمل جرمی را مرتکب شود).

۴. مسئولیت مدنی

براساس این مسئولیت، هر فعل یا ترک فعل که موجب اضرار به شخص اعم از حقیقی یا حکمی شود سبب مسئولیت مدنی است. به‌طور کلی باید گفت شرط تحقق مسئولیت مدنی و مسئولیت کیفری این است که در هر دو مورد، شخص باید عملی را انجام دهد و یا از انجام عملی خودداری کند که موجب ضرر دیگری شود؛ هرگاه شخصی متعهد به جبران خسارت وارد به دیگری

زیانبار شخص مسئول در مسئولیت قراردادی، عبارت از نقض تعهد می‌باشد.

در فرجام، وجود قرارداد، که اساس تبلور تعهد است، یا به قلم دیگر؛ این قرارداد است که تعهد را به وجود می‌آورد. بناء، این موضوع به حدی ضروری است که در صورت نبود قرارداد، تعهد ناشی از قرارداد برای مسئول محقق نیست تا از انجام آن، به نحوه از انحاف فعل مضر و زیان‌آور شمرده شود.

ب) اصل لزوم اعتبار قرارداد

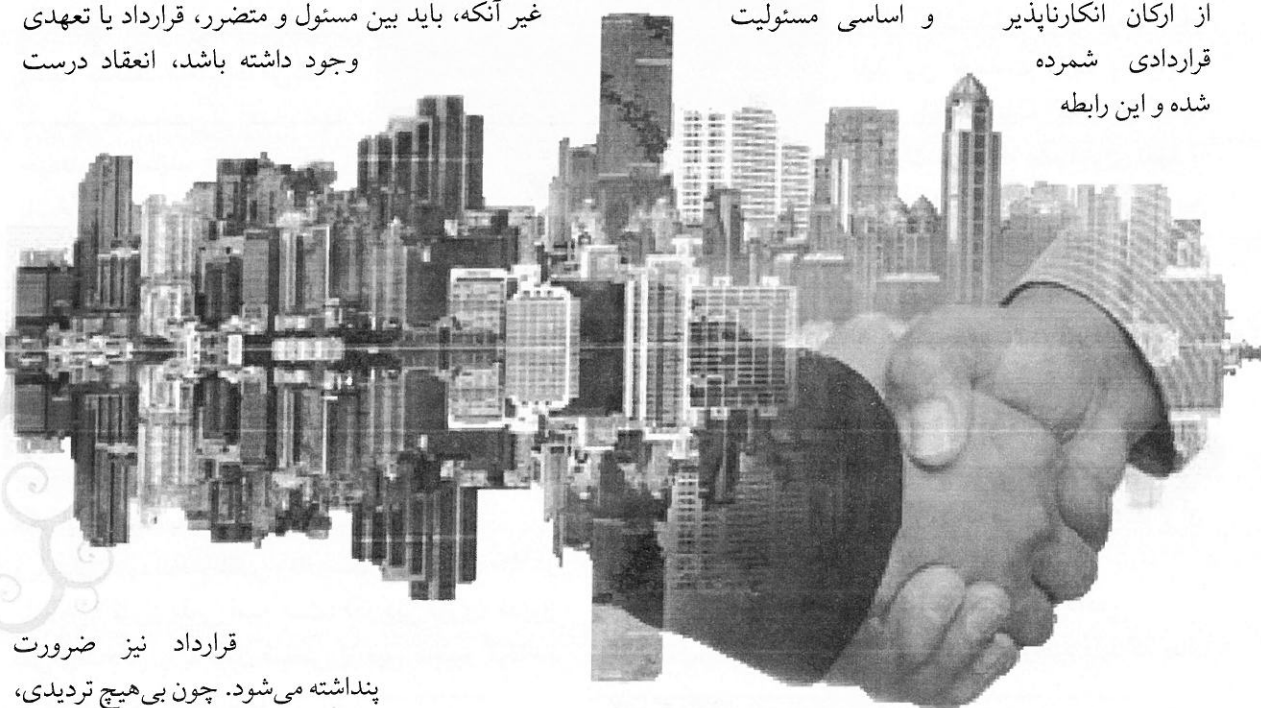
غیر آنکه، باید بین مسئول و متضرر، قرارداد یا تعهدی وجود داشته باشد، انعقاد درست

محور اول: ارکان مسئولیت مدنی قراردادی

حقوق‌دانان میان شرایط و ارکان مسئولیت مدنی اندکی تفاوت گفته‌اند. طوری که آن عده عواملی که نقش به سزایی در مسئولیت دارد ارکان و بقیه شرایط است که به هریک قلم خواهیم زد.

الف) الزام وجود قرارداد

حقوق‌دانان بر این اتفاق نظر دارند که برای اثبات مسئولیت قراردادی، وجود و اثبات قرارداد، امری ضروری است و احراز رابطه قراردادی میان مدعی و مدعی علیه یکی از ارکان انکارناپذیر و اساسی مسئولیت قراردادی شمرده شده و این رابطه

قرارداد نیز ضرورت

پنداشته می‌شود. چون بی هیچ تردیدی، اصل بر آن است که از قرارداد صحیح و نافذ تعهد ناشی می‌شود و هیچ‌گاه از قرارداد غیرنافذ تعهدی ناشی نمی‌گردد تا تخلف از انجام آن فعل زیانبار تعهدکننده شمرده شود. به فرض اینکه قرارداد منعقد شده باطل باشد، مسئولیت احتمالی طرفین نسبت به یکدیگر، مسئولیت مدنی به

فقط در مورد طرفین قرارداد خواهد بود، و اگر طرف قرارداد به شخص غیر که خارج از قرارداد است ضرری وارد کند، این مسئولیت قراردادی نخواهد بود. به خاطری که فعل

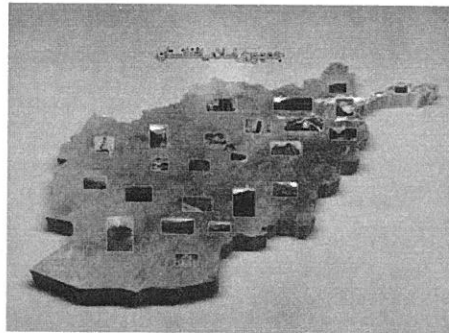
بوده باشد به خطری که به اقتضای اصل نسبی بودن قراردادها، متعهد قراردادی، فقط در قبال متعهدله خویش پاسخگو است و این گونه تعهدی است که عدم انجام آن، عمل زیان آور حساب می شود.

اگر بین زیان دیده و مسئول رابطه قراردادی برقرار نباشد، زیان دیده نمی تواند بر مبنای مسئولیت قراردادی اقامه دعوا کند.

ه) رابطه بین خسارت و عدم اعمال قرارداد

وجود رابطه سببیت بین ضرر و متضرر و عدم انجام تعهد قراردادی، یکی دیگر از ارکان تحقق

مسئولیت قراردادی است که باید وجود داشته و احراز گردد. بناء، باید بین خسارت وارده و قرارداد، چنان رابطه ای باشد که بتوان گفت؛ خسارت در نتیجه عدم اجرای تعهد به بار آمده است؛ برای مثال در عقد بیع اگر فروشنده، مبیع را تحویل ندهد و ضرری از این بابت به مشتری برسد، این در نتیجه مسئولیت قراردادی است.

اگر چنین یک رابطه نباشد، ضرر که به وجود آمده مستند به متعهد را ندارد و نمی توان عنوان کرد که متعهد مسئول جبران چنین خسارتی است. و اگر شرایط مذکور محقق گردد، متعهد متخلف مسئول جبران خسارت وارده به متعهدله است که از آن به مسئولیت قراردادی تعبیر می شود.

محور دوم: شرایط تحقق مسئولیت مدنی قراردادی

قبلاً گفتیم که بر علاوه ارکان، شرایطی هم وجود دارد که حال بیان می کنیم.

الف) قابل مطالبه بودن ضرر

برای اینکه ضرر قابلیت این را دریاورد که جبران شود باید شرایط را داشته باشد که طوری مفصل بحث می نمایم.

الف) مسلم بودن

یکی از شرایط ضرر قابل جبران این است که ضرر مذکور مسلم و در عین حال قطعی باشد.

غرض از مسلم بودن ضرر این نمی باشد که ضرر قبلاً وجود داشته باشد و هم زمان، هنگام وقوع فعل زیانبار در دنیای خارج محقق شود، بلکه هدف این است که عرف عقلاً در تحقق ضرر، ولو در آینده، شک و شبهه ای نداشته باشند و ایجاد ضرر را مشکوک و احتمالی یا موهوم ارزیابی نکنند. پس، مراد از

مفهوم اخص آن گفته می شود و تا مادامی که قرارداد منقذ شده نافذ نباشد، پس نمی توان خسارات وارده طرفین را در حیطه قواعد مسئولیت قراردادی به حساب آورد.

ج) نقض تعهد

یکی از عواملی که نقش اساسی در تحقق مسئولیت قراردادی دارد و حقوق دانان آن را در جمع ارکان مسئولیت قراردادی آورده اند، تخلف از انجام تعهد است. با قلم گویا، باید متعهد تعهد خود را انجام نداده یا از نحوه انجام سرپیچی نماید. ضرورت این شرط به این دلیل است

که عدم انجام تعهد در مسئولیت قراردادی، عمل زیانبار مسئول و متعهد متخلف محسوب می شود و تا زمانی که شخص از اعمال تعهد خودداری ننماید، نمی توان او را پاسخگو در مقابل خسارت گفت. این را بدانیم که امتناع و خودداری از انجام تعهد ممکن است، عدم انجام تعهد صرف و کامل باشد،

مانند موردی که در ماده ۱۰۶۶ قانون مدنی آمده است: (بیع مطلقى که در آن از تعجیل یا تاجیل ثمن ذکرى به عمل نیامده باشد، ثمن به صورت معجل پرداخته می شود، مگر اینکه عرف به خلاف آن حکم کند).

و یا امکان دارد انجام ناقص و نادرست تعهد باشد؛ مثلاً در ماده ۹۱۸ قانون مدنی آمده است: (در دین فوری، مدیون نمی تواند دائن را به قبول قسمتی از دین مجبور گرداند، گرچه دین قابل تقسیم باشد).

پس در نهایت، ضرورت است که متعهد از انجام تعهد تخلف کند، زیان آورد متعلق به او گردد.

د) ورود ضرر

افزون بر موارد بالا، ورود خسارت و یا وجود ضرر یکی از مهم ترین شرایط تحقق مسئولیت قراردادی است که حقوق دانان همه بر وجود آن اتفاق دارند.

به طور اصل احقاق حق و جبران خسارت است و مادامی که خسارتی وارد نشود، مسئولیت عاری از موضوع خواهد بود. علاوه بر این، باید ضرر ناشی از تخلف اجرای تعهد اعمال قرارداد به متعهدله وارد شود. به سخن دیگر متضرر، متعهدله قرارداد و عامل فعل زیانبار، متعهد قراردادی

قلم زدیم؛

۴. الزام وجود قرارداد، اصل لزوم اعتبار قرارداد، نقض تعهد، ورود ضرر، رابطه بین خسارت و عدم اعمال قرارداد از جمله ارکان مسئولیت مدنی قراردادی است؛
۵. شرایط تحقق مسئولیت مدنی قراردادی شامل: قابل مطالبه بودن ضرر، مسلم بودن، مستقیم بودن ضرر، قابل پیش‌بینی بودن ضرر، عدم جبران ضرر به طروق دیگر، اتمام موعد تعهد و مطالبه تعهد می‌باشد.

منابع

۱. باریکلو، علی‌رضا، مسئولیت مدنی، تهران، نشر میزان، چاپ ششم، ۱۳۹۴.
۲. جعفری لنگرودی، محمدجعفر، ترمینولوژی حقوق، تهران، ناشر: گنج دانش، چاپ شانزدهم، ۱۳۸۵.
۳. شهری، غلام‌رضا، و دیگران، مجموعه تفسیح شده قوانین و مقررات حقوقی، تهران، روزنامه رسمی ایران، چاپ اول، ۱۳۸۴.
۴. شهیدی، مهدی، آثار قراردادها و تعهدات، تهران، ناشر: مجمع علمی و فرهنگی مجد، چاپ اول، ۱۳۸۲.
۵. صفائی، سیدحسین؛ قواعد عمومی قراردادها، چاپ اول، تهران، نشر میزان، ۱۳۸۲، جلد دوم.
۶. قاسم‌زاده، سیدمرتضی، الزام‌ها و مسئولیت مدنی بدون قرارداد، تهران، ناشر: نشر میزان، چاپ نهم، ۱۳۹۰.
۷. قاسمی، عبدالحق، مسئولیت مدنی ناشی از نقض قرارداد، کابل، ناشر: دانشگاه کاتب، چاپ اول، بهار ۱۳۹۲.
۸. قانون مدنی افغانستان مصوب ۱۳۵۵.
۹. قانون آیین دادرسی مدنی ایران.
۱۰. قانون اصول محاکمات مدنی افغانستان.
۱۱. قانون مدنی فرانسه.
۱۲. کاتوزیان، ناصر، الزام‌های خارج از قرارداد؛ چاپ دوم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۴، ج اول.
۱۳. کاتوزیان، ناصر، دوره مقدماتی حقوق مدنی وقایع حقوقی مسئولیت مدنی، ویرایش جدید، تهران، ناشر: شرکت سهامی انتشار، چاپ ششم، ۱۳۹۰.
۱۴. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، تهران، انتشارات امیرکبیر، چاپ چهارم، ۱۳۶۰.

مسلم بودن این است که زیان مورد ادعای خواهان موهوم یا مردد نباشد.

ب) مستقیم بودن ضرر

بر علاوه شرط مسلم و حتمی بودن ضرر، شرط دیگری که برای ضرر قابل جبران حقوق‌دانان آن را مهم می‌دانند، این است که آن، مستقیم و بدون واسطه از فعل زیان‌آور عامل ناشی شود.

ج) قابل پیش‌بینی بودن ضرر

در توجیه ضرورت این شرط، تبیین گردیده است که چون در عرف، آنچه برحسب سیر طبیعی و متعارف از خطای شخص ناشی می‌گردد، منتسب به او است و آنچه را حادثه‌ای نامنتظر با شرایط ویژه‌ای، که شخص از آن خبر نیست، ایجاد می‌نماید، منتسب به فعل مرتکب نیست. به تعبیر دیگر، چون رابطه علیت بین فعل شخص و ضرری که به‌گونه‌ای دور از انتظار وارد شده است، وجود ندارد. عامل فعل زیانبار مسئول جبران آن نخواهد بود.

د) عدم جبران ضرر به طرق دیگر

می‌دانیم که موضوع مسئولیت مدنی قراردادی جبران خسارت وارده است و اگر خسارت و ضرر وارده، به طریقی جبران گردد، با جبران ضرر، موضوع مسئولیت مدنی که عبارت از لزوم جبران خسارت وارده به زیان‌دیده است، منتفی می‌گردد و با انتفای موضوع، حکم به لزوم جبران خسارت وارده نیز تبعاً و جهی نخواهد داشت.

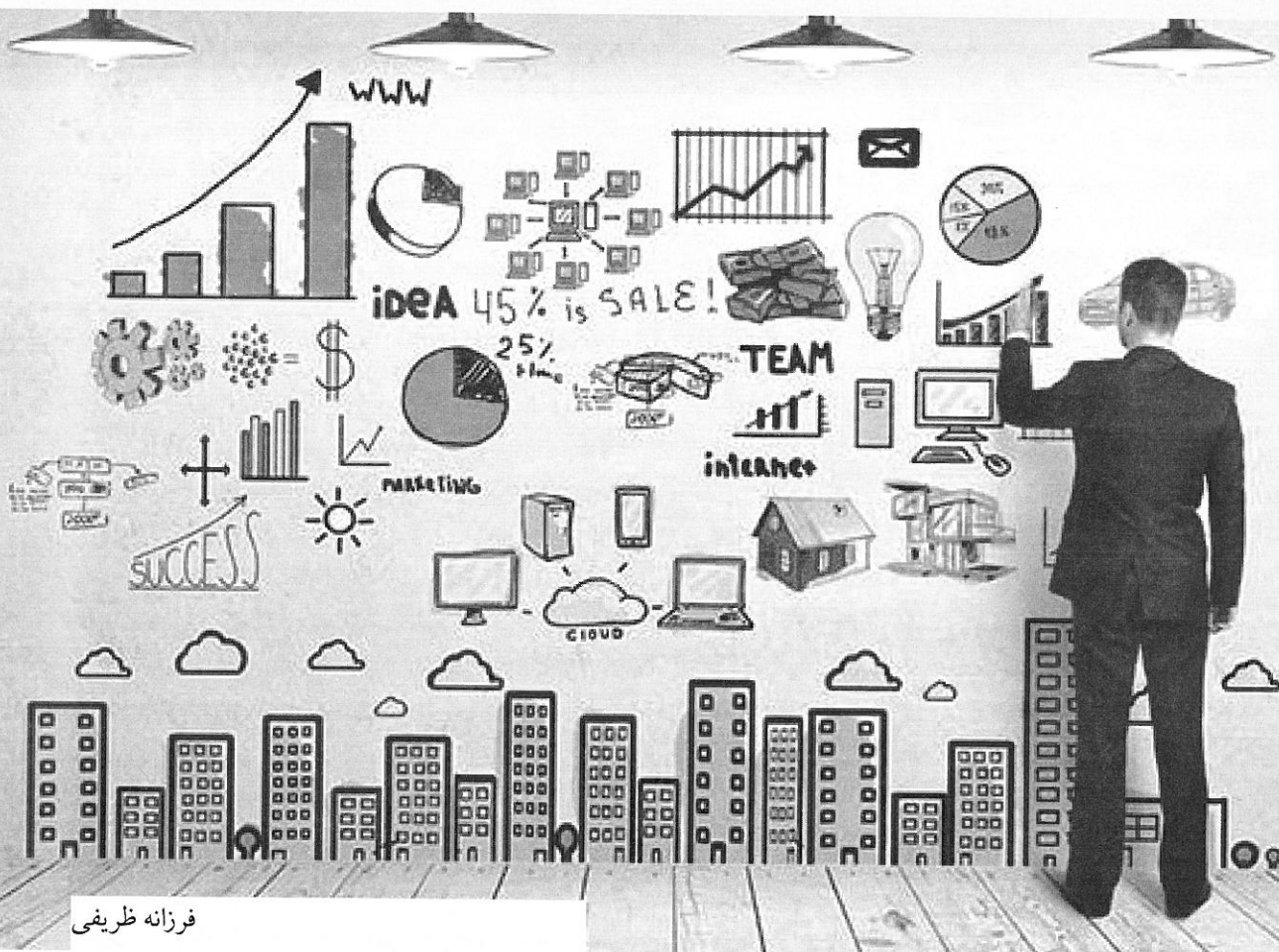
نتیجه

از بحث بالا به این نتیجه رسیدیم:

۱. مسئولیت به مسئولیت اخلاقی و حقوقی تقسیم می‌شود که مسئولیت حقوقی به مسئولیت مدنی و جزایی تقسیم شده که در نهایت مسئولیت مدنی به مسئولیت مدنی قراردادی و مسئولیت مدنی غیرقراردادی منقسم گردیده است؛
۲. برای تحقق مسئولیت قراردادی، ارکان و شرایطی لازم است؛
۳. حقوق‌دانان میان شرایط و ارکان مسئولیت مدنی اندکی تفاوت گفته‌اند طوری که آن عده عواملی که نقش به‌سزایی در مسئولیت دارد ارکان و بقیه شرایط است که به هریک

شاخص‌های توسعه اقتصادی افغانستان

فرزانه ظریفی

(دانشجوی دانشکده اقتصاد و مدیریت)

چکیده

این مقاله به تبیین توسعه اقتصادی و شاخص‌های آن با توجه به اقتصاد افغانستان و بررسی آن شاخص‌ها در افغانستان پرداخته است. شاخص‌ها به عنوان ابزار اندازه‌گیری میزان توسعه یافتگی و توسعه نیافتگی اهمیت فراوان دارد که با دستیابی به آن شاخص‌ها یک کشور می‌تواند به سمت توسعه یافتگی حرکت کند. از آنجا که آمار و ارقام دقیق در مورد افغانستان وجود ندارد اما در این مقاله کوشش شده است که با استفاده از آمارهای موجود و آمارهایی که اخیراً توسط بانک جهانی به نشر رسیده است وضعیت افغانستان مورد بررسی قرار گیرد اگر چه بر اساس این آمارها افغانستان هنوز هم از جمله کشورهای توسعه نیافته به شمار می‌رود اما با دستیابی به دو شاخص توسعه هزاره سازمان ملل متحد (کاهش مرگ و میر مادران و دسترسی به آب آشامیدنی صحیح) است. این امید وجود دارد که افغانستان از این حالت بیرون آمده و وضعیت آن بهبود یابد.

کلید واژه‌ها: رشد، توسعه، توسعه اقتصادی، شاخص کمی، شاخص کیفی و توسعه انسانی.

مقدمه

به کمک شاخص‌های توسعه اقتصادی امکان‌پذیر می‌شود که رایج‌ترین شاخص‌های توسعه اقتصادی عبارت است از:

۱. تولید ناخالص ملی سرانه

یکی از متداول‌ترین معیارهای اندازه‌گیری توسعه اقتصادی، تولید ناخالص ملی سرانه است (جهرمی، ۲۸). که از تقسیم درآمد ملی یک کشور بر جمعیت آن به دست می‌آید این شاخص در کشورهای مختلف معمولاً با سطح درآمد سرانه کشورهای پیشرفته مقایسه می‌شود.

۲. شاخص برابری قدرت خرید

شاخص درآمد سرانه از قیمت‌های محلی کشورها محاسبه می‌گردد و سطح قیمت محصولات و خدمات در کشورهای مختلف جهان یکسان نیست. یکی از روش‌های متداول برای مقایسه ساختار

توسعه در ادبیات فارسی به معنای گسترش و بهبود است. مفهوم توسعه اقتصادی نیز بهبود و گسترش نهفته است با وجود آنکه اقتصاددانان مختلف، بر اساس دیدگاه خویش، توسعه اقتصادی را تعریف کرده‌اند، لیکن در بسیاری از متون توسعه اقتصادی در قالب افزایش مداوم و مستمر تولید ناخالص ملی در یک کشور تعریف شده است (جهرمی، ۱۳۸۸، ۲۴). در تعاریفی که از توسعه اقتصادی ارائه شده به مفهوم گسترش و بهبود وضع اقتصادی کشورها در نظر گرفته می‌شود (تولایی، ۱۳۹۳).

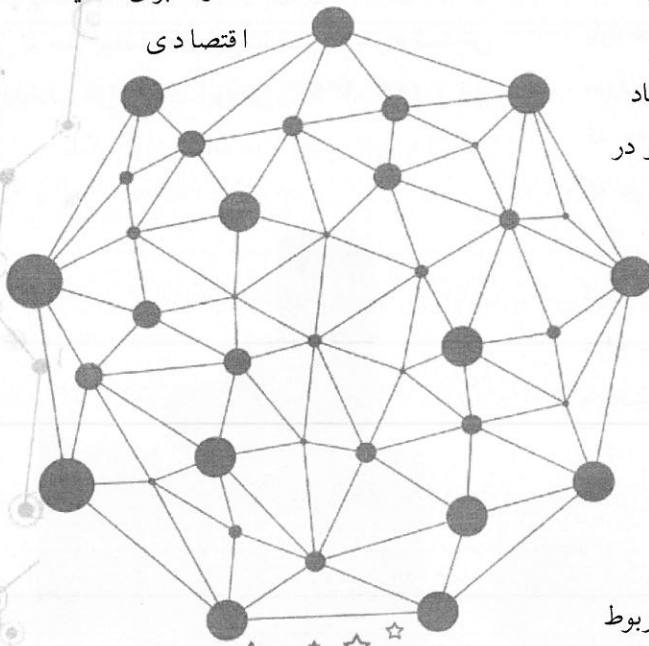
شاخص‌ها ترکیبی از نشانه‌ها، علائم و نماگرهایی هستند که به طور خاص برای اندازه‌گیری وضع موجود یک پدیده و نیز تغییرات آنها به کار می‌روند. و همچنان شاخص‌ها ابزارهایی است که اطلاعات پیچیده و گسترده را به

صورت کمی و قابل درک برای عموم تصمیم‌گیران فراهم می‌کنند (سنگ‌چین، ۱۳۹۴، ۲۴). افزایش ثروت و رفاه مردم جامعه (و ریشه‌کنی فقر) و ایجاد اشتغال، اهداف توسعه اقتصادی است که هر دو در

راستای عدالت اجتماعی است. نگاه به توسعه اقتصادی در کشورهای پیشرفته و کشورهای توسعه نیافته متفاوت است. در کشورهای توسعه یافته، هدف اصلی، افزایش رفاه و امکانات مردم است، در حالی که کشورهای عقب مانده، بیشتر ریشه‌کنی فقر و افزایش عدالت اجتماعی مد نظر است.

اگر چه هر یک کشورهای کمتر توسعه یافته یا کشورهای بیشتر توسعه یافته دارای ویژگی‌های مربوط به خود هستند اما می‌توان از دید توسعه اقتصادی مقایسه کلی میان آنها انجام داد. این مقایسه

اقتصادی

در بدو تولد، نرخ باسوادی بزرگسالان، و قدرت خرید واقعی افراد به دست می‌آید و دامنه تغییر آن بین صفر و یک است که صفر برای کشورهایایی که در پایین‌ترین سطح توسعه انسانی قرار دارد و صد برای کشورهایی که در بلندترین سطح توسعه انسانی قرار دارد (تولایی، ۱۳۹۳، ۱۸). یکی از مزایای بزرگ این شاخص این است که معلوم می‌کند یک کشور می‌تواند به دستاوردهای فراتر از درآمد اندک خود برسد و افزایش عمده درآمد هم ممکن است تأثیر اندکی در توسعه انسانی به جا بگذارد. همچنین به وضوح نشان می‌دهد که نابرابری‌های درآمدی بیش از نابرابری در سایر شاخص‌های توسعه‌ای (حداقل در مورد سلامت و آموزش) هستند. علاوه بر این این شاخص به ما می‌آموزد که منظور ما از توسعه آشکارا همان توسعه جامع انسانی و نه درآمدهای بیشتر است (محمودی، ۱۳۹۱، ۶۳).

وضعیت افغانستان از نظر توسعه یافتگی

برای اینکه میزان توسعه یافتگی یک کشور را بررسی کرد، باید شاخص‌های توسعه را معیار قرار داد و جایگاه کشور مورد نظر را در این شاخص‌ها ارزیابی نمود تا روشن شود که چه جایگاهی از نظر توسعه یافتگی دارد. با وجودی که در سال‌های گذشته افغانستان همواره با مشکلات بزرگی در عرصه‌های امنیتی و اقتصادی دست و پنجه نرم کرده است اما دست یافتن کشور به دو شاخص توسعه هزاره سازمان ملل متحد، که کاهش مرگ و میر مادران و دسترسی به آب آشامیدنی صحتی می‌باشد دستاورد کلان به حساب می‌آید. تا کنون شاخص‌های گوناگونی برای اندازه‌گیری میزان توسعه یافتگی جوامع و مقایسه‌ای آنها با همدیگر مطرح گردیده است. اما شاخص‌هایی که تا حدودی از مقبولیت بین‌المللی برخوردارند و مورد وفاق بسیاری از اندیشمندان

کشورهای مختلف، استفاده از شاخص برابری قدرت خرید است. در این روش، مجموعه‌ای از قیمت‌های حاکم در یک کشور در نظر گرفته می‌شود و از آن برای ارزیابی قیمت تمام کالاهای تولید شده در سایر کشورها استفاده می‌شود

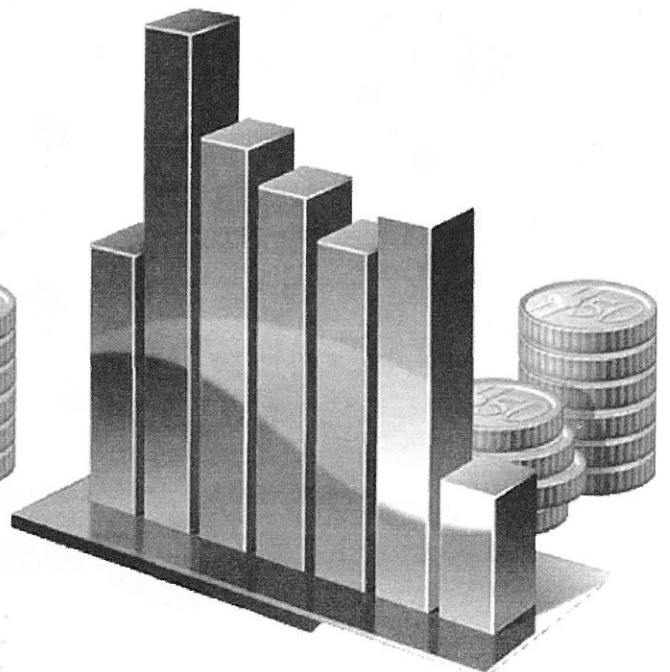
شاخص کیفیت زندگی

www.fa.m.wikipedia.org

شاخصی است ترکیبی که به وسیله موريس معرفی شده و از میانگین حسابی سه شاخص امید به زندگی، مرگ و میر کودکان و نرخ باسوادی محاسبه می‌شود. این شاخص بین یک (برای بدترین وضعیت) و صد (برای بهترین وضعیت) قرار می‌گیرد (جهرمی، پیشین، ۲۹).

۳. شاخص توسعه انسانی

شاخص توسعه انسانی، که توسط محبوب الحق، اقتصاددان پاکستانی و همفکرانش، آمارتیا سن و پال به وسیله (برنامه توسعه سازمان ملل UNDP) ارائه شد و از سال ۱۹۹۰ به بعد سالانه منتشر می‌شود، اقدامی مناسب و گامی به جلو بوده است. این شاخص به منزله گسترش حوزه انتخاب افراد است (یوسفی، ۱۳۹۴، ۶۵). و این شاخص از میانگین وزنی ساده سه شاخص امید به زندگی

کلیه کالاها و خدمات تولید شده در یک کشور در طول یک دوره معین زمانی توسط تولیدکنندگان مقیم یک کشور، نشان داده می‌شود. که بر اساس گزارش بانک جهانی تولید ناخالص داخلی افغانستان (نرخ رشد اقتصادی) در بازه زمانی سال‌های

قرار گرفته‌اند، به دو دسته (کمی و کیفی) قابل تقسیم‌اند (حکیمی، ۱۳۹۲).

شاخص‌های توسعه اقتصادی افغانستان شاخص‌های کمی

تولید ناخالص

ملی: شاخص‌های کمی که معمولاً نشان‌دهنده توسعه اقتصادی یک کشور است، یا با درآمد ناخالص ملی نشان داده می‌شود. در افغانستان گرچه معلومات دقیقی در مورد میزان درآمد ناخالص وجود ندارد، اما با توجه به وضعیت فعلی تولیدات داخلی و تراز تجاری کشور روشن است که درآمد در پایین‌ترین سطح خود قرار دارد و تراز پرداخت‌های تجاری منفی است. بررسی میزان توسعه یافتگی کشور از منظر این شاخص نشان می‌دهد که نه تنها کشور در زمره کشورهای توسعه یافته به شمار نمی‌رود بلکه از کشورهای در حال توسعه نیز محسوب نمی‌گردد.

۲۰۰۰ تا ۲۰۰۸ رقمی معادل ۱۱/۸٪ عنوان شده است. در همین حال و در طی همین دوره متوسط نرخ رشد بخش کشاورزی کشور ۴/۴٪، بخش صنعت، ۱۷/۵٪ و متوسط نرخ رشد بخش خدمات در افغانستان ۱۵/۴٪ بوده است. که بر اساس این گزارش تولید ناخالص داخلی افغانستان در سال ۲۰۰۸، رقمی در حدود ۱۰۶۲۴ میلیون دالر آمریکایی بوده است که از این میزان، ۳۲٪ آن از محل تولید کالاهای کشاورزی، ۲۶٪ از محل تولید کالاهای صنعتی و ۴۲۵ حاصل بخش خدمات در اقتصاد کشور بوده است (حسینی، ۱۳۸۹، <http://m.avapress.com>).

تولید ناخالص داخلی: تولید ناخالص داخلی، جمع ارزش

توسعه اقتصادی مورد بررسی قرار گرفت. همچنین این شاخص با توجه به وضعیت افغانستان مورد بررسی قرار گرفت، اگر چه انتظار می‌رفت افغانستان با توجه به این شاخص‌ها در وضعیت نسبتاً مطلوبی قرار داشته باشد، اما متأسفانه این طور نیست زیرا از بررسی شاخص‌های توسعه اقتصادی و آمارهایی که توسط بانک جهانی به نشر رسیده است به این نتیجه رسیدیم که افغانستان از لحاظ توسعه یافتگی و شاخص‌های توسعه اقتصادی در سطح بسیار پایین قرار دارد و تنها توانسته به دو شاخص توسعه هزاره سازمان ملل متحد (کاهش مرگ و میر مادران و دسترسی به آب آشامیدنی صحیح) به صورت نسبی دست پیدا کرده است. ولی از لحاظ نرخ باسوادی، امید به زندگی و تولید ناخالص ملی و داخلی و... در پایین‌ترین سطح قرار دارد و از جمله کشورهای توسعه نیافته به شمار می‌رود.

منابع

۱. تودارو، مایکل، استفن سی. اسمیت، توسعه اقتصادی، ترجمه: وحید محمودی، تهران: انتشارات نگاه دانش، چاپ دوم، ۱۳۹۳.
۲. تولایی، روح‌الله، جزوه آموزشی توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، ۱۳۹۳.
۳. حسینی، سیدمحمد، بررسی شاخص‌های اقتصادی با نگاه تازه‌ترین گزارش بانک جهانی، ۱۳۸۹. m.awapress.com
۴. حکیمی محمود، افغانستان و شاخص‌های توسعه، ۱۳۹۲. www.narsansari.blogfa.com
۵. گیلیس، مالکوم، ... (دیگران)، اقتصاد توسعه، ترجمه غلام‌رضا آزاد (ارمکی)، تهران: نشر نی، چاپ دوم، ۱۳۸۵.
۶. موسوی جهرمی، یگانه، توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ سوم، ۱۳۸۸.
۷. یوسفی، محمدقلی، استراتژی‌های رشد و توسعه اقتصادی، تهران: نشر نی، چاپ سوم، ۱۳۹۴.
۸. www.fa.m.wikipedia.org
۹. www.niazemarkazi.com
۱۰. www.lahig.ir

شاخص‌های کیفی

شاخص‌های کیفی و ترکیبی همین طور که از عنوان پیدا است، در بردارنده شاخص‌های اقتصادی و غیر اقتصادی است مانند: آموزش، بهداشت و سطح رفاه جامعه توجه دارد. که در این میان دو شاخص از همه مهم‌تر به نظر می‌رسد.

الف) شاخص کیفیت فیزیکی زندگی

این شاخص بر اساس درصد باسوادی، مرگ و میر نوزادان و امید به زندگی (بعد از یک سال) می‌باشد و تا کنون برای همه کشورهای محاسبه گردیده است. آمارهای موجود در مورد افغانستان نشان می‌دهد که این کشور از نگاه این شاخص نیز در وضعیت مطلوبی قرار ندارد، زیرا هر سه فاکتور این شاخص در افغانستان در سطح بسیار نامطلوبی قرار دارد. بر اساس گزارش‌های منتشر شده در سال ۱۹۸۱ از کل جمعیت افغانستان فقط ۱۲٪ باسواد بودند و این رقم در سال ۱۹۸۹ تا ۱۵٪ افزایش یافته است و بر اساس گزارش سازمان ملل متحد در سال ۱۹۹۰ این رقم به ۲۹٪ رسیده بود. گرچه این آمار مربوط به سال‌های دورتر است ولی در حال حاضر نیز وضعیت تغییر مهمی نکرده است.

ب) شاخص توسعه انسانی

این شاخص یک شاخص ترکیبی است که طول عمر، میزان دانش و آگاهی جامعه و درآمد را به عنوان معیارهایی برای توسعه به کار می‌گیرد. با توجه به اطلاعاتی که در مورد درآمد سرانه ملی در افغانستان، میزان باسوادی، مرگ و میر کودکان و امید به زندگی ارائه شد، از منظر این معیار نیز افغانستان از کشورهای توسعه نیافته است و ما این واقعیت تلخ را باید بپذیریم (همان، ۵).

نتیجه‌گیری

در این تحقیق با توجه به ضرورت توسعه و توسعه یافتگی ابتدا به تعاریف توسعه و اهداف پرداخته شد و شاخص‌های

مالیات در اسلام

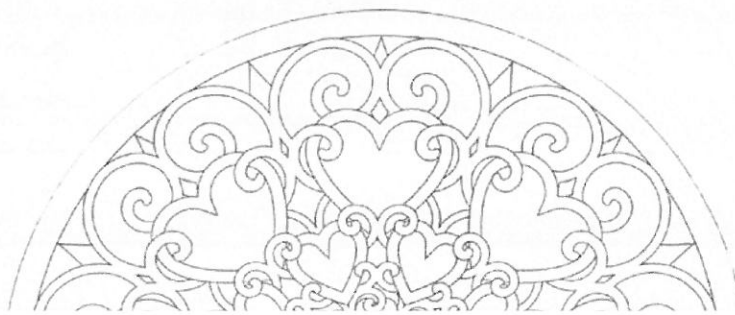
شکیلا غلامی

فارغ التحصیل از دانشکده اقتصاد و مدیریت

چکیده

مالیات، از مهم‌ترین منابع مالی دولت است، که بر حسب نیاز بر درآمدها وضع می‌گردد. مالیات‌های اسلامی (خمس و زکات) یکی از موجبات تأمین مالی در ماندگان و کاهش تفاوت‌های درآمدی جامعه، است. مالیات در اسلام به دو نوع است مالیات ثابت و مالیات متغیر، مالیات ثابت مالیاتی است که از طرف شریعت تعیین می‌شود و مقدار آن ثابت می‌باشد (زکات، خمس، جزیه، خراج) و موارد مصرف آن نیز توسط قرآن تعیین شده است. و مالیات متغیر مالیاتی است که در موارد و شرایط خاص از طرف حاکم اسلامی تعیین می‌شود. و مقدار خاصی برای آنها در شرع مقدس در نظر گرفته نشده است.

واژگان کلیدی: مالیات، مالیات در اسلام، زکات، خمس، جزیه، خراج.

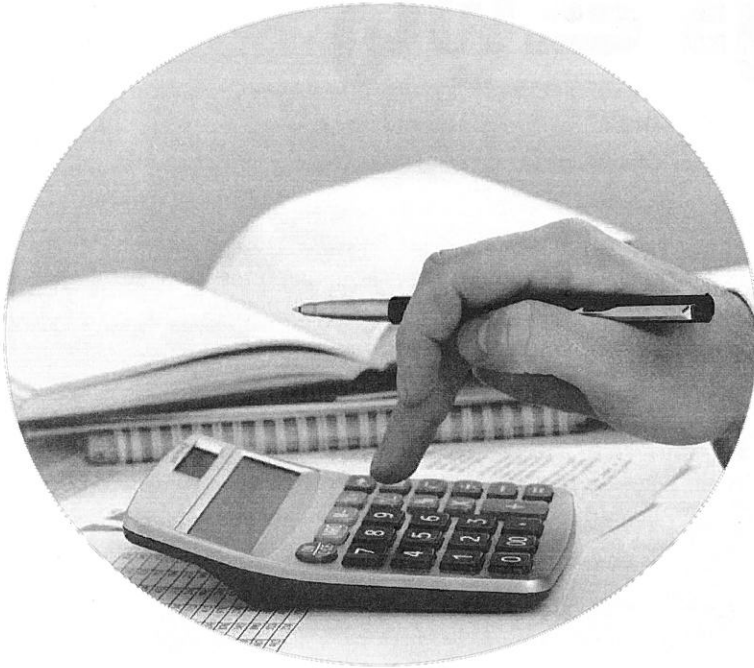

است. این مالیات‌ها شامل موارد زیر است:

۱. **زکات:** به معنی رشد و نمو و طهارت (پاکی) می‌باشد. زکات از ضروریات دین اسلام و از مسائل مهم عبادی، اقتصادی است. قرآن پیوسته دعوت به نماز و زکات را قرین هم ساخته.^۱ بر پایه آیات قرآن و احادیث، زکات واجب، مالی است که به منظور پاکی و وارستگی انسان‌ها^۲ و تأمین مالی مستمندان^۳ وضع گردیده. سبب افزایش روزی،^۴ و فور اموال^۵ و امنیت اقتصادی^۶ در جامعه است.

۲. **خمس:** در لغت به معنای یک پنجم و در اصطلاح شرعی، مالیاتی معادل یک پنجم است که شریعت، آن را در مواردی تعیین کرده است. با ملاحظه خصوصیات چگونگی لزوم پرداخت و نرخ ثابت و پرداخت سالانه، می‌توان خمس را از جمله مالیات‌های ثابت دانست که بخش

مالیات واژه عربی است که از مال گرفته شده است و در زبان فارسی به معنی باج "خراج ارتضاع" حاصل و محصول و در نهایت مالی که دولت‌ها به طور سالانه از شهروندان خود می‌گیرند.

و در اصطلاح اقتصاد مالیات مقدار پول و مالی است که شهروندان یک کشور طبق قانون به دولت خود می‌پردازند تا در جهت اداره امور کشور تأمین کالاها، خدمات عمومی، ضروری تأمین امنیت، دفاع همگانی و عمران و آبادی کشور توسط دولت مورد بهره‌برداری قرار بگیرد. که این امر در اسلام نیز مورد توجه قرار گرفته و از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد.

«مالیات اسلامی حقی معلوم است که قانون‌گذار اسلامی بر دارایی افراد واجب کرده است» این حق به صورت نقدی و غیر نقدی بنا به شروط معین و با تکیه بر دستورالعمل‌های مالی دریافت می‌شود. و هر فرد چه در حمایت دولت اسلامی و خارج از محدوده باشد مکلف به پرداخت حقی است که بر ذمه دارد.

اسلام در چهارده قرن قبل انواع مختلف مالیات‌ها را تا آنجا که با ارزش‌های اصیل مورد نظر اسلام منافات نداشته باشد، مورد تأیید قرار داد. نظام اسلام، مالیات بر اراضی، سرانه، پول راکد، چهارپایان معین، مستخرجات معادن، اضافه درآمد خالص و... را وضع کرده است و همه درآمدهای مالیاتی در دین مقدس اسلام در اختیار دولت اسلامی قرار دارد تا در هر موردی که مصلحت بدانند مصرف کند.

۱. انواع مالیات

۱-۱. **مالیات ثابت:** مالیات‌هایی است بر حسب تشریح اولی و مستقیماً از طرف شارع وضع شده‌اند و مورد و مقدار و یا نسبت خاصی برای آنها در نظر گرفته شده

- ۱- سوره حج، آیه ۷۸. سوره همان، آیه ۴۱.
- ۲- سوره براءت، آیه ۱۰۳.
- ۳- وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۵.
- ۴- بحارالانوار، ج ۷۸، ص ۱۸۳.
- ۵- وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۱۴۵.
- ۶- همان، آیه ۱۵.

الف) اراضی طلوع: زمین‌هایی که اهالی آن با رغبت اسلام آوردند و زمین‌ها در دست خودشان باقی ماند.

ب) اراضی مفتوح العنوه: زمین‌هایی که با پیروزی در جنگ به دست مسلمانان افتاد.

ج) اراضی صلح: زمین‌هایی که ساکنان آن، بدون جنگ حاضر به صلح شدند.

د) انفال: زمین‌هایی که اهالی آن، بدون جنگ زمین‌های خود را رها کرده، به دست دولت اسلامی سپرده و یا اهالی آن منقرض شده‌اند.

۱-۲. مالیات متغیر: مالیات‌هایی هستند که حاکم اسلامی در موارد و شرایط خاصی وضع نموده و از طرف شارع مقدس، مقدار و نسبت خاصی برای آنها در شرع مقدس در نظر گرفته نشده است؛ بلکه تابع هزینه‌های ضروری و یا مطابق مصلحتی است که حاکم اسلامی در نظر دارد.

به عبارت دیگر مالیات متغیر، ابزاری است که در شرایط متحول، به حاکم اجازه می‌دهد تا با استفاده از آن، مشکلات برطرف گردد و در مواردی که هماهنگ و همسو با حرکت نظام اسلامی است، به کار گرفته شود. این مالیات‌ها که تحت عنوان مالیات‌های حکومتی نام برده می‌شود، بسیار محدود بوده و سهم ناچیزی را دربر می‌گیرد. اخذ مالیات‌هایی متغیر تحت عنوان زکات مال التجاره در زمان پیامبر و برخی خلفا، وضع مالیات بر اسب‌ها در زمان حضرت علی (علیه السلام)، از جمله مالیات‌های اسلامی هستند.

۲. انواع مالیات از نظر میزان و نرخ مالیات

۱. مالیات مقطوع: مانند زکات فطره که هر شخص واجد

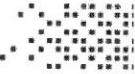
مهمی از هزینه‌های حکومت اسلامی از طریق آن تأمین می‌شود. وجوب اصل خمس، از ضروریات اسلام است و در قرآن کریم به آن تصریح شده است.^۱ خمس به هفت مورد تعلق می‌گیرد که عبارتند از: «منفعت کسب، معدن، گنج، مال حلال مخلوط به حرام، جواهری که به وسیله غواصی در دریا به دست می‌آید، غنیمت جنگی و زمینی که کافر ذمی از مسلمان بخرد».^۲ یک پنجم این موارد، متعلق به بیت‌المال است و باید صاحب مال، آن را از خود جدا کرده و به قصد قربت، تحویل بیت‌المال دهد. خمس در قرآن به شش سهم و به شش مورد اختصاص داده شده است: سهمی برای خدا، سهمی برای رسول خدا ﷺ و سهمی دیگر برای ذی القربی، که مقصود امام معصوم از اهل بیت پیامبر ﷺ است و سه سهم برای یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان اختصاص دارد.

۳. جزیه: مالیات سرانه‌ای است که از اهل کتاب ساکن سرزمین‌های اسلامی و از کفاری که در پناه و ذمه دولت اسلامی زندگی می‌کنند، اخذ می‌شود. دولت اسلامی در برابر حفظ جان و مال این‌گونه از شهروندان، از ایشان مالیاتی را تحت عنوان جزیه مطالبه می‌نماید. جزیه بر اساس آیه ۲۹ سوره توبه وضع گردیده است. جزیه می‌تواند به صورت مالیات سرانه وضع شود و از هر نفر از اهل ذمه، سالانه مبلغی دریافت شود و نیز می‌تواند به صورت مالیات بر اراضی تحت تصرف آنان وضع گردد. در هر صورت مقدار جزیه بستگی به حاکم دولت اسلامی دارد.

۴. خراج: خراج از مهم‌ترین منابع دولت اسلامی در طول تاریخ بوده است؛ که با فتح زمین‌های غیر مسلمانان و الحاق آنها به سرزمین‌های اسلامی، ملکیت آنها دچار تغییر شد. این زمین‌ها چند قسم بودند.

۱- سوره توبه، آیه ۴۱.

۲- محمد مهدی کرمی، محمد پورمند نبی‌زاده، مبانی فقهی اقتصاد اسلامی، ص ۱۵۹.

فقر است و بیشتر به دنبال فقرزدایی در جامعه و توازن در مصرف است؛ ولی مالیات اسلامی را نمی‌توان به عنوان ابزار سیاست تثبیتی و تخصیصی استفاده نمود.

۳. درآمد مالیاتی زکات در تولیدات کشاورزی و دامی به صورت کالایی است (بر اساس مقدار کالا) و به شکل کالایی توزیع می‌شود بر همین اساس مالیات اثری بر تقاضای کل و آثار منفی مانند تورم بر اقتصاد ندارد. در صورتی که مالیات متعارف در اجزای مختلف مانند مالیات بر مصرف کالا، مالیات فروش، یا مالیات واحد، بار مالیاتی و زیان اجتماعی ایجاد می‌کند و بر سطح درآمد، هزینه بنگاه، انتخاب خانوار اثرگذار بوده و تورم و کاهش رفاه را به دنبال دارد.

۴. در سیستم مالیاتی، برای تسریع در بهبود توزیع درآمد، و نیز جهت‌دهی اقتصاد، مالیات‌های تصاعدی و یا برخی معافیت‌ها پیشنهاد می‌شوند. بررسی‌ها نشان می‌دهد اثر توزیعی مالیات‌های اسلامی نسبت به مالیات‌های متعارف بیشتر می‌باشد و مالیات‌های اسلامی علی‌رغم دارا بودن نرخ یکنواخت، به واسطه معافیت‌هایی در نظر گرفته شده، می‌توان گفت که از نوع مالیات‌های تصاعدی با نرخ تصاعد ملایم می‌باشند.

۵. در مالیات اسلامی لازم نیست که مالیات به دولت پرداخت شود بلکه به شخص پرداخت‌کننده جایز است (با اجازه حاکم شرع یا مرجع تقلید) در مصارف یادشده خرج کند. اما در صورتی که حاکم اسلامی دستور دریافت زکات را صادر کند، بر همه مؤدیان واجب است که آن را به دولت پرداخت کنند. اما در مالیات‌های متعارف، جمع‌آوری مالیات و مصرف آن، جزء اختیارات دولت است.

۶. اصل فلسفه تشریح زکات برای فقرزدایی و تأمین نیازهای مسلمین است و مالیات برای تأمین نیازهای دولت

شرایط باید پردازد همچنین بعضی از موارد جزیه و خراج، از مالیات‌های مقطوع محسوب می‌شوند.

۲. مالیات تناسبی: مالیات‌هایی که بر اساس نسبت معینی باید پرداخت شوند و کم یا زیاد شدن متعلق مالیات، در کاهش یا افزایش نرخ اثری ندارد (نرخ مالیات ثابت است) مانند خمس.

۳. مالیات تصاعدی: در این نوع مالیات، هرچه درآمد و یا دارایی مشمول مالیات بیشتر می‌شود، نرخ آن هم بالاتر می‌رود. نرخ تصاعدی در آخرین قسمت متوقف و تناسبی می‌گردد تا مالیات، تمام درآمد یا دارایی را از بین نبرد. هیچ یک از مالیات‌های ثابت اسلامی به شکل تصاعدی وضع نشده است.

۴. مالیات تنازلی: یعنی مالیات با درآمد رابطه عکس دارد. این قسم از مالیات فقط در زکات حیوانات در برخی نصاب‌ها متصور است.

تفاوت‌های مالیات اسلامی با مالیات‌های متعارف

۱. مالیات اسلامی مالیاتی عبادی است؛ اما مالیات متعارف به موجب قانون بوده و همانند مالیات اسلامی وظیفه دینی تلقی نمی‌شود. انسان اقتصادی با کردار دینی، فرار مالیات اسلامی را نوعی گناه می‌داند؛ اما فرار مالیاتی در مالیات متعارف، فقط نوعی تخلف قانونی محسوب می‌شود.

۲. مهم‌ترین هدف مالیات اسلامی با توجه به مصارف آن (خصوصاً زکات و خمس) به جهت رفاه، عدالت و رفع

است که دولت در اختیار شهروندان قرار می‌دهد.

نتیجه‌گیری

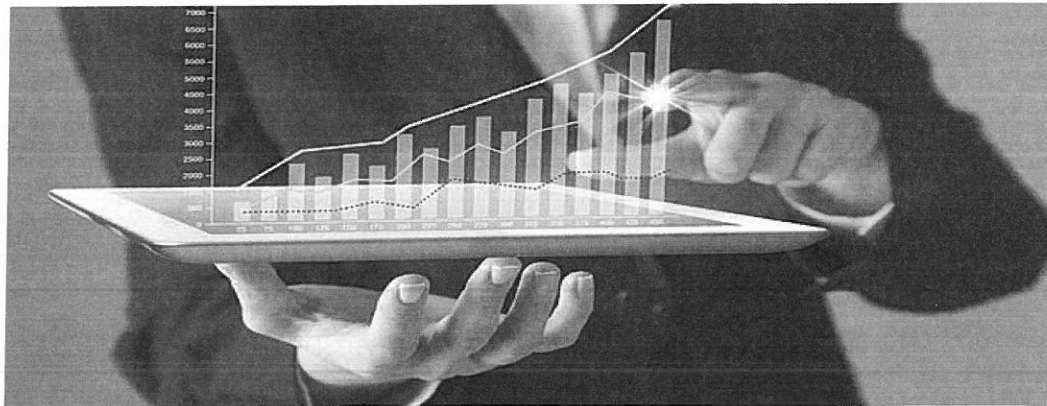
مالیات در نظام اسلامی نقش اساسی داشته و اهداف خاصی را پیگیری می‌کند حمایت از فقرا و کم‌درآمدها، تثبیت و یا کاهش نرخ تورم، حفظ و امنیت مردم نظام اسلامی، ایجاد و تقویت زیرساخت‌های اقتصادی و... از جمله این اهداف است.

از آنجا که دادن این مقدار از مال موجب پاکی مال از حرام و کم و زیاد شدن‌ها و شبهاتی که در تحصیل مال نوعاً به وجود می‌آید، می‌شود و نیز دادن مالیات سبب می‌شود که روح انسان از بخل، حرص، طمع، علاقه شدید به دنیا آلودگی به مادیات پاک و پاکیزه گردد و روحیه سخاوت و هم‌دردی با مستمندان و رفع گرفتاری‌های آنان و برطرف کردن نابسامانی‌های جامعه، توجه به خدا و روی آوردن به آخرت و دستورات دینی و عشق به پاداش‌های آخرتی در زکات‌دهنده به وجود

می‌آید و باعث صفای فکر و جان او می‌گردد و تکامل روحی پیدا کرده و مال او برکت می‌یابد. این مالیات از ویژگی‌های خاصی برخوردار است که آن را از مالیات‌های متعارف متمایز ساخته است و

اسلامی؛ اگر در جامعه نیازمندی یا ورشکسته‌ای یا در راه مانده‌ای باشد از طریق زکات تأمین می‌شود، ولی برآوردن نیازهایی که جنبه دولتی و حکومتی دارند مانند بودجه‌های فرهنگی، نظامی و آموزشی، بر عهده حکومت است که از طریق مالیات این نیازها برآورده می‌شود. بنابر این هر دو برای رفع نیازهای جامعه اسلامی است؛ منتهی یکی نیازهای مردمی و دیگری نیازهای حکومتی. تفاوت دیگر اینکه زکات نصاب مشخصی دارد و از اشیاء و اموال معینی گرفته می‌شود، اما مالیات مقدار معینی ندارد و تعیین آن به عهده کارشناسان حکومت است.

درباره تفاوت مصادیق خمس با مالیات نیز گفتنی است که یک دوم خمس سهم امام است و یک دوم دیگر آن مانند زکات برای رفع نیازمندی‌های سادات است. خمس، حق خدا و محرومین و برای دیگران است در حالی که مالیات، برای خود شهروندان است. به طور مثال مالیات برای آسفالت جاده‌ها و سایر خدمات و تأسیسات و امکاناتی

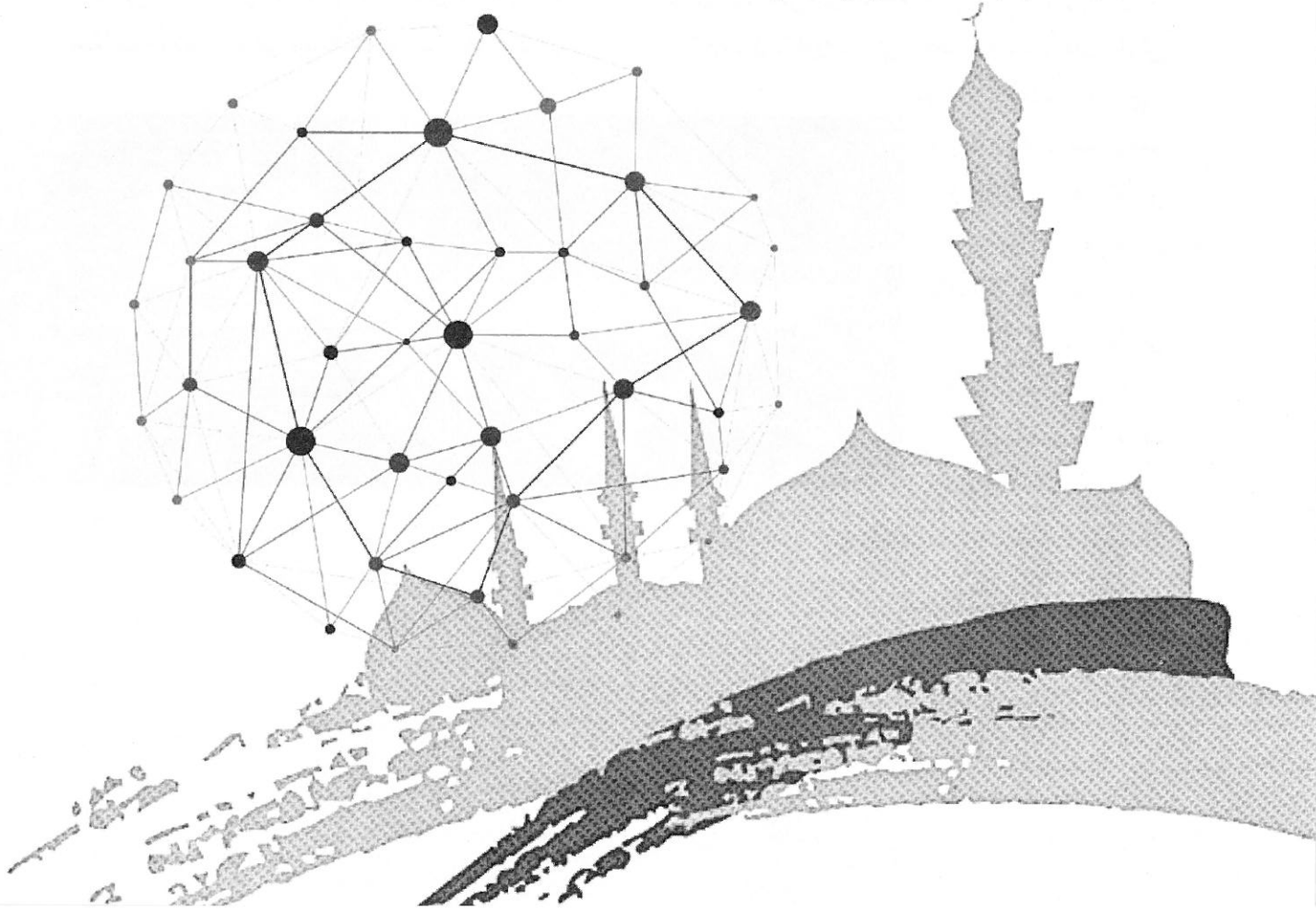

- اسلامی، قم: دانشگاه مفید، ۱۳۹۰.
۵. پروتایا لویی؛ کوتره ژان ماری، حقوق مالیاتی، ترجمه محمدعلی یزدان بخش، چاپ اول، تهران: نشر خاتون، ۱۳۶۷.
 ۶. پناهی، محمدقاسم، قانون مالیات‌های مستقیم، چاپ دوم، تهران: انتشارات بلاغ دانش، ۱۳۸۹.
 ۷. طاهر، فائزه سادات؛ خلاصه کتاب مالیات در اسلام.
 ۸. رنگریز، حسن؛ خورشیدی، غلامحسین، مالیه عمومی و تنظیم خط مشی مالی دولت، چاپ هشتم، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۹۱.
 ۹. عزیززی، سعید، «بررسی ارتباط بین مالیات اسلامی و مالیات جدید»، مجموعه مقالات سومین همایش مالیات‌های اسلامی، چاپ اول، قم: دانشگاه مفید، ۱۳۹۰.
 ۱۰. موسی‌زاده، رضا، مایه عمومی، چاپ هشتم، تهران: نشر میزان، ۱۳۸۹.

باعث می‌شود که مردم داوطلبانه و به خوشی متمایل به پرداخت آن شوند. و همچنان مال آنان نیز، از نظر حقوقی که فقرا و نیازمندان در آن دارند، پاک و طاهر می‌گردد. این مالیات‌ها باعث مواسات بین مسلمین، حفظ اموال از تباهی و نابودی، رشد و نمو مال می‌باشد.

منابع

۱. ابوطالب، تقوی مهدی، مالیه عمومی، چاپ بیست و پنجم، تهران: نشر دوران، ۱۳۹۰.
۲. امام علی (علیه السلام)، نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، چاپ اول، تهران: نشر ایدون، تابستان ۱۳۸۶.
۳. امینی، اعظم، مالیات در اسلام، قم: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، ۱۳۸۴، ۷۵ صفحه.
۴. پورفرج، علیرضا؛ انصاری، حبیب، «نقش مالیات اسلامی زکات در رشد و توسعه اقتصادی در مقایسه با مالیات‌های متعارف»، مجموعه مقالات سومین همایش مالیات‌های

مقدمه

واژه فمینیسم (feminism) از ریشه feminine گرفته شده است، که به معنای جنس ماده یا زنانه است که خود از واژه famina لاتین. به معنی زن می‌باشد. بنابراین می‌توان آن را در لغت به معنی مؤنث‌گرا ترجمه کرده نه زنانه که womenism است.^۱

برخی بر این اعتقاد است که ارائه تعریف جامع و مانع از فمینیسم بسیار دشوار است. آنان می‌گویند ما با چیزی مشخص و معین به نام (فمینیسم) که بتواند همه گرایش‌ها و طیف‌های این جنبش را پوشش بدهد، مواجه نیستیم. بلکه برعکس مجموعه‌ای از عقایدی است که در مرور زمان و با تکیه بر تجربیات تاریخی غرب به وقوع پیوسته است. در واقع کنش‌هایی متفاوت و چند وجهی است و گاهی جریان‌های فمینیستی به شدت ضد هم هستند. گاهی فمینیسم به نظریه‌ای که به برابری زن و مرد از جنبه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی معتقد است، اطلاق می‌گردد. بنا به یک نگرش، به هر نوع جنبش که در ارتباط با احقاق حقوق زنان فعال باشد، صرف نظر از اینکه چه چیزی حق زنان است و چه راهکارهایی برای تحقق آن وجود دارد، اطلاق می‌گردد.

در یک جمع‌بندی کلی از تعریف فمینیسم، می‌توان گفت جنبش‌های فعلی مدافع حقوق زنان، چه در دنیای غرب و چه در جهان اسلام در واکنش به برخی نابرابری‌های اجتماعی علیه زنان سامان یافته‌اند؛ اما به مرور زمان، از یک جنبش اجتماعی به یک جریانی فکری و فرهنگی تبدیل شدند که، این اتفاق از دهه هشتاد به بعد اتفاق می‌افتد. بر اساس انگاره‌های تعریف شده فکری، به تحلیل نابرابری‌های زنان و آرمان‌های زنانه اقدام کردند. امروزه، واژه فمینیسم به دفاع از حقوق زنان بر اساس آرمان برابری طلبی اطلاق می‌شود.

مفهوم جهان اسلام

برای جهان اسلام و مرزهای جغرافیایی اسلامی یک نظر و دیدگاه منسجم و یکسان وجود ندارد همان‌گونه که برخی جهان اسلام را شامل تمام کشورهای می‌دانند که اکثریت نفوس آن را مسلمانان تشکیل بدهد و حاکم آن مسلمان باشد که در واقع این دیدگاه مسئله مرزهای ملی را به رسمیت می‌شناسد. اما برخی اندیشمندان اسلامی مسئله دارالاسلام و دارالکفر را مطرح می‌کنند و مسئله مرزهای ملی را به رسمیت نمی‌شناسند و به این عقیده‌اند که در هر جای دنیا که مسلمان زندگی می‌کند شامل قلمرو دارالاسلام می‌شود.

در مجموع می‌توان گفت که جهان اسلام شامل تمام آنجاهایی می‌شود که مسلمان در آن زندگی می‌کند و آئین اسلامی در آنجا وجود دارد.

کلیات

پیشینه تاریخی و زمینه شکل‌گیری فمینیسم

گرچه واژه فمینیسم خاستگاهی نو دارد، در واقع یکی از ابتکارات قرن بیستم در دهه ۱۹۶۰ بوده که با دو اعتقاد اساسی در ارتباط است: اول آنکه زنان به دلیل جنسیتشان دچار محرومیت هستند، دوم اینکه این محرومیت یک پدیده تاریخی است. اما نشانه‌هایی از تفکری فمینیستی، در بسیاری از فرهنگ‌ها بیان شده و می‌توان پیشینه آن را تا تمدن‌های باستانی یونان و چین آدرس داد. اثر کریستین دو پیان به نام کتاب شهر بانوان، که در سال ۱۴۰۵ در ایتالیا منتشر شده، با ثبت کردن دستاوردهای زنان مشهور گذشته و حمایت از حقوق زنان برای بهره‌مندی از آموزش و پرورش بعدها الهام بخش عقاید این نهضت بود. با این وجود نقش خانم مری ولستون کرافت در روند تکامل این جریان بسیار تعیین‌کننده است. چرا که با اعتقاد برخی،

۱- رودگر، نرجس، فمینیسم، قم، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، جلد اول، ۱۳۸۸، ص ۲۳.

دیدگاه‌های اسلامی نسبت به فمینیسم

مباحث فمینیسم در جهان اسلام در واپسین روزهای قرن نوزدهم و اوائل قرن بیستم وارد جهان اسلام شد. شاید کشور مصر در زمره اولین کشورهای مسلمان باشد که اندیشه فمینیستی به آن راه یافته باشد. در ایران، اندیشه دفاع از حقوق زنان همزمان با مشروطه مطرح شد. با ورود جریان فمینیستی در جهان اسلام در طلیعه قرن بیستم،

تأثیر شگرف بر نحوه تعریف

متفکران اسلامی از حقوق زن

گذاشت. از آن تاریخ به بعد این

بحث به صورتی جدی از سوی

متفکران و دانشمندان

دینی و

از محققین در عرصه فمینیسم، نخستین متن مربوط به فمینیسم تحت عنوان حقانیت حقوق زنان که در سال (۱۷۹۲) منتشر شد. سنگ بنای فمینیسم تلقی شده است. در این متن خانم کرافت، نابرابری و فرودستی زنان را یک امر ساختگی و تاریخی قلمداد می‌نماید. به اعتقاد خانم کرافت تمام اشکال نابرابری ریشه فرهنگی و اجتماعی دارد. تأکید وی بر حقوق برابر سیاسی، آموزش و اشتغال و همچنین استقلال اقتصادی زنان از مردان، هنوز از مبانی فمینیسم به حساب می‌آید. بیانیه معروف سیصد صفحه‌ای خانم کرافت، محصول و دستاورد انقلاب فرانسه است. چرا که زنان در جریان این انقلاب به این تجربه دست یافتند که در برابری پدیده ستم علیه زنان و غلبه بر آن فقط و فقط واکنش‌های گروهی می‌تواند مطلوبیت‌های لازم را ایجاد نمایند. مثلاً در سال ۱۷۸۹ در حالی که مردان در مجلس مؤسسان سرگرم بحث درباره قانون اساسی بودند، زنان در خیابان‌ها مشغول تظاهرات بودند و همچنین خواستار حق رأی و حضور در مقامات عالی رتبه دولتی شدند.

فمینیسم در کشورهایی رشد و نمو کرده‌اند که از دموکراسی قوی بهره‌مند بودند؛ زنان حقوقی را مطالبه کردند که در بسیاری از موارد، مردان قبلاً از آن بهره‌مند بودند. در آمریکا، یک جنبش زنان در طول دهه ۱۸۴۰ فعال شد. که تا حدودی از مبارزه برای الغای بردگی الهام گرفته بود، تا اینکه در سال ۱۸۴۸ اولین قطعنامه حقوق زنان توسط یکصد تن از زنان و مردان فمینیسم به تصویب رسید. در بریتانیا، یک نهضت سازمان یافته در دهه ۱۸۵۰ به وجود آمد، اما انقلاب صنعتی و راه یافتن زنان به کارخانه‌ها و مشاغل جدید جریان فمینیسم را توسعه داد و نهادینه کرد.

و منافع میلیون‌ها نفوذ حال و آینده دارد و از فکر قوی و عقل مجرب ساخته است نبایست به دست عواطف و احساسات داد.

۲. دیدگاه اجتهاد (اصلاح) گرا

یکی دیگر از رویکردهایی که در ارتباط با مسائل زنان در جهان اسلام شکل گرفته‌اند و مطالعات ژرف را به انجام رسانده‌اند. به ویژه در ایران دیدگاه فقه‌ها/فقها// اصلاح‌گراست. این گروه از فقه‌ها تلاش می‌کنند که با توجه به نیازهای زمان، پاسخ‌ها را از متون فقهی استخراج

سکولار به جد مورد تأمل و تعمق قرار گرفتند. بر اساس رهیافت مطالعات اسلامی، تفکر در مورد زنان و جایگاه آن در حوزه عمومی، به طور مشخص سه مرحله را سپری کرده‌اند. دوره نخست اندیشه اسلامی نوگرا است، در این مقطع مسائل زنان از منظر سران جنبش بازخیزی اسلامی مانند محمد عبده، رشید رضا، قاسم امین بررسی می‌شود. به لحاظ تاریخی، فروپاشی امپراتوری عثمانی نماد پایان این دوره است، که از این دوره ما عبور می‌کنیم و متعرض آن نمی‌شویم. دوره دوم، مطالعات زنان در اندیشه معاصر اسلامی می‌باشد که به لحاظ تاریخی از ربع دوم سده بیستم شروع شده تا نیمه دهه هفتاد این سده ادامه می‌یابد.

ما در اینجا به طور مشخص از چند رویکرد نام می‌بریم. دیدگاه، سنت‌گرا، اصلاح‌گرا، تجدیدگرایی و معرفت‌شناختی.

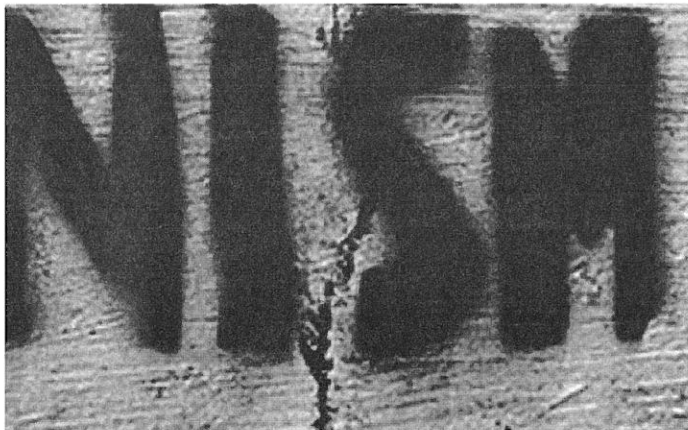
۱. سنت‌گرا

این دیدگاه در جهان اسلام کما بیش از حضور و تأثیرگذاری زیادی برخوردارند، نگرش به زن و حضور آن در جامعه بسیار دید منفی دارد؛ زن را یک موجود ضعیف تصور می‌کند. هیچ‌گونه حقوق سیاسی و اجتماعی را برای او به رسمیت نمی‌شناسند؛ با هرگونه اصلاحات و تغییر و تحول در امور زنان که حضور او را در عرصه جامعه تضمین نمایند مخالفت می‌ورزد.

به عنوان مثال علامه یحیی نوری که یکی از علماء بنام ایران است در خصوص حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی معتقدند: اعضاء اجتماع مانند اعضاء بدن هریک استطاعت کارهای مشخص و محدودی دارند، همان طوری که دست را به کار راه پیمایی و چشم را به کار شنوایی نمی‌توان گماشت، همچنین کارهایی که نیاز مبرم به دوراندیشی و حزم و حذاقت و سنجش دقیق مضار

کرده و وضعیت زنان را در بهره‌مندی از حقوق اصیل اسلامی بهبود بخشند.

در این خصوص برخی علما به نکاتی اشاره می‌کنند که بسیار مفید و راهگشا است. آنها درباره توانایی و ظرفیت فقه شیعه برای انطباق با شرایط زمان و مکان می‌گویند: این طور نیست که هر چه در فقه است عبارت از اسلام باشد. فقه عبارت است از استنباط فقه‌ها اجتهاداتی که فقه‌ها می‌کنند این فقه است، این قابل تغییر است، این نیست که لا تغیر باشد، تازه ما می‌بینیم که استنباط فقه‌ها در گذشت زمان هم با هم متفاوت است. فقیهی یک چیز

زنان را گرفته و در قبال مردان نگهداشته است. در صورتی که زمان پیامبر ظهور کرد، زن‌ها را هیچ حساب می‌کردند. اسلام زن‌ها را قدرت داده است. اسلام زنان را در مقابل مردان قرار داده است. که مناسب مرد است، یک سلسله احکام خاص به زن است. زن و مرد، همه آزادند که به دانشگاه بروند، آزادند در اینکه رأی بگیرند».

۳. رویکرد تجددگرایانه به فمینیسم

اندیشه تجددگرا رشد خود را از دهه ۱۹۲۰ میلادی آغاز کرد و تا کنون ادامه دارد. در واقع مطالعات زنان یا جریان فمینیسم، در این مقطع از تاریخ در جهان اسلام با نام قاسم امین گره خورد است. نامبرده دو کتاب دارد که با نگاهی تجددگرایانه و تأویل آموزه‌های دینی به موضوع نگریسته. بعدها طیف از نویسندگان در جهان اسلام این نگاه و رویکرد قاسم امین را همراهی کرد. افرادی چون؛ طاهر الحداد، زین‌الدین نظیره، دکتر علی شریعتی (ایران)، محمد الشحرور (مصر)، فاطمه مرنیسی (مراکش)، رفعت حسین (پاکستان) و نوال السعداوی (مصر)، می‌باشند. این نویسندگان هر چند از عقاید متفاوت پیروی می‌کنند و تنوع فکری آنها گستره وسیع را فرا می‌گیرد، اما نقطه اتصال همه اینها در کاربرد آموزه‌های مدرنیته برای تفسیر مفاهیم دینی هستند.

۴. رویکرد معرفت‌شناسانه به فمینیسم

نصر حامد ابوزید این نوع نگاه را در چارچوب فهم اعراب از متون دین تفسیر می‌کند، وی بر این اعتقاد است که، قرآن در هنگام نزول وحی، بر قومی نازل شده است که تمایز میان زن و مرد، جزئی از فرهنگ و نظام اجتماعی‌شان بوده است، انعکاس چنین تمایزاتی در آن بسیار طبیعی است. وی مشکل را در این می‌بیند که تعبیرات مقایسه‌ای و دوگانگی میان مرد و زن در قرآن، به مثابه قوانین و احکام

را حرام می‌کند و فقیه دیگر حلال می‌داند، چرا، چون بر اساس استنباطی است که از ادله اربعه (قرآن، روایت یا سنت نبوی، اجماع) می‌کنند.

حضرت آیت‌الله عبدالکریم موسوی اردبیلی که در زمره فقهاء اصلاح‌گرا جا می‌گیرد نیز بر این باور است زنان می‌توانند در مسائل اجتماعی همگام با مردان نقش آفرینی نمایند، نامبرده در پاسخ به این سؤال که «آیا زنان می‌توانند ولی فقیه و رئیس جمهور شوند؟» ایشان پاسخ داده‌اند: «در حوه شرع، زن می‌تواند مجتهد شود و بنابراین می‌تواند به مقام ولایت فقیه‌ی نیز برسد و منصب قضاوت هم داشته

باشد ولی بحث ریاست جمهوری یک بحث عرفی است و در فقه نیست و به توافق بستگی دارد. آقایان علماء باید تلاش کنند و در مورد مسئله، اجتهاد کنند».

امام خمینی نیز در زمره فقهاء اصلاح طلب محسوب می‌شود که در خصوص حقوق زنان نظری بدیع و رهگشا دارد. ایشان در این زمینه می‌فرماید: «زن باید همان حقوق مردان را داشته باشد. اسلام برابری بین زن و مرد را تأکید کرده است. اسلام به هر دو آنها حق تصمیم گرفتن درباره سرنوشتشان و برخورداری از تمام آزادی‌ها را اعطا کرده است. حق انتخاب کردن و انتخاب شدن، حق آموزش و کار و نیز حق اعمال تمام وظایف اقتصادی - اسلام دست

تبارشناسی، این جریان را می‌توان به آثار محمد عبده و قاسم امین ارجاع داد. به صورت عمده درصدد باز تولید مفاهیم جدید بر اساس مرجعیت دینی است.

منابع

۱. جان استوارت میل، انقیاد زنان، ترجمه علاءالدین طباطبایی، تهران: هرمس، ۱۳۷۹.
۲. دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، مسائل و مشکلات زنان؛ اولویت‌ها و رویکردها (۱)، رضا، متمسک، فمینیسیم اسلامی، واقعیت‌ها و چالش، قم، ۱۳۸۰، ص ۳۵۸.
۳. دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، از فمینیسیم جهانی تا فمینیسیم ایرانی، قم، حوراء ش، ۲۷، ۱۳۸۷، ۹-۱۱.
۴. رودگر، نرجس، فمینیسیم، قم: دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، جلد اول، ۱۳۸۸، ص ۲۳.
۵. زیبایی نژاد، محمدرضا و محمدتقی سبحانی، درآمدی بر نظام و شخصیت زن در اسلام، قم: دفتر تحقیقات و مطالعات زنان، ۱۳۸۱، ۲۰.
۶. سیمون تو بووار، جنس دوم، ترجمه حسین مهری، تهران: بی‌تا.
۷. فمینیسیم و دانش‌های فمینستی، مترجمان، یزدانی، عباس؛ جندقی، بهروز، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، ۱۳۸۲، ص ۱۳.
۸. مکنزی و دیگران، ایدئولوژی‌های سیاسی، ترجمه، م. قاند، نشر، مرکز، ۱۳۷۵.
۹. مشیرزاده، حمیرا، از جنبش تا نظریه اجتماعی، تهران: نشر پژوهش شیراز، جلد سوم، ۱۹، ۱۳۸۵. - معصومی، مسعود، فمینیسیم در یک نگاه، قم: موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۴، ۲۳.
۱۰. هی وود، اندرو، درآمد بر ایدئولوژی‌های سیاسی، ترجمه محمد رفیعی مهر آبادی، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، ۱۳۸۶، ص ۴۱۰.

اسلامی، در قرآن آمده است. سوی عالمان مسلمان تلقی شوند، همان چیزی که در بسیاری از فتوا و تأویل‌های قرآنی بر آن اساس شکل گرفته و عده‌دچار خطاهای بسیار گردیده‌اند.

چهره برجسته و مشهور دیگر این جریان محمد عابد الجابری است. وی که در کتاب «مردم‌سالاری و حقوق بشر»، به موضوع حقوق زن در اسلام می‌پردازد. به عقیده جابری در باب مطالعه حقوق زن و حقوق بشر از توجه به سه نکته نباید غافل بود: آموزه‌هایی که کلیات شریعت اسلامی را بیان می‌کنند، نصوصی که به بیان احکام جزئی آن می‌پردازند و مقاصد عقلی و اسباب نزول این احکام است که همو در ارتباط با حقوق زن می‌گوید که اصل آغازین اسلام، به عنوان حکم عمومی و مطلق، برابری میان زن و مرد است.

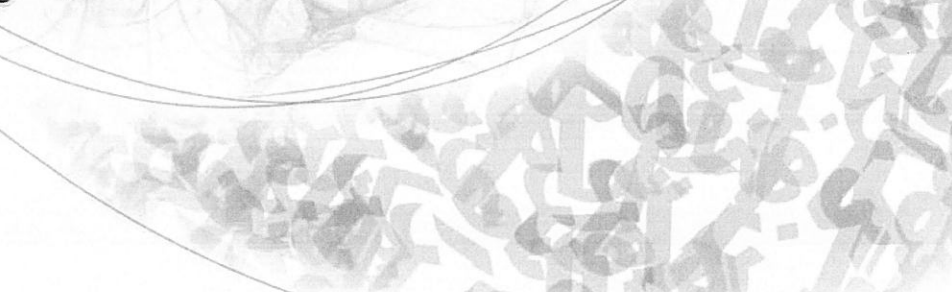
جابری در نهایت می‌گوید که علماء میان عبادات که اجتهاد در آن روا نیست و معاملات که موضوع اجتهاد است تمایز قایل می‌شوند. وی می‌گوید معاملات با مقاصد شریعت و اسباب نزول و آنچه که فقیهان علل قلمداد می‌کنند، ارتباط دارد، در حالی که عبادات تفسیر عقلی را بر نمی‌تابد. جابری علاوه می‌نماید زمانی که ارتباط دادن حکم به مقاصد به جای علل روا باشد، بنابراین، نباید چیزی باعث تقیید دایمی و مطلق قاعده‌ای باشد که می‌گوید «احکام با تغییر علل‌شان تغییر می‌کنند و نه با تغییر حکمت‌شان»؛ زیرا این قاعده نتیجه اجتهاد است و نه چیز دیگر. او می‌گوید نصوص علل احکام را بیان نمی‌کنند بلکه آنها را فقیه با عقل خود و با اعتراف به اینکه استنباط او مبتنی بر گمان است و نه یقین، به دست می‌آورد.

به هر صورت رویکرد معرفت‌شناسانه به مطالعات زنان، دیدگاه نو و جدید است که از اوایل دهه ۱۹۸۰ میلادی وارد ادبیات اجتماعی جهان اسلام شده است. به لحاظ

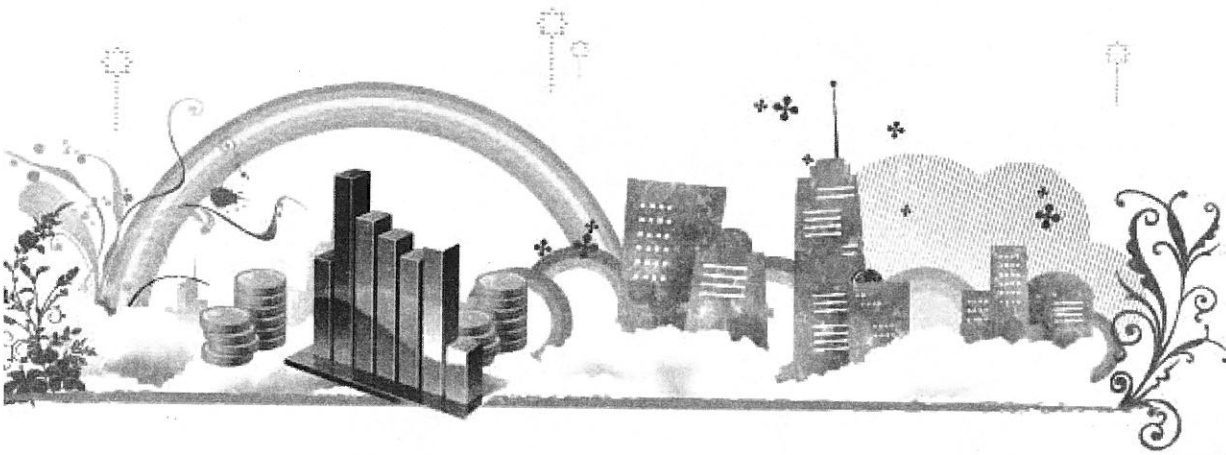

مونوگرافهای تیز

دانشکده

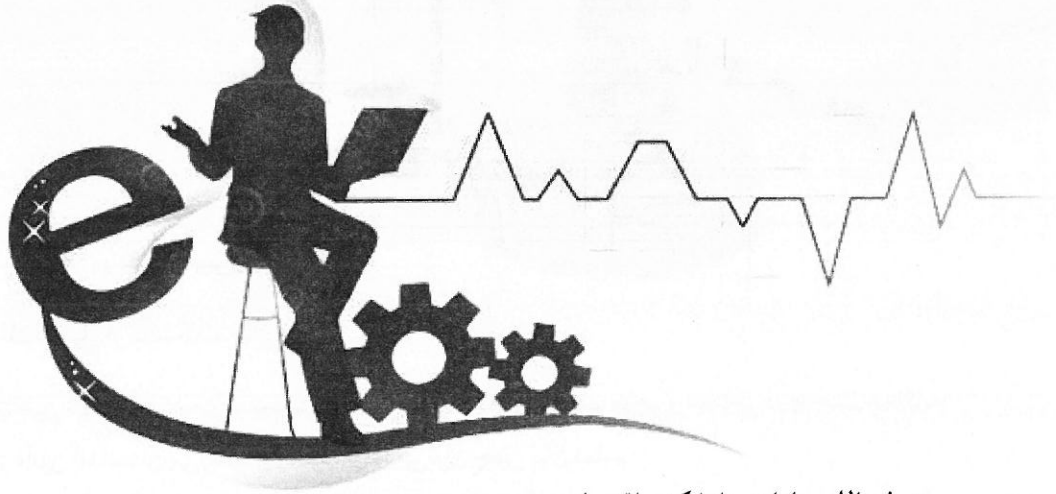
میرزا حسین نیکزاد دانشکده اقتصاد

رابطه آموزش و توسعه اقتصادی با تأکید بر افغانستان

آموزش نیروی انسانی ماهر و متخصص رابطه دوسویه و مستقیم با توسعه دارد بدون آموزش و تربیت نیروی انسانی و توسعه یافته، دسترسی به توسعه دور از دسترس خواهد بود. پژوهش حاضر با عنوان «نقش آموزش و توسعه اقتصادی (با تأکید بر افغانستان)» و این فرضیه که «آموزش در رشد و توسعه اقتصادی نقش مهم و اساسی دارد» در پی پاسخ به این پرسش است که «بین آموزش و توسعه اقتصادی چه رابطه‌ی وجود دارد؟». این تحقیق، ضمن نگاه گذرا به سابقه بحث، اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش، مبانی نظری تحقیق و تبیین دیدگاه اندیشمندان اسلامی و غیر اسلامی در این زمینه بررسی وضعیت آموزش کشور و چالش‌های فرارو و ضرورت تغییرات در نحوه آموزش کشور، و تبیین ضرورت رابطه آموزش توسعه اقتصادی و ارائه راهکارهای لازم، از زوایای گوناگون مورد بررسی قرار داده است.

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که علاوه بر مسائل جنگ، نا امنی و... آموزش و پرورش کشور نیز همسو با نیازمندی‌های بخش‌های مختلف کشور در عرصه زراعت صنعت معدن و... حرکت خویش در مدار توسعه کشور عیار نساخته است نیست و این نیروها متناسب با نیازهای کشور مهارت و تخصص‌های لازم را کسب نمی‌کنند. که این امر باعث عقب‌ماندگی کشور و عدم رشد و توسعه در این سرزمین گردیده است. و در نهایت فرضیه ما ثابت می‌گردد که آموزش توسعه محور نقش اساسی و مهم در رشد و توسعه کشورها از جمله کشور افغانستان دارد.

اقتصاد

سید شیرالله سادات دانشکده اقتصاد

حقوق مصرف‌کننده و عملکرد آن در اقتصاد افغانستان

با توجه به مبانی حقوق مصرف‌کننده، می‌توان گفت در نظام اقتصاد اسلامی از مصرف‌کننده حمایت شده است. در اقتصاد اسلامی رعایت حقوق مصرف‌کننده به مثابه برقراری عدالت اقتصادی و عدم رعایت حقوق مصرف‌کننده به مثابه اکل مال به باطل با وجود تراضی است. که ضمان فقهی، ضمان عدوان، سیاست شرعی، قاعده ائتلاف، قاعده غرر و قاعده لاضرر به نحوی تضمین برای احقاق و حقوق مصرف‌کننده در اقتصاد اسلامی است، بنابراین در فقه اسلامی، از تقلب، غش در معامله، تدلیس و فروش کالاهای تاریخ مصرف گذشته و غیره نهی گردیده است که دولت اسلامی می‌تواند با چنین افرادی برخورد قانونی نماید. با توجه به حقوق یاد شده برای مصرف‌کننده و بررسی آن در اقتصاد افغانستان دیده می‌شود که در افغانستان حقوق مصرف‌کنندگان رعایت نشده و در بازارهای افغانستان کالاهای قاچاقی، کم کیفیت و غیر استاندارد به فروش می‌رسد از طرف دیگر مصرف‌کنندگان افغانستان در بخش ترانسپورت از ایمنی کامل برخوردار نبوده و سلامت ایمنی آنها با خطرات جدی مواجه می‌باشد، چنانچه بازارهای پرمنفعت افغانستان نیز در دست انحصارگران بوده و حق آزادی انتخاب آنها سلب شده است که دولت به عنوان حامی مصرف‌کنندگان نتوانسته جلوی این انحصارگری‌ها و ورود کالاهای بی‌کیفیت را بگیرد، بناً به صورت کلی حقوق مصرف‌کنندگان افغانستان در بازارها تضییع شده و در نهایت می‌توان گفت حقوق مصرف‌کننده و حمایت از آن در افغانستان و آنچه که مدنظر اسلام بوده و در صدر اسلام بر آن تأکید شده است فاصله زیادی دارد.

دانشکده

حقوق تکالیف موجر و مستأجر در فقه و حقوق افغانستان

دوران علی شیرزاد فارغ التحصیل از دانشکده حقوق

آنچه را بنده در پژوهش و تحقیق خود مورد بررسی و تحقیق قرار دادم بیان حقوق و تکالیف موجر و مستأجر در مبحث جداگانه، در دو فصل از دیدگاه فقه و قانون افغانستان می‌باشد که فشرده آن را می‌توان چنین بیان نمایم.

در فقه و قانون افغانستان حقوق و تکالیف هم برای موجر و هم برای مستأجر تعریف داشته است که مهم‌ترین حقوق موجر عبارتند از: الف) دریافت اجاره بها؛ مطابق ماده ۱۳۷۳ قانون مدنی، مستأجر مکلف است اجرت را بر اساس توافق به عمل آمده بپردازد. ب) تغییر ندادن مصرف مورد اجاره؛ مستأجر عین مستأجره را باید در همان مصارفی که مقرر شده است، استعمال نماید. ج) عدم تعدی و تفریط؛ عین مستأجره در دست مستأجر امانت است. د) رد عین به مالک؛ با پایان یافتن مدت اجاره مستأجر موظف است عین مستأجره را به مالک برگرداند.

و اما تکالیف موجر از دیدگاه فقه و قانون افغانستان عبارتند از: الف) تسلیم مورد اجاره؛ باید موجر عین مستأجره را به مستأجر تسلیم نماید. ب) انجام تعمیرات و تحمل مخارج مورد اجاره؛ به موجب ماده ۱۳۵۱ قانون مدنی تعمیرات و تمام مخارج که در عین مستأجره برای امکان انتفاع از آن لازم است به عهده مالک یا موجر می‌باشد. ج) خودداری کردن از تغییرات که با مقصود از استیجار منافی باشد.

و اما حقوق و تکالیف که در فقه و قوانین موضوعه کشور برای مستأجر پیش‌بینی شده است به صورت خلاصه ذیلاً بیان می‌گردد. و اما حقوق مستأجر؛ الف) تسلیم مورد اجاره؛ برای اینکه مستأجر بتواند در منفعی که به تملیک شده است تصرف کند. باید مورد اجاره در اختیار او قرار داشته باشد. ب) انجام تعمیرات اساسی؛ بر اساس ماده ۱۳۵۱ ق م موجر موظف به انجام تعمیرات اساسی عین مستأجره می‌باشد. ج) عدم تغییر در عین مستأجره؛ اجاره عقدی است مستمر که تعهد طرفین تا انقضا مدت باقی می‌ماند. و اما مسئولیت‌های مستأجر عبارتند از: الف) پرداخت کرایه؛ معمولاً پرداخت کرایه در پایان هر ماه است. ب) خودداری از تعدی و تفریط؛ عین مستأجره در دست مستأجر امانت است و او باید نسبت به آن متعارف رفتار کند. ج) رد کردن عین مستأجره پس از پایان مدت اجاره.

حقوق

محمد کاظم سروری محصل پوهنحی حقوق

عنوان: جایگاه و نقش اسناد در اثبات دعاوی مدنی در نظام حقوقی افغانستان

سند در لغت به معنای تکیه‌گاه و یا هر آن چیزی که مردم بدان اعتماد می‌کنند آمده است. در اصطلاح حقوقی به دو معنی، عام و خاص به کار رفته است. سند در معنای عام عبارت از هر تکیه‌گاه و راهنمای مورد اعتماد است که بتواند اعتقاد دیگران را به درستی ادعا جلب کند خواه نوشته باشد یا اماره و یا هم اقرار باشد. سند در معنای خاص نوشته‌ای است که در مقام اثبات دعوا یا دفاع از آن می‌تواند راه وصول یا واقعیت باشد. در این معنا، دیگر سند مرادف با دلیل و مدرک نیست چهره خاص از آن مفهوم عام است که به صورت نوشته در آمده و مکتوب است نه منقول. مراد ما در این تحقیق همان معنای خاص است.

قانون اصول محاکمات مدنی در ماده ۲۸۲ اسناد را از لحاظ اعتبار به اسناد رسمی و عادی تقسیم کرده است.

حقوق دانان مهم‌ترین شرایط را که برای اسناد بر شمرده‌اند عبارتند از: نوشته بودن، قابل استناد بودن و وجود مهر، امضاء و اثر انگشت می‌باشد. نباید فراموش کرد که این شرایط عمومی اسناد است و اسناد هر کدامشان شرایط به خصوص خود را دارند. در مورد اعتبار اسناد باید بدانیم که معمولاً اعتبار اسناد نسبت به طرفین و شخص سوم مطرح می‌شود. براساس حقوق افغانستان اسناد رسمی نسبت به طرفین معتبر است و تا زمانی که خلاف آن ثابت نشود و اثبات خلاف اسناد رسمی جز با ادعای جعل، امکان‌پذیر نیست.

سند رسمی هم دارنده جنبه ثبوتی حق است و هم واجد جنبه اثباتی حق. با این وصف، سند رسمی در عرض حکم قطعی و حکم نهایی محکمه قرار می‌گیرد و می‌توان گفت که دارنده سند رسمی، معاف از اقامه دعوی است. و اما اسناد عادی، به طور کامل دارای این دو جنبه از حق نیست. زیرا در میدان اثبات، خود محتاج به دلیل دیگری خواهد بود و اگر مورد انکار و تردید طرف واقع شود و یا مواجه با ادعای جعل گردد و شخص صاحب سند، نتواند دلیل قوی بر اصالت سند و رد ادعای طرف، اقامه کند، این احتمال وجود دارد که سند او از تعداد دلایل بیرون گردد و در نهایت در دعوی خود محکوم گردد. در فرجام؛ آنچه از مواد قانون اصول محاکمات مدنی به ویژه ماده ۲۷۲ به دست می‌آید این است که اسناد از نظر اسباب حکم جایگاه درجه دوم را در میان ادله اثبات دعوا دارا بوده و در درجه اول اقرار قرار دارد. و از ماده ۲۸۱ و بند سوم ماده ۳۲۱ قانون مذکور استنباط می‌گردد که اسناد از لحاظ قدرت اثباتی در جایگاه نخست قرار دارد، زیرا در بند سوم ماده ۳۲۱ قانون اصول محاکمات مدنی، قانون‌گذار به طور صریح جایگاه اسناد را در میان سایر ادله اثبات دعوی مدنی بیان نموده است. در این ماده چنین مقرر گردیده است: (شهادت از نظر قوه اثباتیه بعد از اسناد در درجه دوم قرار دارد).

دانشکده

تعیین شیوع بیماری آکنه در بین بیماران مراجعه‌کننده به شفاخانه جلدی غزنه طی سال ۱۳۹۶ وحیدالله عزیز فارغ التحصیل دانشکده طب

مقدمه: بیماری آکنه و لگاریس یکی از شایع‌ترین بیماری‌های پوستی است. ضایعات آن اکثراً در صورت، قسمت فوقانی صدر و قسمت فوقانی پشت ایجاد می‌گردد که معمولاً در سنین نوجوانی شروع می‌شود و تا آخر جوانی ادامه می‌یابد. در حدود ۸۵٪ افراد در زندگی شان یک بار به این عارضه مبتلا می‌شوند. چهار فکتور در ایجاد آکنه رول دارد. تولید زیاد سبوم، فلورای غیرطبیعی، تقرن قنات pilosebaceous، ایجاد التهاب در ناحیه می‌باشد. تداوی آن فقط از راه سیستمیک با استفاده از isotretinoin و estrogen می‌توان تولید سبوم را کاهش داد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به صورت مقطعی (Cross sectional) توصیفی از نوع گذشته نگر می‌باشد. اطلاعات جمع‌آوری شده روی بیماران مراجعه‌کننده به شفاخانه جلدی غزنه و توسط داکتر متخصص جلدی به تشخیص رسیده است، در مدت ۶ ماه اول سال ۱۳۹۶ انجام شده است. اطلاعات بیماران مبتلا به آکنه و لگاریس پس از هماهنگی با شفاخانه مذکور از روی کتابچه راجستر اخذ گردیده است. و سپس اطلاعات توسط نرم‌افزار SPSS۱۶ مورد آنالیز قرار گرفت.

نتایج: در نتیجه، یافته‌های این بررسی، بیماری آکنه و لگاریس یکی از شایع‌ترین بیماری‌های پوستی یا جلدی بوده که (۱۹/۷٪) فراوانی آن می‌باشد. این بیماری در دختران (۵۸/۵٪) که بیشتر از پسران (۴۱/۵٪) بوده و از نظر سن، بیشترین فراوانی آن بین سنین ۱۴-۲۵ سال بوده است و ۲۱/۲٪ مریضان سابقه دوایی مثبت و ۷۸/۸٪ مریضان دارای سابقه دوایی منفی بوده‌اند، و همچنان ۳۳/۹٪ مریضان سابقه فامیلی مثبت و ۶۶/۱٪ مریضان سابقه فامیلی منفی داشته‌اند، و ۴۱/۶٪ مریضان شهرنشین و ۵۳/۴٪ ساکن ولسوالی‌ها بوده‌اند.

نتیجه‌گیری: در نتیجه، این بررسی بیشترین فراوانی در هر دو جنس، طیف سنی ۱۴-۲۵ سال می‌باشد که در این طیف در جنس مؤنث شایع‌تر از جنس مذکر می‌باشد. طبق نتایج این مطالعه میزان شیوع آکنه کمتر از متوسط جهانی که می‌توان علت آن را به وضعیت آب و هوایی شهر غزنی، میزان کم آلودگی هوا و ساده زیستی ارتباط داد.

ط ب

بررسی میزان شیوع توبرکلوز ریوی در بین افراد مراجعه‌کننده با سرفه‌های تحت حاد و مزمن به شفاخانه توبرکلوز ولایت غزنی در سال ۱۳۹۵ هجری شمسی

حمیدالله مهدی‌زاده فارغ التحصیل از دانشکده طب معالجوی

مقدمه: توبرکلوز یک بیماری باکتریال مزمن است که در اثر مجموعه مایکوباکتریوم‌های توبرکلوزی (مایکوباکتریوم‌های توبرکلوزیس، بوویس و آفریکانوم (۱)، و در بیشتر موارد توسط مایکوباکتریوم توبرکلوزیس ایجاد می‌شود) (۲). بیماری توبرکلوز به صورت ریوی و خارج ریوی تظاهر پیدا می‌کند. بیماری توبرکلوز شایع‌ترین علت مرگ ناشی از بیماری‌ها تک عاملی در دنیا است و از نظر بار جهانی، در رتبه دهم قرار دارد. پیش‌بینی می‌شود این بیماری تا سال ۲۰۲۰ همچنان در این جایگاه کنونی باقی بماند و یا تا رتبه هفتم صعود نماید، به هر حال با توجه به اولویت برنامه‌های کنترلی توبرکلوز، سازمان صحتی جهان (WHO) اهدافی را برای کنترل بیماری توبرکلوز مشخص کرده است که مهمترین آنها عبارتند از: کاهش شیوع و مرگ و میر ناشی از توبرکلوز تا سال ۲۰۱۵ در جهان به ۵۰ درصد میزان آن در سال ۱۹۹۰ و کاهش میزان مرگ ناشی از توبرکلوز فعال تا سال ۲۰۵۰ به یک نفر در یک میلیون نفر (۶).

روش کار: این مطالعه بر روی ۲۱۹۷ نفر مبتلا به سرفه‌های طولانی مدت صورت گرفت که از این میان حدود ۳۴۰ نفر مبتلا به توبرکلوز ریوی طی سال ۱۳۹۵ شناسایی شده بود. اطلاعات بیماران از روی دوسیه آنها جمع‌آوری و مورد بررسی قرار گرفت. تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS۲۲ انجام شد.

یافته‌ها: شیوع توبرکلوز به صورت کلی حدود ۲۵٪ و شیوع توبرکلوز ریوی ۱۵/۴٪ به دست آمد و در بین مبتلایان ۶۰٪ نوع ریوی بوده است. میانگین سنی تقریباً ۱۴ سال (± ۱۲ سال) با دامنه ۱-۸۲ سال و بیشترین مبتلایان افراد بالای ۵۴ سال بود. ۴۱۲ نفر (۶۲/۹٪) زن و بقیه مرد هستند. ۱۸۱ نفر (۵۳/۲٪) ساکنین اطراف هستند. و ۹۵٪ افراد دارای اسمیر مثبت بوده است.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات: سن، جنس و محل زندگی با شیوع بیماری رابطه آماری نشان داد، فلذا با توجه به اینکه بروز بیماری در سنین بالا بیشتر بوده لذا آموزش در خصوص عوامل و همچنین بیماری‌یابی دقیق‌تر در گروه‌های سنی بالا به عنوان یک گروه آسیب‌پذیر، می‌توان بروز آن را کاهش داد. همچنین با توجه بودن به بالاتر میزان شیوع در بین زنان و ده‌نشینان (اطرافیان) سرفه‌های بیشتر از ۳ هفته جدی گرفته شده و نوع تغذیه نیز بهبود یابد.

علوم سیاسی

اندیشه‌های دینی و سیاسی غزنویان

فیض محمد سهاک، فارغ التحصیل از دانشکده علوم سیاسی

عصر تیموریان عصر رونق فرهنگی در خراسان است و در این روزگار تحولات مهم فرهنگی در خراسان رو نما گردید. دربار سلطنت تیموریان مرکز تجمع دانشمندان، هنرمندان و اهالی فضل بود. عمده‌ترین دستاورد این سلسله که در طول تاریخ خراسان بی نظیر است، رونق و شکوفایی علمی و فرهنگی است.

هرچند در زمان خود تیمور تلاش‌های آن‌چنانی در راستای گسترش اقتدار سیاسی و فرهنگی صورت نگرفت و بعد از مرگ ایشان جانشینان موفق وی توانستند موقعیت این حکومت را در خراسان به شکوه‌مندی تمام ثابت و مستحکم سازند که در این میان دوران حکومت شاهرخ میرزا بیشتر قابل توجه است.

یکی از نکته‌های قابل تأمل در دروان حکومت شاهرخ، حضور همسر دانشمند وی به نام ملکه گوهرشاد بیگم است که با تدبیر عمیق و اهداف خیرخواهانه‌اش بانی امور خیریه فراوان گردیده و مرکز حکومت تیموریان را به یک مرکز فرهنگی و سیاسی مبدل ساخت.

ملکه گوهرشاد هم پشتوانه سیاسی محکم داشت و هم روحیه خدمتگزاری و شهامت حضور اجتماعی و با استفاده از این زمینه‌ها توانست به عنوان یک زن روشنفکر، فعال و خدمتگزار به تأسیس بناهای خیریه، مدارس مساجد بپردازد که عمده‌ترین میراث‌های این زن دانشمند در نواحی هرات و مشهد امروز باقیمانده و به عنوان میراث‌های گرانبسنگ تاریخ خراسان شناخته می‌شود.

دانشکده

بررسی میزان کیفیت زندگی زنان باردار در شفاخانه ولایتی غزنی در سال ۱۳۹۶

زهرا

کیفیت زندگی یکی از پیامدهای مهم سلامتی به شمار می‌آید که توجه به آن بسیار مهم است. در دوران بارداری تغییرات فیزیولوژیک و آناتومیک زیادی در بدن زنان رخ می‌دهد، این تغییرات فراتر از کنترل آنان است و اولین تغییراتی محسوب می‌شوند که آنها را هم از نظر جسمی و هم از نظر روحی آسیب‌پذیر می‌کند. در دوره بارداری سلامت جسمی، روحی، اجتماعی و در مجموع کیفیت زندگی زنان باردار دچار تغییرات زیادی می‌شود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی ۳۰۰ نفر زنان مراجعه‌کننده به شفاخانه ولایتی ولایت غزنی به صورت تصادفی در سال ۱۳۹۶ انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات با استفاده از پرسش‌نامه استاندارد کیفیت زندگی زنان باردار طی مدت ۸ ماه جمع‌آوری گردید و اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS مورد تحلیل و تجزیه قرار گرفتند. یافته‌ها: بیشترین زنان مورد مطالعه زنانه بودند که ۱۹ تا ۲۵ سال سن داشتند (۵۵/۷۷ درصد)، و کمترین زنان مورد مطالعه زنانه بودند که در سنین بالاتر از ۳۶ قرار داشتند (۵/۳ درصد). در این مطالعه زنانه که شرکت کرده بودند بیشترین نشان در سن بارداری سه ماهه اول بارداری قرار داشتند (۳۷/۴ درصد)، ۳۱/۳ درصد زنان مورد مطالعه در سنین بارداری سه ماه دوم و متابقی آنها در سن بارداری سه ماهه سوم قرار داشته بودند (۳۱/۱ درصد)، بالاترین نمره سلامت جسمی، روان، اجتماعی، محیطی و سلامت عمومی در گروه سنی پایین‌تر از ۱۸ سال بوده است.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش تأثیر مثبت سطح تحصیلات والدین بر کیفیت زندگی‌شان را نشان می‌دهد لذا ترغیب و تشویق پرسنل صحت عامه جهت ارتباط بهتر با مادران باردار در بارداری توصیه می‌شود.

قابلیگی

شیلا یعقوبی محصل دانشکده قابلیتگی

عنوان: بررسی سندرم قبل از قاعدگی در دختران دانشجو در دانشگاه خاتم النبیین سال ۱۳۹۵

تأمین سلامت زنان به عنوان یکی از حقوق مسلم ایشان، یک هدف اصلی و وسیله‌ای مهم برای توسعه اجتماعی و اقتصادی محسوب می‌شود. یکی از مسائل روان تنی که با عملکرد تولید مثل زنان رابطه دارد، سندرم پیش از قاعدگی با بیش از ۱۵۰ علامت است. این علائم به طور مشخص در دوران جوانی ظاهر شده و به تدریج با افزایش سن افزایش می‌یابد. چنانچه PMS در دوران جوانی نادیده گرفته شود، می‌تواند آثار مخربی بر سلامت و کیفیت زندگی بر جای گذارد. بنابراین این مطالعه با هدف بررسی میزان شیوع سندرم قبل از قاعدگی در بین دانشجویان دختر انجام شد.

این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است، در ابتدا برای جمع‌آوری اطلاعات اولیه کتب و رفرنس‌ها مورد مطالعه قرار گرفت. بعد از اتمام مطالعات کتابخانه‌ای، مرحله عملی بر روی ۷۴ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی انجام شد. در این پژوهش میزان شیوع با استفاده از پرسشنامه بررسی شد.

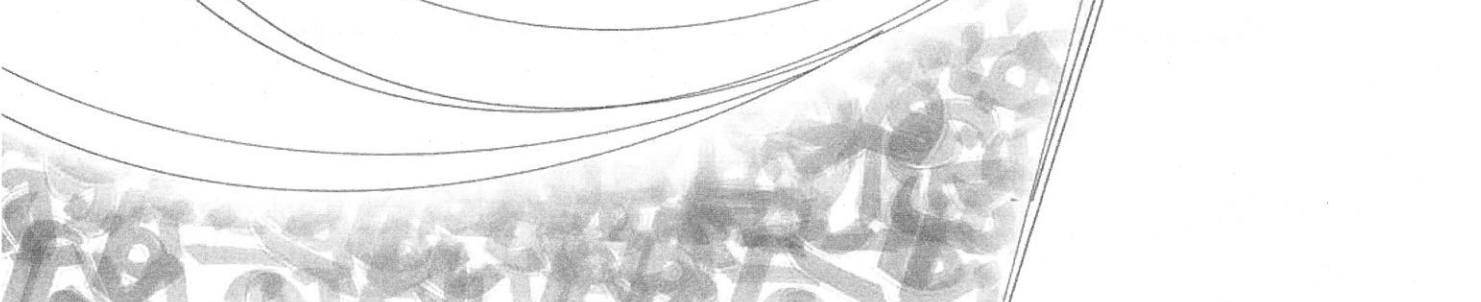
طبق نتایج ۸۹٪ از دختران حداقل یکی از علائم سندرم را دارا بودند و همچنین نتایج نشان داد که علائم رفتاری شایع‌تر از علائم جسمی است.

بر اساس نتایج حاصل از پژوهش شدیدترین علامت رفتاری عدم کنترل رفتار و شدیدترین علامت جسمی ولع غذایی گزارش شد.

نتایج حاکی از شایع بودن این سندرم در بین دانشجویان است که نیاز به توجه بیشتر به وضعیت روحی-روانی زنان دارد.

در علم

معرفی تهیه‌کننده صفحه «فرهنگ و ادب»

نظیفه موسوی

دانشجوی سمستر چهارم رشته قابلگی

نظیفه موسوی فرزند محمدحسین فرزند سوم خانواده از ولسوالی قره باغ ولایت غزنی هستم! در اول دلو سال ۱۳۷۷ در شهر لاهور پاکستان متولد شدم! نوشتن یکی از سرگرمی های دوران کودکی ام در عالم مهاجرت بود!

اوایل سال ۱۳۸۸ بنابر تصمیم خانواده به کشور بازگشتیم تا طعم تلخ مهاجرت را پایان دهیم! تقریباً ۱۲ ساله بودم که گاه‌گاهی در صفحات سفید کتابچه‌ام به باور خودم داستان، شعر و قصه می‌نوشتیم! و تا هنوز این نوشته‌ها دوستان خوبی برای من هستند. هدفم از نوشتن آرامش است که در واژه‌ها دنیایی نهفته است و من با چیدمانی از آمیزش احساس و حقیقت عمق وجود می‌توان به آن دست یافت.

سکوت! بلی سکوت دلیل نوشتن برای من است خاموشی احساس و جنگ و خون... قلم من جوان و پر از نقص است، اما تلاش دارم تا این قریحه خدادادی من رشد کند و تنهایی و خلوت‌م با وجودش مسرت‌بخش شود! اما در آینده بر علاوه قابلگی رشته ژورنالیزم را دوست دارم، زیرا این رشته با نویسندگی، شعر و امثال آن رابطه تنگاتنگ دارد. ظرافت موجود در این رشته همچون نت موسیقی بی‌کلام آرامش‌بخش است. امیدوارم بتوانم با تحصیل در این رشته و کسب بالاترین مدارج علمی مصدر خدمت برای هموطنانم و نسل‌های بعدی شوم.

اشتباهاتم را دوست دارم

اشتباهاتم را دوست دارم آنها
همان تصمیماتی هستند که
خودم گرفته‌ام
و...
نتیجه‌اش را هرچه باشد
می‌پذیرم
اشتباهاتم
را گردن کسی نمی‌اندازم
می‌پذیرم که...
انسانم و اشتباه می‌کنم

نه فرشته‌ام
و...
نه شیطان
و نه انسان کامل
وقتی زمین می‌خورم...
بلند می‌شوم
خودم را می‌تکانم و...
اشتباهاتم...
را دوست دارم
آنها...
حباب شیشه‌ای

غرورم را می‌شکنند
هر زمان...
به اشتباهاتم پی بردم
بزرگ‌تر شده‌ام...
اشتباهاتم را دوست دارم
آنها...
گران‌ترین تجربه، تجربه‌هایی هستند
چرا که برایشان هزینه کافی پرداخته‌ام
نظیفه موسوی

الگوی زیبایی برای دیگران باشیم

سعی کن کسی که تو را می‌بیند آرزو کند مثل تو باشد
از ایمان سخن نگو
بگذار از نوری که در چهره داری آن را احساس کند
از عقیده برایش نگو
بگذار با پایبندی تو آن را بپذیرد
از عبادت برایش نگو
بگذار آن را جلوی چشمش ببیند از اخلاق برایش نگو
بگذار آن را از طریق مشاهده تو بپذیرد از تعهد برایش نگو بگذار با دیدن تو از حقیقت آن لذت ببرد
بگذار مردم با اعمال تو خوب بودن را بشناسند

به امید موفقیت

من در زندگی هدفی مشخص دارم.

من اندیشه‌های مثبت را در ذهنم پرورش می‌دهم و آنها وسیله‌ای برای عمل و اقدام می‌شوند. هر روز زمانی را برای شخصیت دلخواه خود می‌اندیشم و تصویر ذهنی مناسبی از آن می‌سازم. من اندیشه‌های مثبت را به خودم تلقین می‌کنم، من از نیروی دیگران استفاده می‌کنم، خودم هم به دیگران کمک می‌کنم، از تنفر، حسادت، خودخواهی و خودپرستی بری هستم و به جای آن عشق و محبت در قبال دیگران را انتخاب می‌کنم، از برقراری ارتباط سالم با دیگران گریزان نیستم؛ حتی سعی می‌کنم پیش‌قدم شوم. برای این هدف اندیشه منفی را که مخرب است با شجاعت از ذهن بیرون می‌کنم؛ زیرا می‌دانم انجام درست این فرمول مرا به اعتماد به نفس می‌رساند و اعتماد به نفس زیربنای موفقیت است ...

دانه‌های کوچک صداقت!

عارفه نوری

سمستر هفتم قابلیت‌گی

روزی پادشاه سالخورده تصمیم گرفت برای خود جانشینی انتخاب کند. پادشاه تمام جوانان شهر را جمع کرد و به هر کدام دانه گیاهی داده، از آنها خواست که دانه را در یک گلدان بکارند و گیاه رشد کرده را در روز معینی نزد او بیاورند. «پینگ» یکی از جوان‌ها بود و تصمیم داشت تمام تلاش خود را برای پادشاه شدن به کار گیرد؛ بنابراین با تمام جدیت تلاش کرد تا دانه را پرورش دهد؛ ولی موفق نشد. به این فکر افتاد که دانه را در آب و هوای دیگری پرورش دهد، به همین دلیل به کوهستان رفت و خاک آنجا را هم آزمایش کرد؛ ولی باز هم موفق نشد. پینگ حتی با کشاورزان دهکده‌های اطراف شهر مشورت کرد؛ ولی همه این کارها بی‌فایده بود و در پایان نتوانست گیاه را پرورش دهد. سرانجام روز موعود فرا رسید. همه جوان‌ها در قصر پادشاه جمع شدند و گیاه کوچک خودشان را در گلدان برای پادشاه آوردند. پادشاه به همه گلدان‌ها نگاه کرد. وقتی نوبت به پینگ رسید پادشاه از او پرسید: پس گیاه تو کجاست؟ پینگ ماجرا را برای پادشاه تعریف کرد. در این هنگام پادشاه دست پینگ را بالا برد و او را جانشین خود اعلام کرد. همه جوانان اعتراض کردند. پادشاه روی تخت نشست و گفت: این جوان درست‌کارترین جوان این شهر است. من پیش‌تر همه دانه‌ها را در آب جوشانده بودم؛ بنابراین هیچ‌یک از دانه‌ها نباید رشد می‌کردند. پادشاه ادامه داد: مردم به پادشاهی نیاز دارند که با آنها صادق باشد نه پادشاهی که برای رسیدن به قدرت و حفظ آن به هر کار خلافی دست بزند. بیشتر ما بعضی وقت‌ها فکری کنیم اگر صادقانه حرف بزنیم به ضرر ماست؛ ولی واقعاً ضرری که از راستگویی عاید ما می‌شود، خود حکمتی دارد. اگر پینگ راست نمی‌گفت هیچ وقت پادشاه نمی‌شد. مهم‌ترین موفقیت‌ها اعتماد دیگران است که تنها با صداقت به دست می‌آید.

شگفت‌انگیزترین رفتار انسان

از کودکی خسته می‌شود، برای بزرگ شدن عجله می‌کند و سپس دلتنگ دوران کودکی خود می‌شود

....

ابتدا برای کسب مال و ثروت از سلامتی خود مایه می‌گذارد، سپس برای باز پس گرفتن سلامتی از دست‌رفته پول خود را خرج می‌کند.

طوری زندگی می‌کند که گویی هرگز نخواهد مرد و بعد طوری می‌میرد که هرگز زندگی نکرده است ... آنقدر به آینده فکر می‌کند که متوجه از دست رفتن امروز خود نیست؛ درحالی‌که زندگی گذشته

یا آینده نیست ...

بلکه زندگی همین حالا است.

قهر پدر تلاش دوچندان در زندگی دانشجویی

گاهی اوقات می‌بینیم عده‌ای از دانشجویان از قهر پدر، قهر می‌کنند و گلایه دارند! و ساده و بی‌آلایش می‌گویند که خسته شدم از درس و تحصیل! و اگر از چرایی آن پرسش کنیم، در پاسخ می‌گویند که پدرم قهر شده است و می‌گوید: چرا تلاش نمی‌کنی؟ چرا خوب درس نمی‌خوانی؟ چرا فیصدی‌تان پایین است و...؛ درحالی‌که خودمان دیگر این موضوع را درک می‌کنیم و بزرگ و برومند شده‌ایم و نیازی نیست به قهر پدر. می‌خواهم در پاسخ، برای همه این دانشجویان عزیز بنویسم که قهر پدر نعمت خداوند است. برای یک دانشجو که باید قدر آن را بداند و با وجود آن باید تلاشی خستگی‌ناپذیر و نستوه‌ای را در زندگی تحصیلی انجام دهد نه اینکه خود قهر و گلایه کند! چرا که آن خود نردبانی است برای صعود به سکوی موفقیت و در عین حال هم کسانی هستند که این نعمت بزرگ خداوند «قهر پدر» را از دست داده‌اند.

بهترین‌هایت را به دنیا ببخش حتی اگر هیچ کافی نباشد

مردم اغلب بی‌انصاف و خودمحورند

ولی آنان را ببخش

و اگر مهربان باشی تو را با داشتن انگیزه‌های پنهان متهم می‌کنند

ولی مهربان باش

اگر موفق شوی دوستان دروغین و دشمنان حقیقی خواهی یافت

ولی موفق باش

اگر شریف و درستکار باشی فریبت می‌دهند

ولی درستکار باش آنچه را در طول سالیان سال بنا نهاده‌ای شاید یک

شبه ویران کنند

ولی سازنده باش

اگر به شادمانی و آرامش دست یابی حسادت می‌کنند

ولی شادمان باش

نیکی‌های درونت را فراموش می‌کنند و خلاف آنچه گفته‌اند عمل

می‌کنند

ولی تو نیکوکار باش گردش ایام آنها را با اعمالشان متلاقی ///

متلاشی /// خواهد کرد

بهترین‌هایت را به دنیا ببخش حتی اگر هیچ‌گاه کافی نباشد

و در نهایت می‌بینی هر آنچه هست میان تو و مردم!

لبغنه باران

ماری رمزی

محصل سال دوم رشته قابلگی

دختر کوچکی هر روز پای پیاده به مکتب می‌رفت و برمی‌گشت، با اینکه آن روز صبح هوا زیاد خوب نبود و آسمان ابری، دخترک طبق معمول، پیاده به سوی مکتب راه افتاد. بعد از ظهر که شد، هوا طوفانی و رعد و برق شدیدی آغاز شد.

مادر کودک که نگران شده بود مبدا دخترش در راه بازگشت از طوفان بترسد، تصمیم گرفت که با موترش به دنبال دخترکش برود، با شنیدن صدای رعد و دیدن برقی که آسمان را مانند خنجری می‌درید، با عجله سوار موتر شد و به طرف مکتب دخترش رفت، اواسط راه ناگهان چشمش به دخترش افتاد که مثل همیشه پیاده به طرف منزل در حرکت بود؛ ولی با هر برقی که در آسمان زده می‌شد، او می‌ایستاد، به آسمان نگاه می‌کرد و لبخند می‌زد و این کار با هر دفعه رعد و برق تکرار می‌شد.

زمانی که مادر موتر خود را کنار دخترک رساند، شیشه پنجره را پایین کشید و از او پرسید: چکار می‌کنی؟ چرا همین‌طور بین راه می‌ایستی؟

دخترک گفت: من سعی می‌کنم صورتم قشنگ به نظر بیاید، چون خداوند مرتب از من عکس می‌گیرد!

یادمان باشد هنگام رویارویی با طوفان‌های زندگی، خدا کنارمان است؛ پس لبخند را فراموش نکنیم!

ص موفقیت «گام‌هایت را محکم بردار»

حسن رضا «شایانفر»

دانشجوی سال سوم حقوق

- به شکل و قیافه‌ات در آینه نگاه کن، چه تصویری از خود داری؟ چقدر در چهره‌ات عزم و اراده دیده می‌شود؟ تا چه اندازه در رسیدن به هدف‌هایت مصمم و جدی هستی؟
- راه برو! به گام‌هایت بنگر و بر پاهایت تمرکز کن؛ آیا بیشتر اوقات بی‌حال و کم‌حوصله راه می‌روی؟ گاهی شل و گاهی محکم قدم برمی‌داری؟ همیشه راست‌قامت گام بر زمین می‌گذاری؟
- حالا بیا و به یک جمع و تفریق بنشین، یک جمع‌بندی از کارهایی که باید انجام بدهی و انجام ندهی؛ درسی را باید بخوانی، جایی باید بروی، به وعده‌ای باید عمل کنی، وقتت را هدر ندهی، شلخته نباشی، تنبلی نکنی و...
- آیا در کارهایت دقت کرده‌ای؟ آیا اوضاع بر وفق مراد است؟ از نتیجه کارهایت راضی هستی؟ خودت را چقدر جدی و با اراده ارزیابی می‌کنی؟

حالا گام‌هایت را محکم بردار! چون برای موفق نشدن می‌توان بهانه‌های زیادی آورد، می‌توان آسمان و ریسمان را به هم بافت و می‌توان از زمین و زمان ایراد گرفت؛ ولی به جای همه اینها به گام‌هایت نگاه کن، باز هم دنبال بهانه می‌گردی؟ باز هم می‌خواهی بعد از زمین خوردنت، رفتن را متوقف کنی؟ یا اهدافت را به موزه فراموشی و ناامیدی بفروشی؟ بیا و پس از این در شکل و قیافه‌ات عزم و اراده راسخ را تبلور بده و در چهره‌ات عزم را نمایان کن. چون دیگر بهانه‌گیری، بی‌حالی و کم‌حوصلگی تو را از میدان تلاش و رقابت به در می‌کند. برای اینکه چهره ماندگار شوی، گام‌هایت را محکم بردار و با چهره مملو از انگیزه و شور و شغف پیش به سوی اهداف بزرگ حرکت کن، شب دیرتر به بستر خواب برو و صبح وقت‌تر از آن برخیز تا سرانجام گام‌هایت محکم شود و چهره‌ات ماندگار.

هیچ‌کس را مسخره نکنیم

هیچ‌کس انتخاب نکرده که با چه قیافه‌ای، در چه خانواده‌ای و با چه شرایطی به دنیا بیاید. هیچ‌کس را به خاطر هیچ چیزش تحقیر یا مسخره نکنیم، درباره دیگران قضاوت نکنیم، همان اندازه که به یک مدیر، انجینیر یا داکتر احترام می‌گذاریم به همان اندازه به یک کارگر فقیر مستخدم هم احترام بگذاریم، خودمان را از هیچ‌کس برتر نبینیم، خاکی باشیم، ما وجودمان از گل ساخته شده؛ پس همیشه خاکی باشیم تا بوی ناب آدمیزاد بدهیم.

صورت زیبا روزی پیر، پوست زیبا روزی چروک، اندام خوب روزی خمیده، و موی زیبا روزی خواهد ریخت، و... تنها قلب زیباست که زیبا خواهد ماند.

تعهد و تخصص دو بال پرواز!

استاد محمدعلی حیدری (رئیس پوهنحی فقه و حقوق)

بدون تردید، خرد و دانایی تاج زرین، پرافتخار، با شکوه و مجللی است که در این کره خاکی، تنها بر سر انسان نهاده شده است و انسان با درک این حقیقت بی نظیر و بی بدیل همواره بر خود بالیده و بر دیگر موجودات جهان فخر فروخته و مباحثات نموده است.

و تنها راه دسترسی و دستیابی به این "تاج با عظمت سلطانی" تعلیم و تربیت یا آموزش و پرورش است، که آموزش به عنوان نماد تخصص و پرورش به عنوان نماد تعهد و تربیت مطرح است.

به هر میزانی که افراد انسانی از این "گنج شایگان و رایگان" حیاتی و بنیادین در سطوح بالاتری برخوردار باشند. ضمن آنکه یک لذت دائمی و معنوی و جاویدانی را در درون فردی خویش می‌یابند و تجربه می‌کنند، جامعه برآمده از چنین افرادی نیز لذت جمعی را در قالب صلح، امنیت، عدالت، رفاه و آسایش، وحدت و عزت را تجربه می‌کنند. و به هر میزان که افراد انسانی، از این هدیه (خداداد) بی نصیب و بی بهره باشند، ضمن تجربه عذاب و رنج فردی، جامعه برآمده از چنین افرادی نیز، در ظلم، بی عدالتی، توحش، قساوت، بیرحمی، ناامنی و... غرق می‌شوند. دانشگاه خاتم النبیین با دو بال تخصص و تعهد می‌خواهد دانش‌پژوهان و دانش‌آموخته‌گان خود را به اوج آسمان‌ها به پرواز درآورند. نمودار ذیل حقیقت فوق را به خوبی نمایش می‌دهد.

فراغت از تحصیل، شیرین‌ترین دوران زندگی انسان!

استاد محمد یوسف رضایی (مدیر امور اساتید)

انسان وجودش لبال از آرزوها و خواسته‌ها است بعضی‌ها به خواسته و آرزوهای خود دست پیدا می‌کنند و از این بابت خوشحال و از زندگی خود راضی هستند و بعضی‌های دیگر همچنان در حسرت و آرزوهای خود باقی می‌مانند چون موانع و محدودیت‌های زیاد در پیش رو دارند. من اگر فهم درست از هم قطاران و هم سن و سالان خود داشته باشم و آنها را دقیق مثل خود بدانم به درستی اعلان می‌کنم که یکی از بهترین و مهم‌ترین اهداف و آرزوها برای انسان رفتن به دانشگاه و تحصیل در محیط آکادمیک است بی‌درنگ شیرین‌ترین دوران عمر زندگی انسان فراغت از تحصیل است.

این روزها همانند سه سال قبل شاهد به ثمر نشستن آرزوها و اهداف دانشجویانی هستیم که به مدت چهار سال رنج و محنت تحصیل را تحمل نمودند و با عزت و سربلندی دوره تحصیل خود را به اتمام رساندند. گرامی می‌دارم سومین دوره جشن فراغت دانشجویان عزیز را در دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام و تبریک عرض می‌کنم به خانواده‌های محترم‌شان. چه تلخ است باور این قصه که بدانم روز فراغت دانشجویان پایان دوره تحصیل آنها شود.

فرصت مثل ابر است که می‌گذرد و بر نمی‌گردد!

استاد اسحاق علی فهیمی (معاون اداری-مالی پوهنتون)

حضرت علی علیه السلام می‌فرماید الفرصت تمر مرالسحاب فرصت‌های زمان همانند ابر بهار در حال گذر است و باید از آن بهره‌برداری در جهت رشد، کمال و تعالی خویش بنمایم.

بنابراین طبق این حدیث شریف تمنا و خواهش ما از دانشجویان عزیز این است که با فرصت‌هایی که در اختیار دارید بازی نکنید یعنی فرصت‌سوزی نکنید و برای خویش در زندگی دارای هدف و آرمان بلندی باشید و برای رسیدن به آن باید دارای برنامه باشید و به قول علامه شهید مرحوم بلخی که فرمود:

اشک حسرت ندهد سود که ماندیم عقب / چاره تنبلی از دیده پر نم مطلب

اگر ما به نکته نغز و دستور آن حضرت دقیق عمل نماییم برای همیشه در زندگی موفق خواهیم بود به امید موفقیت همیشه شما خوبان در تمام امورات زندگی.

دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله نیاز زمانه و طرحی برای فردای روشن

دکتر سیدپراتعلی نقوی (رئیس پوهنحی اقتصاد)

یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که در برابر هر مکتب و هر نظامی است، چگونگی پاسخگویی به نیازهای زمانه است. اصل نیاز و احتیاج، اصلی است که در فلسفه و علوم، موارد استعمال زیادی دارد و اساساً خلقت براساس نیاز و احتیاج به وجود آمده است. در نظام آفرینش تنها چیزی قابل بقا است که مورد نیاز باشد و همان مورد نیاز بودن ضامن بقای اوست به عبارت دیگر تنها چیزی قابل بقا است که اثر نیک و مفید نسبت به سایر اجزا و پیکره عالم داشته باشد قرآن می‌فرماید: آنچه مفید و حق است مانند آب جاری است و آنچه مفید و مؤثر و مورد نیاز نیست، مثل کف روی آب است که می‌رود و در هوا پخش می‌شود ولی آب باقی می‌ماند و نتیجه می‌بخشد.

دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله با درک نیازها و شرایط، با درایت فقیه ارجمند حضرت آیت‌الله محسنی (مدظله العالی) و با ریاست نماینده فرهیخته ولایت غزنی جناب داکتر سجادی در کابل و سپس در ولایت غزنی شروع به فعالیت نموده است.

سه دوره دانشجویان از رشته‌های علوم انسانی این پوهنتون فارغ شده‌اند و اینک در ادارات دولتی و خصوصی مشغول کار می‌باشند و از تمام دانشجویان که در آستانه فراغت قرار دارند می‌خواهیم گام‌های استوارتر از گذشته برای فردای جامعه و مردم بگذارند.

ارزش و اهمیت وقت

دکتر آصف لعلی (معاون پوهنچی طب)

در دوران گذشته انسان از نظر وقت دچار خیلی مشکل نمی شد چون فعالیت‌ها و حجم کارهای انسان محدود و گرفتاری‌های زندگی‌شان کمتر بود ولی در دنیای مدرن کنونی که پیشرفت‌های همه جانبه به شتاب فوق العاده‌ای توسعه یافته است انسان را در جدال و رویارویی با مسائل مختلف از جمله تهیه معاش و ضروریات زندگی، کسب علم و دانش فعالیت‌های اجتماعی قرار داده و ارزش وقت را بیش از پیش گردانیده است.

باید دانست که تمام فعالیت‌های انسان مانند پیشبرد کارهای فردی، اجتماعی و آموختن علوم همه و همه در وقت به می‌پیوندد که خود تشکیل دهنده عمر انسان است بزرگ‌ترین سرمایه برای انسان سرمایه عمر اوست.

سرمایه اگر از دست برود دیگر بر نمی‌گردد اگر اوقات عمر را در کارهای اشتباه و نادرست صرف کنیم باعث تباهی و نابودی انسان خواهد شد مهم‌ترین و با ارزش‌ترین اوقات برای انسان ایام جوانی است که نباید به بیهودگی و غفلت بگذرد بلکه این ایام مهم را غنیمت بشماریم و جهت کسب علم و دانش و فنون جدید امروزی باید بگذرانیم تا خوشبختی دنیا و آخرت را نصیب شویم.

چند توصیه کوتاه برای محصلین عزیز تا بتواند از وقتشان به خوبی استفاده کنند. چگونه از ضیاع وقت جلوگیری کنیم:

۱. مواظبت کردن و آن را بیهوده صرف نمودن (اهمیت دادن به زندگی و بهره‌برداری از وقت و فرصت)؛

۲. کارها و فعالیت‌های خویش را روی طرح و برنامه‌ریزی صحیح انجام دادن؛

۳. مزاحمت‌های وقت را از خود دور ساختن که عبارت از (غفلت، رفیق نا اهل، سخنان و تفریحات بیهوده و تفکرات پوچ در امور دنیا)؛

۴. درست کردن تقسیم اوقات روزمره و پایبندی به آن بهترین راه برای جلوگیری از ضیاع وقت است.

آموزش روند تدریجی و مرحله‌ای است

استاد محمد رحیمی (رئیس پوهنچی علوم سیاسی)

هر آدم بزرگ و موفقی در ابتدا فقط یک نوزاد بوده همان‌گونه که یک ساختمان در ابتدا فقط یک طرح روی کاغذ بوده است. لذا مهم نیست امروز کجایی؛ مهم این است که فردا کجا خواهی بود؟ فردایی بسازید که امروزتان جلوی شما زانو بزنند. جای تردیدی نیست که فردای هر انسان و هر جامعه‌ای را میزان آگاهی و سواد او می‌سازد. آگاهی و سواد از آدرس آموزش و تربیت حاصل می‌شود؛ فراگیری آموزش یک روند مقطعی نیست که در یک مقطع پایان پیدا نماید؛ بلکه یک روند تدریجی و مرحله‌ای است. از این رو، برای یک محصل چیزی به نام فراغت معنی ندارد، ممکن است از یک مقطع فراغت وجود داشته باشد؛ اما این فراغت خود گام نخستین برای رفتن به مرحله بالاتری است. انسان‌های بزرگ و موفق در تاریخ را تحصیلات و سطح آگاهی و سپس تأثیرگذاری آنها روی تحولات مثبت اجتماعی می‌سازد و آنها را ماندگار می‌سازد. لذا دانشجویان عزیز! از طریق تحصیل و تربیت‌تان فردایی برای کشورتان بسازید که نسل آینده به شما افتخار کرده و شما را در تاریخ این کشور ماندگار نماید. به امید آن روز.

سلام بر تو، سلام بر خودم، سلام بر همه هم صنفی‌هایت!

استاد نفیسه سعیدی (آمریت پوهنچی قابلیت)

من و تو هر دو محصلیم؛ چه فرقی دارد که کدامان زودتر فراغت یافته‌ایم؛ مهم این است که هر دوی مان کوله باری از خاطرات تحصیل را با خودمان داریم، هر دوی مان وقت گذر از پل زندگی باز می‌گردیم و دوردست‌های ذهنمان را جستجو می‌کنیم و لبخندی ملیح بر گوشه لبانمان نقش می‌بندد.

هر دوی مان به شیطنت‌های آن دوران می‌خندیم؛ به خوابیدن‌های سر کلاس وقتی نوای استاد مانند لالایی دلنشین مادر بر گوشمان نوازش می‌کرد و چشمانمان غرق در خواب‌های رنگین می‌شد؛ به شب زنده داری‌های دیوانه وارمان که در شب‌های امتحان تجربه زندگیمان می‌شد؛ به دیر آمدن‌های سر کلاس و زود رفتن‌هایمان به هر بهانه کودکانه‌ای ...

یادت می‌آید وقتی که نمره‌هایمان اعلام می‌شد چه شور و هیجانی می‌یافتیم برای گرفتن نمره قبولی از استاد؟! یادت می‌آید چطور به استاد التماس و تضرع می‌کردیم که دفعه آخرمان است و آدم می‌شویم؟! ...

و اینک تو در گذر این لحظاتی و در آستانه فراغت از تحصیل و جشن خواهی گرفت این روزها را وداع خواهی کرد با کلاس‌ها و صندلی‌هایش و بدرود خواهی گفت با قاب‌ها و پنجره‌هایش ...

اما من می‌مانم و با تمام وجود کلاس را در آغوش می‌کشم و بر صندلی‌هایش تکیه می‌زنم و از قاب پنجره‌هایش تو را می‌نگرم که چه پرشتاب از درگاهش گذر خواهی کرد به شوق آزادی و پر کشیدن و پروازت را نظاره خواهم کرد که چگونه به اوج خواهی رسید چرا که تو در همین مکان پر پرواز یافتی و پر گشودن آموختی محصل من

سند افتخار شش سال تلاش

دکتر محمدحسین عرفانی (رئیس پوهنچی طب)

سومین جشنواره فارغ التحصیلی دانشجویان علوم انسانی و اولین دوره فراغت دانشجویان دانشکده طب معالجوی دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله غزنی را به همه اساتید، به ویژه رییس پوهنتون جناب استاد حبیبی، همه دانش‌آموختگان سخت‌کوش که سند افتخار سال‌ها تلاش در راه کسب دانش را به دست آورده‌اند و به خانواده‌های محترمشان از صمیم قلب تبریک باد می‌گویم و درود بر شما.

دوستان دانش‌آموخته، شما برای شروع فصل جدید از زندگی آماده می‌شوید تا وارد عرصه خدمت به جامعه شوید مطمئناً در این راه با موانع، دل‌شکستگی و مشکلات بسیار برخورد خواهید کرد ولی به یاد داشته باشید که تنها راه حل آن ایستادگی و مقاومت در برابر آن است و بر این عقیده باشید که همیشه برای هر مشکل یک راه حل وجود دارد و باید برای رسیدن به آن هیچ وقت ناامید نشوید. یک انسان نمی‌تواند بدون تجربه و اشتباه، زندگی را طی کند. بنابراین تحمل کنید و با تدبر و تفکر پیش بروید و مطمئن باشید با اتکا به خداوند و دانسته‌های خود موفقیت را به دست خواهید آورد.

در اسلام فراغت از علم نداریم

دکتر جمعه علی نظری (عضو هیئت علمی پوهنچی حقوق)

چند نکته قابل توجه برای فارغ التحصیلان:

اولاً: پس از فراغت، همواره رابطه خود را با پوهنتون و اساتید حفظ کنند و این عمل بهتر است از طریق تشکیل (انجمن فارغ التحصیلان) صورت گیرد تا ضمن حفظ رابطه علمی و عاطفی ایجاد شده بین اساتید و دانشجویان در مسائل و مشکلات علمی، مشاوره‌های تحصیلی، فامیلی و غیره از نظرات اساتید بهره‌مند شوند و نیز در جریان اخبار مربوط به بورسیه، ماستری و غیره قرار بگیرند.

ثانیاً: ما در اسلام فراغت از علم نداریم به فرموده پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله باید از گهواره تا گور در پی تحصیل علم بوده و نیز به فرموده امام علی علیه السلام: انسان یا باید دانشمند باشد یا دانشجو. روزی که باور کردیم فارغ شده‌ایم روزی اول بی‌سوادی ما خواهد بود لذا فراغت از یک مرحله به معنی گام نهادن در مرحله بالاتر است.

ثالثاً: مطابق برخی آمارها سرانه مطالعه در افغانستان در طول یک سال کمتر از یک دقیقه است و از طرفی هم مهم‌ترین عنصر توسعه نیروی انسانی کارآمد است به دانشجویان عزیز توصیه می‌کنم هیچ وقت دست از مطالعه نکشید و برای توسعه همه جانبه و استقلال کشور باید در حد تخصص پیش بروید.

آغاز ورود شما به دنیای علم

استاد سید محمدمبین هاشمی (استاد پوهنچی حقوق)

یکی از لذت بخش‌ترین و زیباترین مراحل تحصیلی، فراغت یا اتمام دوره‌های تعلیمی است. با مسرت و خوشحالی از فراغت جمعی از محصلین عزیز یادآوری این نکته به نظرم ضروری است. گرچه درس‌ها و بحث‌های شما به پایان رسیده است، ولی از جهتی سر آغاز ورود شما به دنیای علم است. تازه دریچه‌های علم به روی شما باز شده است. برای شکوفایی استعدادهای علمی و آگاهی بیشتر، از قلم و کتاب فاصله نگیرید و به عنوان دو یار همیشگی آن را داشته باشید و از آسیب‌ها و آفت‌هایی که ممکن است در اثر علم اندک گرفتار شوید همیشه برحذر باشید.

دانش بیشتر، توان افزون‌تر!

دکتر سیدطاهر عرفانی (آمریت پوهنچی علوم سیاسی)

آنچه که من از دانشجویان عزیز خواهشمندم این است که ارزش وقت و زمان را در نظر گرفته و از هر ثانیه زندگی‌شان برای پیشرفت استفاده کنند. در دنیای معاصر که قدرتمندی و توانمندی کشورها بر معیار تولید علم و دانش و قدرت نرم‌افزاری سنجیده می‌شود رسالت دانشجویان برای بازسازی فرهنگی این مرز و بوم سنگین‌تر شده و ایجاب می‌کند که دانشجوی معاصر ما دغدغه ترقی و بالندگی را داشته باشد. توسعه ملت‌ها و دولت‌ها از مدارس و دانشگاه‌ها شروع می‌شود و پایه‌های نوسازی در عرصه‌های مختلف نوسازی فرهنگی و آموزشی است.

پایان خوش!

استاد غلام‌رضا شفق (استاد علوم اجتماعی)

ندامت و عذاب پایان، غیر قابل جبران است و تنها راه جبران و نجات از عذاب پایان، آغاز صحیح است. خوشبختانه هیچ وقت برای آغاز دیر نیست، به شرطی که آغاز جدی و با برنامه و ترسیدن از مشکلات محیطی باشد. کسانی که در چهل سالگی آغاز کردند اما جدی آغاز کردند، در پایان موفق‌تر از عموم مردم بودند، هر چند ظاهراً افرادی بی‌استعداد بودند اما در پایان، خالق آثار گرانبها و ماندگار شدند. پس رمز موفقیت برنامه در آغاز و پشتکار در ادامه است. عذاب و یا احساس موفقیت از نشانه‌های پایان است که محصول آغاز و پشتکار در ادامه آن است. پایان جز احساس شکست یا پیروزی از آغاز نیست و آغاز نیز به برنامه و پشت کار بستگی دارد. پس زندگی یعنی برنامه و پشتکار.

استفاده درست از فرصت‌ها!

استاد محمدضیاء حسینی (آمریت فرهنگی تربیتی)

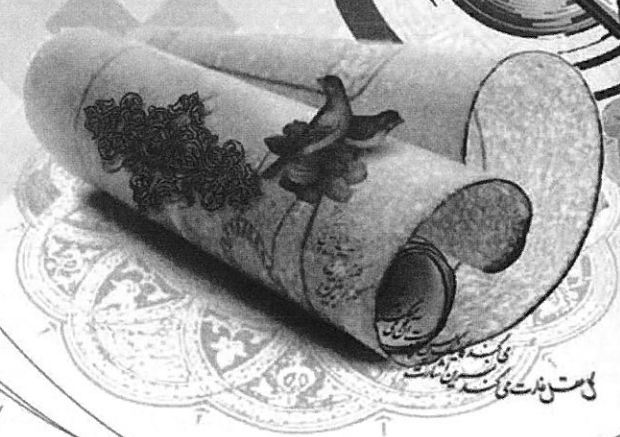
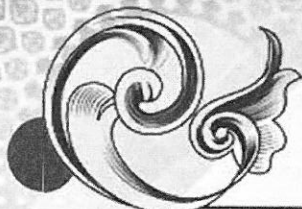
ساعت‌های امروز را تقسیم کنیم، از دقیقه‌های آن به اندازه سال‌ها و از ثانیه‌های آن به اندازه ماه‌ها استفاده کنیم، مشکلات دیروز و یا فکر کردن به فردا نباید مانع از کارهای امروز شود، گذشته‌ها گذشته و آینده را بگذار بیاید، رمز موفقیت هر شخص استفاده درست از «زمان حال» است، ما اگر فهرستی از مهم‌ترین کارهای خود تهیه کنیم، روز را با کارهای مهم شروع کنیم، کارهای زیادی را همزمان با هم انجام ندهیم، هر روز لحظات را به فکر کردن اختصاص دهیم، یقیناً فرد موفق هستیم.

جشن آغاز نه فراغت!

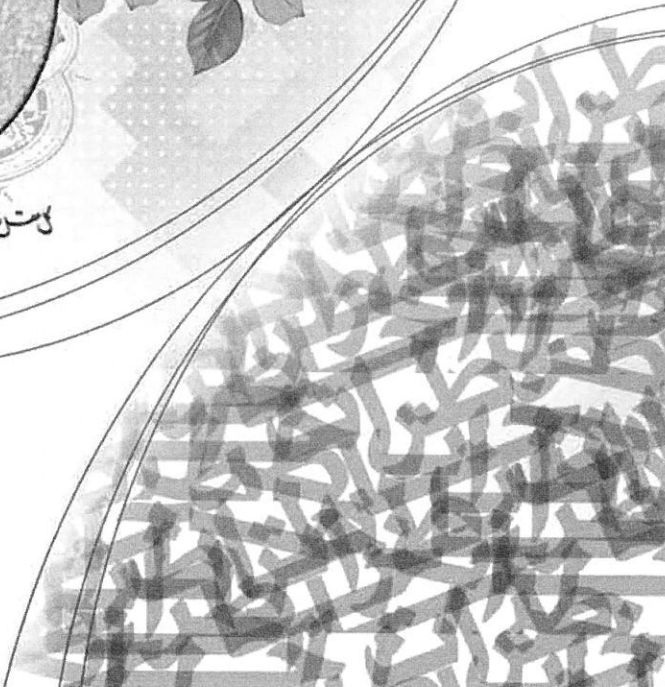
دکتر علی‌رضا ناصری (آمریت تحقیقات علمی)

جهان، چرخه مستمری است از آغازها و پایان‌ها. هر آغازی، خواه ناخواه به پایانی می‌رسد و هر پایانی، زمینه است برای آغازی دیگر. شما محصلان گرامی که دوران تحصیل را با شور و شوق فراوان شروع نمودید، اینک با اشتیاق مضاعف، ختم این دوره را جشن گرفته‌اید. در حقیقت این جشن فراغت نیست؛ زیرا زوال و پایان، شادی ندارد، بلکه این جشن شروعی دیگر است. شما با کوله باری از اندوخته‌ها و تجربه‌ها می‌خواهید وارد عرصه به کارگیری از این دستاوردها شوید و فردایی روشن برای سرزمین خود ترسیم نمایید. این آغاز نوین را به تمام شما محصلان عزیز تبریک گفته و آرزوی کامیابی و سرفرازی برایتان دارم.

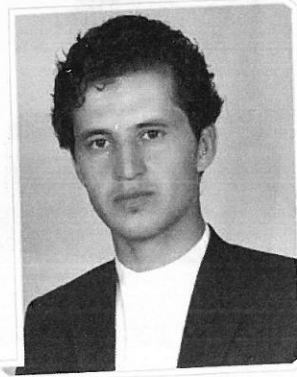
دانشجویی طرز

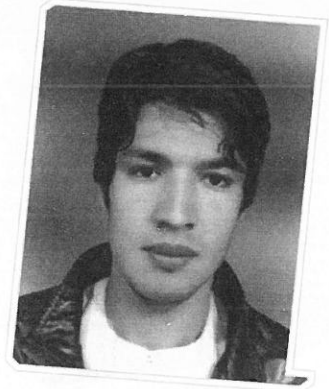
لیست نامتالیفات
لیست نامتالیفات

سخته پوهنځی معلومی ده ورسته راته خبر راکړ چی ستاسو درسی پروگرام ددوشنبی په ورځ د سهار په اته بجی پیل کیژی ورسته دنوموړی ورځی په رارسیدو می مخه په پوهنتون کړه ولی داچی طب پوهنځی راته یوکران کار وه په هغه ورځ دپوهنتون له دروازی څخه بیرته ده کور په لور وځیدم اوبیرته می د خپل پوهنځی (ژونالیزم) ده دوام ورکولو تصمیم ونیو ولی کله نه می چی کورنی له دی کار څخه خبره شوه نوراته یی دادینه راکړه چی ته هم کیدای شی یو شه داکتر شی سبا ورځ می بیا دپوهنتون په لور مخه کړه ولی کله نه چی دپوهنتون انگرته داخل شوم بیامی له دی با مسولیت پوهنځی له ویلواينکار وکړ کله چی کورته لارم نوهلته بیادکورنی له ښه خبرگون سره مخامخ نشوم دشپی می تصمیم په دی شو چی داپوهنځی به وایم په داسی یوشکل چی ټول وخت به خپلی مطالعی ته ورکوم بل ورځ راغلم په درسونومی پیل وکړ چی په دی شپک کلنه دوره کی می یوه ورځ هم غیرحاضری ونه کړه او خپل درسونوته می پوره وخت ورکړ اود یوفعال محصل نوم می خان ته غوره کړچی نن دالله ج شکریا ده چی له نوموړی پوهنځی څخه په پره بریالی توب اوشه کدر کی د MD په کچه فارغ شوم.

داکتر محمد اکرم نعمتی

تجربه ای از یک کار عملی در
دانشگاه خاتم النبیین

احمد مختار بیات فارغ التحصیل از
دانشکده حقوق

دوره های تحصیل پر از خاطره است، من در مدت چهار سال که محصل بودم در زندگی ام، خاطره های شیرین و تلخ فراوانی وجود دارد، یکی از خاطراتم در محکمه تمثیلی است که از طرف دانشکده حقوق برگزار گردید، من در آن محکمه تمثیلی قاضی بودم، تجربه اول کاری عملی ام بود، بعد از آن روز به خود مطمئن شدم که می توانم در بخش عملی نیز موفق باشم. سپاسگزاری دارم از تمام مسئولین و استادان این دانشگاه که سفره با برکت علم و عمل را در پیش پای جوانان دیار سنایی گشود و توانایی های آنها را افزایش داد.

یادی از یک موفقیت و خبر خوش

حسنیه قدیری فارغ التحصیل از
دانشکده طب معالجوی

بهترین خاطره دوران تحصیلی ام این بود که در سال سوم تحصیلی جزء برترین دانشجویان بودم، اما خودم خبر نداشتم، تصادفاً همان روز از طرف یکی از دانشجویان که هم کلاسی ام بود برایم گفت و خبر شدم این یکی از بهترین روزهای زندگی ام بود که هیچ وقت فراموش نمی‌کنم. آن روز سبب شد تا پایان دوره تحصیل و فراغت تلاش‌هایم بیشتر گردد. این را نیک می‌دانم که همگی آنها را مدیون اساتید دلسوز و توانمند خود هستم. باز تشکر از خاتم النبیین و اساتید محترم.

نیت نیک شاگردان و استاد در کلاس درس

بصیره پیرزاده - شهباز فارغ التحصیل
از دانشکده طب

بهترین انسان همان است که در زندگی اعمال صالحه انجام داده باشد و همیشه جد و جهد نماید اعمال نیک از وی باقی بماند، و فکر خیراندیشی و خدمت بندگان خداوند را به سر پروردان تا باشد که در دنیا و آخرت کامیاب و سرفراز باشد و همیشه باید تلاش ورزد که با نیت خوب وارد هر مرحله زندگی شود و در هر عرصه زندگی با بندگان خداوند صادق و مخلص باشد نه با قلب پر از فتنه و فساد مثل که: رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید (انما الاعمال بالنیات) تا که باشد در خانه، قریه، ولایت و مملکت خود شاهد روشنایی، ترقی و تکامل باشیم و برای من همین بهترین خاطره زندگی ام است که با نیت نیک در کلاس درس قدم ماندم تا باشد در آینده برای مردم عزیز کشورم خدمت نمایم البته به کمک و یاری ایزد منان.

هم محصل، هم معلم و هم مادر در محیط آکادمیک

رحیمه دانش فارغ التحصیل از
دانشکده طب معالجوی

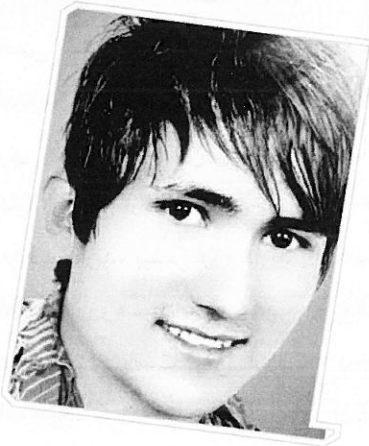
من در طول تحصیل هم محصل بودم و هم معلم، من علاوه بر تحصیل در لیسه عالی نور غزنه معلم نیز بودم وقتی بعد از چهار ساعت درس دانشگاه خسته و مانده طرف لیسه می‌رفتم با عشق و علاقه به شاگردانم درس می‌دادم به امید روزی که خودم از دوره تحصیل فارغ شوم و خدمت‌گزار مردم شوم، حالا خوشحالم که با اقتصاد متوسط پدر و مشکلات خانوادگی زیاد و مادر شدنم موفق شدم تحصیلاتم را بدون وقفه به پایان برسانم. همگی درس و تجربه و خاطرات شیرین.

درس خواندن در بهترین پوهنتون کشور خود خاطره است

ظریف حیدری

پوهنتون خاتم النبیین ﷺ در میان همه پوهنتون‌های کشور در جایگاه خاص قرار دارد و در سطح کشور دومین پوهنتون برتر از لحاظ ظرفیت، کیفیت درسی و همچنین دارای کتابخانه مجهز و کارمندان لایق و شایسته می‌باشد که واقعاً مصدر خدمت در جامعه است. پوهنتون خاتم النبیین ﷺ از هر لحاظ در سطح کشور از والاترین جایگاه برخوردار می‌باشد، اما واقعاً تأسیس پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی برای تشنگان علم و دانش مردم شریف غزنی زمینه ادامه تحصیل را فراهم نمود و خاطراتی که در مدت این چهار سال داشتیم واقعاً فراموش نشدنی است خاطره بنده در دوران تحصیل در پوهنتون خاتم النبیین ﷺ این برد که در ابتدای سمستر بسیار ترس داشتم که در سمستر اول ناکام نمایم ولی بعد از گذراندن سمستر اول وقتی با سعی و تلاش درس خواندم نتیجه خوبی را کسب نمودم و همین طور این چهار سال با این روال گذشت. و گفتم من به دانشجویان این است که اگر با تصمیم قاطع درس بخوانند هیچ سدی مانع راه نخواهد شد.

فراغت و دلتنگی هم‌کلاسی‌ها

حسین داد کامران فارغ التحصیل
دانشکده حقوق

هر وقت کار خوبی می‌کردند سر به سرشان می‌گذاشتم تازه هنگام که از دست آزارم به کنجی می‌رفتند راحتشان نمی‌گذاشتم؛ روزی نبود که به آنها اجازه بدهم حرفشان را بزنند یا در موردش اظهار عقیده کنند.

چهار سال تحصیلی دوره لیسانس در کنارشان گذشت اما دریغ که خزان فرصت‌ها آنها را بعد از چهار سال از من دور کردند.

امروز هر کجا می‌نشینم فقط و فقط از صورت و سیرت نیکوی آنها سخن می‌گویم و برای آن روزهای تحصیلی بغض می‌کنم

این چه سری است که تا دوستی در کنار خود داریم برایش کوچک‌ترین ارزشی قابل نیستیم ولی وقتی از همدیگر دور شدیم بر قدر و قیمتش می‌افزاییم و اگر در حقیقت خار هم باشد به حساب گل‌ها خواهیم گذارد.

این نیست چیزی مگر حسن مهربانی و نازک دلی ما. پس چرا ما که سرشتمان را با احسان و دوستی آمیخته‌اند از این نعمت خدادادی خود استفاده نمی‌کنیم. وقتی آنها را در کنار خود می‌دیدم بی‌جهت آزارشان می‌دادم، هرچه می‌گفت به گوش نمی‌گرفتم.

خاتم النبیین و پرورش فکر و اندیشه
محمد هادی نیکمل، فارغ التحصیل از دانشکده طب پوهنتون جایی است که در آن یک محصل به تقویت تفکر، یادگیری و ارتقای علمی‌شان کسب علم می‌نماید. که بنده نیز در سال اول درسی که پا به تحصیل گذاشتم، کوشیدم که یک محصل خوبی باشم که بتوانم به خوبی تحصیلم را ادامه بدهم و چنین قصه محقق شد که به فضل خدا و به کمک استادان گرامی و دلسوز اما باید گفت که خاتم النبیین را با اساتید مهربان و دانشمند تنها جایی یافتم که می‌توانست به نیازهای علمی ما پاسخ بگوید و بتوانیم از نعمت علمی آنها استفاده کنیم. به نظر من تمامی این دوران برایم خاطره است. از شوخی‌های استاد گرفته تا نحوه درس دادن و تا زمان تفریح و قصه‌ها با هم صنفی‌هایم همگی برای من به‌عنوان یک خاطره باقی و جاویدان خواهد ماند.

باید قابل دسترس باشد، باید تایم باند داشته باشد و خیلی چیزهایی که تا آن موقع اصلاً درباره‌اش فکر نکرده بوده و نشنیده بودم. دقیقاً همان روز اول درسی متوجه تفاوت محیط آکادمیک با دوران لیسه شدم. بعد از روز اول که همه فکرم پیدا کردن رفیق بود دیگه فهمیده بودم که بهترین رفیق هدف است. هدف که مشخص شد شما می‌شوید یک انسان باهدف یا هدفمند که باید برایش برنامه‌ریزی کنید، مسیریابی کنید تا به آن برسید. خیلی از آدم‌ها که حالا می‌بینم هدف ندارند، بیشتر آرزو دارند که فرق هدف با آرزو همین است. هدف نیازمند برنامه‌ریزی است ولی آرزو بدون برنامه و یک مسئله دست نیافتنی، پس بیایید با هم هدف‌مند حرکت کنیم و برایش برنامه‌ریزی کنیم و برای رسیدن به آن تلاش نماییم.

ایام تحصیل به پایه اكمال رسید با هزاران خاطره تلخ و شیرین، دوره جدید و فصل جدید به روی ما باز شد یا به قول معروف پایان مکلفیت و آغاز مسئولیت. در همین جا با استفاده از همین فرصت که به من داده شده می‌خواهم از طریق مجله شما تشکر کنم از تمام اساتیدم که به من فهماندند هدف و هدف‌گذاری در زندگی را، همچنین از خانواده‌ام، دوستانم ... مقطعی از دوره تحصیلم را به پایان رساندم ولی باز هم راه طولانی در پیش دارم و امیدوارم که یافته‌هایم به لطف الهی بتواند چراغ راهم شود.

برگی از خاطرات دوره تحصیل
حمیدالله مهدی زاده، فارغ التحصیل از دانشکده طب

اگرچند که خاطرات زیادی از دوران تحصیل در این پوهنتون دارم ولی از میان تمام خاطرات تلخ و شیرین شش ساله‌ام، اولین روز درسی برایم بسیار جالب و خاطره‌انگیز بود.

روز اول درسی برایم بسیار جالب بود، صنف درسی ما (تهکاوای فعلی ساختمان خوابگاه) بود. تقریباً بیش از صد نفر در صنف جمع شده بودیم و مشتاقانه منتظر بودیم تا استاد بیاید و درسمان را آغاز نماییم. واقعاً روز عجیبی بود، همه تلاش می‌کردیم همدیگر را بشناسیم، با هم تعارف می‌کردیم و هر یکی با نفر پهلوی‌ش صحبت می‌کرد. طبیعتاً زمان بربود آشنایی به همه آنها، مهمه در صنف برقرار بود که استاد آمد. بعد از معرفی مختصر خود شروع کرد به هدف‌گذاری کردن روی محصلین من هم با دقت به استاد گوش می‌کردم تا آن موقع هیچ چیز درباره هدف نمی‌دانستم چیزهایی که می‌گفت مثل اینکه باید هدف مشخص باشد،

مبارزه با مشکلات برای ادامه تحصیل

سیامی امیری فارغ التحصیل از دپارتمنت قابلیت

من از خداوند متعال سپاس گزارم و افتخار دارم که با این همه مشکلات درس‌های خود را به پایان رساندم، مشکلات فامیل، داشتن دو طفل کوچک مانع از ادامه تحصیل نشد و همه درس‌های خود را پیش بردم و سپاس و تشکر می‌کنم از همسر عزیزم که با همه مشکلات همراهی‌ام کرد و از پوهنتون خاتم النبیین تشکر و سپاس گزارم که این زمینه را برای مردم فراهم کرده تا بتوانند مردم درس بخوانند. در این دانشگاه هر گام که برداشتم و هر سخنی که شنیدم و گفتم همگی خاطره فراموش نشدنی است.

ورود به دانشگاه و آرزوی بزرگ و وداع با دانشگاه با دنیای دلتنگی

ذکیه بختیاری

واقعاً خداحافظی با دانشگاه، با اساتید توانا و مهربانم که در طی این چهار سال زحمت کشیدند و من را یاری نمودند، با هم‌کلاسی‌ها و دوستان خوبم خیلی دشوار و سخت است.

یکی از خاطره‌های به یادماندنی‌ام اینست؛ من از روز اول که تصمیم گرفتم بیایم در دانشگاه خاتم النبیین علیه‌السلام در رشته قابلیت تحصیل نمایم. به این فکر بودم، که آیا من می‌توانم یک دانشجویی لایق و فعال همان طور که در دوره مکتب بودم باشم؟ آیا روزی خواهد بود که به‌عنوان دانشجویی نخبه اعلان شوم؟

این یکی از بزرگ‌ترین هدف‌ها و آرزوهایم بود. بعد با تمام رنج، مشکلات و مشقت‌هایی که در طول این چهار سال خصوصاً دشواری که در سمستر آخر (هشتم) مواجه شدم. چون

هم به حیث کارآموز در دانشگاه بودم که باید تمام کارهایم را درست، سر وقت و منظم انجام بدهم و از طرف دیگر درس‌هایم بود که باید سر صنف حاضر باشم. از همه مشکل‌تر منوگرافم بود که باید در شفاخانه رفته تحقیق نمایم؛ تحقیقی که با هزاران توهین، تحقیر و بدرفتاری مسئولین شفاخانه روبه‌رو شدم. کوشش کردم این همه مشقت را تحمل کنم و به هدفی که دارم برسیم. به توفیق ایزد متعال توانستم به هدفی که دارم برسیم. بالآخره هدفی که داشتم رسیدم. و حالا روز خداحافظی از دانشگاه خاتم النبیین علیه‌السلام اساتید مهربانم، هم‌صنفی‌های خوبم و دوستانم رسیده واقعاً بیان کردن "خداحافظ" سخت است. هر سلام، سرآغاز دردناک یک خداحافظی است! سلام روز آغازین می‌تواند به خداحافظی دردناک امروز منجر شود

وقتی استاد گفت پراتنز باز کنید همه کتاب قانون را باز کردیم شکر به اصغری فارغ التحصیل از دانشکده حقوق

سال اول پوهنتون بود درس حقوق بین‌الملل با یکی از استادان داشتیم، نوت می‌گرفتیم در حال نوت دادن استاد گفت پراتنز باز کنید، چون ما با این لغت آشنایی نداشتیم وقتی گفت پراتنز باز کنید، همه ما کتاب قانون را باز کردیم، وقتی استاد متوجه شد گفت منظورم قانون نبود و به روی تخته یک قوس کلان رسم کرد و گفت شما به این چه می‌گویید؟

چهار سال با تمام تلخی‌ها و شیرینی‌هایش به سرعت باد گذشت، امروز خوشحالیم که فارغ می‌شویم از همه استادان و مسئولین این دانشگاه سپاس و قدردانی داریم.

جاده‌های پیچیده تحصیل و پل‌های استوار دانش

زهرافروتن، فارغ التحصیل از دیپارتمنت قابلیت

هیچ کس نمی‌داند آینده چه خواهد شد و با چه کسانی آرزو داری و هم‌ردیف قله‌های آرزوهایت شوی تا موفقیت خود را با آنها بهتر تجلیل کنی بله منم کسانی را در اطرافم خود داشتم که فعلاً نیز آرزو دارم در بهترین پله‌های موفقیت استوار مانند کوه باشند اما نه ساکن!

بله حالا آنها کسانی هستند که جزئی از زندگی قلمداد می‌شوند یک ضرب المثل است که می‌گوید دوستی همیشه از جنگ و نفرت به وجود می‌آید این مسئله را بهتر از همه من تجربه کردم دوره لیسانس را به پایان رساندم به دعای فامیلم و با گام‌های دوستانم که در هیچ شرایطی مرا تنها نگذاشتند و واقعاً به بودن همه‌ای آنها خود را متفاوت‌تر از همه احساس می‌کنم حس قشنگی است که چهار سال را با تلاش‌های بی‌پایان به اتمام رساندیم با تشکر ویژه از فامیل عزیزم اساتید مهربانم که دانش فعلی خود را مدیون آنها هستم و دوستان بی‌نهایت مهربانم.

باید نوشت از گذشته‌هایی که گذشت از جاده‌های پر پیچ و خمی که رد شدم از پل‌هایی که گذشتم از ورق‌هایی که اشتباه کردم تا بتوانم آینده را زیبا کنم. چهار سال آموختن دوران آکادمی با محیط متفاوت، افکار متفاوت، با افراد متفاوت دقیقاً روز اول دانشگاه خوب در ذهنم باقی است. همه اطرافیانم بیگانه بودند همیشه فکر می‌کردم چطور با این محیط و افراد این محیط آشنا شوم و کنار بیایم از کجا شروع کنم!

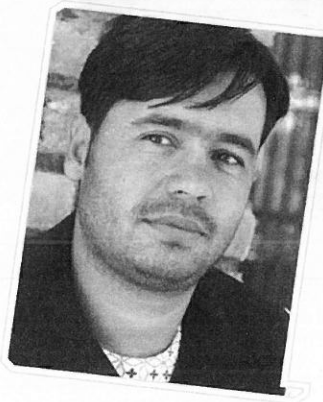
روز اول درگیری لفظی بین من و چند هم‌دوره‌ای‌ام آغاز شد؛ همان مشکلات و چالش‌هایی که در دوران دانش‌آموزی هر فرد دارد. پیش روی صنف نشستن و قابل دیدن بودن استاد؛ با لجبازی توانستم که محل دلخواه خود را حفظ کنم یعنی پیش روی صنف اما متأسفانه رقیب‌های زیادی را در اطراف خود حس می‌کردم و این مسئله برایم جای نگرانی بود و هم وسیله برای تلاش اما زندگی است

آرزوی تحصیل در خاتم النبیین و رسیدن به آن

همایون منگوری فارغ التحصیل از دانشکده حقوق

معمولاً انسان در زندگی خویش آرزو و آرمان‌هایی دارد و برنامه‌ریزی‌های من هم در زمانی که در مکتب مشغول به درس خواندن دوره لیسه بودم همیشه آرزو داشتم یک روز در رشته حقوق تحصیل کنم و به لطف خداوند این امر در پوهنتون خاتم النبیین برایم فراهم شد و توانستم یکی از محصلین اینجاشوم و برایم جای افتخار است که در زیر سایه اساتید گرامی چیزهای بسیار یاد گرفتم هم در عرصه اجتماعی هم شخصی خوب به هر حال از هم‌صنفی‌هایم راضی بودم و همیشه بین ما فضای صمیمیت و دوستی بود و امیدوارم ادامه داشته باشد.

خواستن توانستن است!

سید وحدث (ابدالی) فارغ التحصیل از دانشکده علوم سیاسی

زمانی که پس از فراغت از صنف دوازدهم برای نخستین بار در سال ۱۳۸۴ در آزمون کانکور شرکت ورزیدم

دانشجو پس از سپری آزمون کانکور جذب شدم و به تحصیلاتم ادامه دادم و در سال ۱۳۹۶ از این رشته فراغت حاصل نمودم. خاطره که هرگز فراموش نخواهد شد همکاری، حوصله و شیوه درست تدریسی استادانم بود که در هر زمینه مرایای رسانیده و به سوالاتم که سال‌های سال ذهنم را مشغول ساخته بود و برایش پاسخ دریافت نمی‌کردم از برکت وجود همین استادان مهربان دریافتم. مشوقین اصلی‌ام در این راه که یکی از آرزوهای دیرینم بود خانواده‌ام، همکار گرامی‌ام استاد اسدالله جلالزی و دوست خوبم استاد ضیا حسینی بودند که از همه این عزیزان تشکر می‌کنم. و تشکر ویژه دارم از بنیان‌گذار دانشگاه خاتم النبیین حضرت آیت‌الله محسنی و داکتر عبدالقیوم سجادی ریاست محترم دانشگاه و داکتر حسین حبیبی ریاست شعبه غزنی و نیز استادان محترم این دانشگاه تا زمینه تحصیلی را برای جامعه محروم غزنی مساعد ساختند.

به دانشکده ادبیات دانشگاه هرات راه یافتیم اما متأسفانه در آن زمان پدرم از بیماری صعب‌العلاج رنج می‌برد و تنها سرپرست خانواده بودم و این امر تهدید جدی برای ادامه تحصیلاتم بود؛ در چانس دوم آزمون کانکور باز هم در تعلیم و تربیه دانشگاه البیرونی ولایت پروان راه یافتیم اما در آن زمان دانشگاه غزنی نیز تأسیس شده بود هرچه تلاش کردم خودم را به غزنی تبدیل نمایم تلاشم بی‌فایده بود باز هم از ادامه تحصیلاتم به خاطر خانواده منصرف شدم اما برای ادامه تحصیلاتم امیدواری‌ام را از دست نداده بودم. تا اینکه دانشگاه خاتم النبیین در شهر غزنی در سال ۱۳۹۱ فعال و من در آن زمان کارمند ریاست اطلاعات و فرهنگ غزنی بودم و مشکلات کاری به من اجازه نداد تا در سال‌های نخست فعالیت این دانشگاه به تحصیلاتم ادامه دهم تا اینکه در سال ۱۳۹۳ در رشته حقوق و علوم سیاسی در دانشگاه خاتم النبیین به حیث

ورود به دانشگاه؛ تجربه محیط
جدید و خاطرات شیرین از استاد و
هم‌کلاسی‌ها

روح افزا مشعل عابد فارغ التحصیل از
دانشکده قابلیت

اولین باری که من داخل دانشگاه خاتم النبیین شدم برای خودم یک حس عجیبی رخ داد چون که اولین بار بود که من در چنین دانشگاهی قدم نهاده بودم و با خود می‌گفتم من چگونه در این دانشگاه موفق و پیروز شوم زمانی که داخل رشته طبابت شدم خود را در عالم دیگری می‌دیدم به خاطر اینکه همه چیز برایم نا آشنا بود و در این راه که من روان بودم استاد‌های عزیزم و هم‌صنف‌های مهربانم از دل و جان برای من کمک و همکاری می‌کردند و برایم توانایی زیاد می‌دادند و هر روزی که می‌گذشت برایم خوب‌تر و بهتر بود و به همین اساس توانستم که دوره چهار ساله طبابت را به وجه احسن تمام کنم و در آخر تشکر و سپاس فراوان از تک تک استادان گرانقدر و مهربان و هم‌صنفی‌های عزیزم که من هیچ وقت احساس تنهایی نکردم.

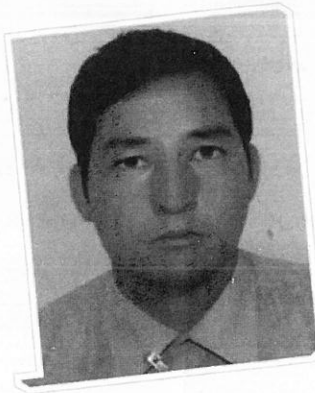

پوهنتون بودم. من که از کارهای اداری چیزی نمی‌دانستم با دنیایی از استرس و دلواپسی وارد اداره پوهنتون خاتم النبیین شدم اما با راهنمایی و همکاری رئیس پوهنتون، اساتید مهربان و کارمندان سختی راه برایم آسان شد. به یقین ادعا می‌کنم که در طول این مدت بهره‌فراوانی از آموزه‌های انسانی، اخلاقی، علمی و فنی شما استادان توانمند و کارمندان پرتلاش نصیب این جانب شده است. ضمن عرض سپاس و قدردانی از الطاف شما از خداوند متعال نعمات بیکران و استمداد و پشتیبانی برای شما آرزو مندم. سپاس مخصوص از ایزد منان که به من این فرصت را داد تا به این مرحله از علم رسیدم. چقدر زیبا بود بودن با دوستان و هم‌صنفی‌های مهربان و استادان دلسوز در بهترین مرکز علمی دور از هرگونه تعصب قومی و نژادی. روزگاری پر از خاطره‌ها بود و گذشت، دل من می‌گیرد و اشک در چشم ترم می‌شکند، الوداع خاطره‌ها.

بر لب جوی نشین و گذر عمر ببین

عارفه نوری، فارغ التحصیل از
دیپارتمنت قابلیت

معمولاً ما نمی‌دانیم که وقتمان چگونه می‌گذرد. اسب زمان چه باد پاست. صفحه‌های روزشمار در پی تپش سم‌های پرقدرتش به سرعت ورق می‌خورند و چشمانی که تنها نظاره‌گرند. در این بین ما بودیم و چهار سال، چهار سالی که حالا می‌بینم مثل یک چشم بر هم زدن گذشته است. دیگر نه دانشجو خواهیم بود، نه درسی خواهیم داشت، نه سر صنفی خواهیم رفت، نه کنفرانسی خواهیم داشت دیگر حتی امتحان و استرس داشتن هم برای ما آرزو خواهد شد و نشستن روی چوکی‌های چوبی پوهنتون و با بغل‌دستی‌ها حرف زدن رؤیایی دست نیافتنی. به پشت سر که نگاه می‌کنم خاطرات شیرینی از این چهار سال در ذهنم جولان می‌زند. یکی از خاطرات به یاد ماندنی دوره تحصیلم این بود که همزمان با درس‌هایم کارآموز در این

احترام و قدردانی از اساتید نخبه و
دلسوز پوهنتون خاتم النبیین
غلام عباس فکوری، فارغ التحصیل از
دانشکده طب معالجوی

زندگی صحنه یکتای هنرمندی ماست
هر کس نغمه خود خواند و از صحنه
رود

صحنه پیوسته بجاست

خرم آن نغمه که مردم بسپارند به یاد
محیط آکادمیک و علمی پوهنتون خاتم
النبیین در غزنی شروع به فعالیتش
دروازه‌های موفقیت به روی علم دوستان
را باز کرد تا در آینده نه چندان دور با
دستاوردهای زیادی دردی از جامعه
کنونی را درمان کند و این خود یک
خدمت بزرگ برای مردم علم دوست
غزنی خواهد بود و برای همیشه در
ذهن مردم علم دوست باقی می‌ماند و
از اندوخته‌هایشان در جهت بهبودی
اوضاع کشور استفاده خواهند کرد.

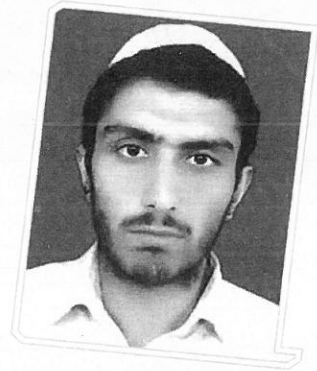
در آخر تشکر و سپاسگزاری از زحمات
ریاست پوهنتون، اساتید و کارمندان
نمونه این پوهنتون دارم.

لذت برتری در تحصیل علم!

علی سجاد نظری فارغ التحصیل از
دانشکده علوم سیاسی

یکی از بهترین خاطرات که در دوران
تحصل در دانشگاه خاتم النبیین دارم
این است که در سال دوم تحصیلم در
دانشگاه بود که یک روز در مورد نوشته
بود که فردا روز تجلیل از محصلین
برتر است. من هم در آن روز در محفل
دانشجویان برتر شرکت کرده بودم
یک‌بار متوجه شدم که مجری برنامه
اسم من را هم در جمع محصلین برتر
خواند و مرا روی جایگاه دعوت کرده
و تقدیرنامه را رییس دانشکده علوم
سیاسی حاجی رحیمی به من داد من
اصلاً باورم نمی‌شود. آن روز واقعاً من
غافلگیر شدم. از تمام استادان مهربانم
در این دوره تحصیل قدر دانم.

پوهنتون خاتم النبیین محلی برای
یادگیری علم، زبان و تربیت

محمدنذیر انوری دانشکده اقتصاد

در سال ۱۳۹۳ از انستیتوت حسابداری
رشته اقتصاد و تجارت فارغ شدم و در
سال ۱۳۹۴ وارد امتحان کانکور پوهنتون
خاتم النبیین شدم و به تحصیلات عالی
خود در رشته اقتصاد ادامه دادم یکی
از خاطرات مهم ما در پوهنتون خاتم
النبیین نفهمیدن زبان فارسی بود ولی
در ادامه سمستر چهارم به همکاری
رئیس محترم دانشکده اقتصاد جناب
دکتر نقوی و آمریت محترم دانشکده
اقتصاد جناب دکتر هاشمی مشکلات
زبانی ما تقریباً ۶۰٪ حل گردید و سپس
در تعطیلات زمستانی توسط مطالعات
کتاب‌های ایرانی با استفاده از فرهنگ
فارسی عمید مشکلات ما تقریباً به ۳۰٪
کاهش یافت و الحمد لله فعلاً مشکل
خاصی در گفتار و نوشتار فارسی ندارم.

دلتنگی برای چهار سال تحصیل و فراق از بهترین دوستان و اساتیدم

فرشته حیدری دانشکده اقتصاد

در پایان مدت چهار سال دوران خوبی برای خودم و هم‌صنف‌هایم بود و خاطره‌های زیادی دارم بهترین خاطره در طول چهار سال این بود که اول هیچ علاقه به درس خواندن نداشتم ولی با مرور هفته‌ها خیلی علاقه‌مند به درس خواندن در این پوهنتون شدم و حالا که تمام کردم خیلی برای این چهار سال دل‌تنگ می‌شوم.

نیکیخت صابری دانشکده قابلگی

خاطراتی که در مدت چهار سال در دانشگاه خاتم النبیین دارم این است که یگانه علاقه که در بخش طب داشتم شامل پوهنتون خاتم النبیین شدم اما از نگاه اقتصادی مشکل فراوان داشتم اما من خوشحالم که به تلاش و زحمات زیاد مدت چهار سال دوره لسانس را به پایان برسانم و در ضمن تشکری می‌کنم از اساتید محترم دانشگاه خاتم النبیین که ما را در جریان تحصیل کمک و همکاری نموده و سبب شده که مشکلات اقتصادی مانع تحصیل نشود.

من خبر نداشتم برادرم مرا ثبت‌نام کرده بود

نسرین جمال فارغ التحصیل از دانشکده طب معالجوی

یکی از بهترین خاطراتم در دوره تحصیلی این بود که خودم ابتدا از شروع شدن پوهنتون خبر نداشتم، ولی برادرم مرا ثبت‌نام کرده بود و این واقعاً برای من خوشایند بود که خوشی من بیشتر از این بود که در شهر خود ما پوهنتون خاتم النبیین آغاز شده با وجود این شرایط خراب که در ولایت غزنی است ما بتوانیم به آرزوی خود برسیم در دوران تحصیلی با بعضی مشکلات مواجه شدم ولی خود را با هر شرایط عیار کردم تا بتوانم به هدف برسم. و خود این واقعه برایم خاطره و جالب است.

مشکل زبانی یک دختر به نام پاکستانی

خاطره صمدی فارغ التحصیل از دانشکده حقوق

از سال اول که در دانشگاه وارد شدم تا سال آخر همه به نام دختر پاکستانی صدایم می‌کردند و به آسانی کس به زبانی نمی‌فهمید.

و خصوصاً سال اول که همه استادان هم با طرز صحبت کردنم مشکل داشتند، در طول چهار سال تحصیل آهسته آهسته عادت کردم، درس‌ها را با عشق و علاقه می‌خواندم، تنها در سال سوم دانشگاه بود که عروسی کردم و نتوانستم سال سوم به دانشگاه باشم از درس‌های سال سوم باز ماندم اما همیشه خود را در صنف درسی احساس می‌کردم و از کلمات استاد لذت می‌بردم.

خاطرات شیرین روزهای اول
دانشگاه!

هاجره بیگزاد، فارغ التحصیل از
دیپارتمنت قابلگی

زندگی سرتاسر خاطره است، روزهای اول دانشگاهم بود که برای کاری باید به ریاست دانشگاه می‌رفتم، اما من به جای اینکه بیایم به ریاست دانشگاه کارم را حل کنم، اشتباهی رفتم به ریاست معارف غزنی، که خوشبختانه آنها گفتند وقت رسمیات تمام است.

فردای آن روز به دانشگاه آمدم موضوع را با دوستانم مطرح نمودم، همه دوستانم به من خندیدند، آنها گفتند برو به ریاست دانشگاه کار شما ربطی به ریاست معارف ندارد. این یکی از خاطره جالب و به یادماندنی روزهای اول دانشگاهم بود.

عدالت همان است که هر کس کار
خود را انجام دهد؛ ولو محکمه
تمثیلی باشد

نادیه ظفری فارغ التحصیل از دانشکده
حقوق

یکی از خاطره‌هایی که در طول چهار سال در پوهنتون خاتم النبیین داشتم این بود که در یکی از برنامه‌های محکمه تمثیلی دانشکده حقوق پوهنتون خاتم النبیین من در آن برنامه منشی جلسه بودم، کسی که جلسه محکمه را اخلاص می‌کرد به جای اینکه قاضی بگوید این شخص را از جلسه بیرون کنید، من در آن موقع گفتم از ارگان‌های امنیتی خواهش می‌کنم این شخص را از جلسه بیرون کنید.

یکی از خاطرات به یاد ماندنی دوره تحصیل همین موضوع بود، حالا که فارغ التحصیل می‌شویم جا دارد از تمام مسئولین و اساتید دانشگاه سپاس و قدردانی نمایم.

سختی مسیر راه تا خانه و شیرینی
تحصیل

شکیبا صفری فارغ التحصیل از
دیپارتمنت قابلگی

خاطره که من در مدت چهار سال تحصیل دارم هم خاطره‌های خوش و هم خاطره‌های بد بوده است، خاطره خوش من این است که در رشته قابلگی که رشته دلخواهم بود درس خواندم و خوش هستم که موفقیانه درس‌ها را تمام کردم. مشکلات اقتصادی، شرایط سخت امنیتی و مشکلات در مسیر راه تا خانه برایم خسته‌کننده شده بود، اما با تشویق خانواده توانستم درس‌ها را تمام کنم، تمام رفت و آمد به پوهنتون برایم خاطره بود از استادان خود قدردان هستم برای تلاش و زحمات که در این مدت برای ما متحمل شده‌اند. از بس با دانشجویان و اساتیدم عادت کردم؛ حال که فارغ می‌شوم احساس دلتنگی دارم.

گزارشها

امضاء تفاهم‌نامه همکاری وزارت اطلاعات و فرهنگ

و دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام

سه‌شنبه ۹۶/۵/۳۱ برای گسترش همکاری‌های علمی و فرهنگی میان وزارت اطلاعات و فرهنگ و دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام و نیز استفاده از امکانات طرفین جهت دستیابی به اهداف مورد توافق، این تفاهم‌نامه به امضا رسید. براساس این تفاهم‌نامه وزارت اطلاعات و فرهنگ در زمینه نشر برنامه‌ها، اطلاعیه‌ها و تبلیغات دانشگاه از طریق رسانه‌ها و نشریه‌های دولتی با دانشگاه خاتم النبیین همکاری می‌کند. در مقابل، دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام برای ارتقای ظرفیت فکری کارمندان این وزارت آنان را با تحفیف ویژه در رشته‌های مختلف تحصیلی جذب نموده و امکانات و تسهیلات آموزشی را برایشان فراهم می‌کند.

تفاهم‌نامه با حضور ریاست، اساتید و کارمندان دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام، پوهنیار سیده مژگان مصطفوی معین اداری-مالی و گردش‌گری وزارت اطلاعات و فرهنگ، رییس منابع بشری و کارمندان آن وزارت و همچنین رسانه‌های تصویری، صوتی و چاپی به امضا رسید.

آمریت فرهنگی-تربیتی

افتخار بزرگی دیگر بر تارک تاریخ پژوهشی و علمی کشور اسلامی افغانستان

معرفی حضرت آیت الله العظمی محسنی (دام ظلّه العالی) به
عنوان پژوهشگر برتر در نهمین دوره جایزه بین المللی فارابی
در بخش تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، این افتخار بزرگ
از طرف:

۱. بنیاد علمی- پژوهشی بین المللی فارابی؛

۲. سازمان بین المللی یونسکو UNESCO (سازمان
آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد)؛ ۳. سازمان آیسسکو
ISESCO (سازمان بین المللی اسلامی، آموزشی، علمی
و فرهنگی وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) طی مراسمی
باشکوه در سالن اجلاس سران اسلامی رسماً به حضرت
آیت الله العظمی محسنی (دام ظلّه العالی) اهدا شد.

این افتخار بزرگ را به جامعه علمی و تحقیقاتی جهان اسلام
به ویژه جامعه افغانستان تبریک می گوئیم.

آمریت فرهنگی- تربیتی غزنی

اولین جشنواره فارغ التحصیلی رشته طب معالجوی

و سومین جشنواره مقطع ماستری دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام این مراسم با حضور چهره‌های علمی و سیاسی کشور، خانواده‌های فارغ التحصیلان و بیش از ۲۵۰ نفر فارغ التحصیل رشته‌های طب معالجوی و سه رشته روابط بین الملل، حقوق بین الملل و حقوق جزا و جرم‌شناسی مقطع ماستری برگزار گردید. مراسم با تلاوت آیات کلام وحی، سرود ملی افغانستان، سرود میهنی نونهالان مکتب خصوصی حضرت خاتم ۲ و سخنرانی همراه بود. دکتر عبدالقیوم سجادی رییس دانشگاه خاتم النبیین به عنوان سخنران این محفل باشکوه گفت: دشمنان سرزمین سوخته ما برای قتل و ویرانگری کمر بسته و با اعمال تروریستی و غیرانسانی‌شان هر روز مردم ما را به خاک و خون می‌کشاند. اما در گوشه‌های دیگر این شهر و دیار کسانی هستند که با پرفروغ ساختن چراغ علم و دانش به تربیت فرزندان متخصص و متعهد و آبادانی ویرانه‌های وطن استوار و پرتلاش گام بر می‌دارند. جشن فراغت بیش از ششصد جوان متخصص و متعهد و سرشار از اراده خدمتگزاری به وطن که از سوی دانشگاه خاتم النبیین و با حضور مردم عزتمند و شخصیت‌های علمی و سیاسی کشور هفته قبل و امروز برگزار گردید، نویددهنده افق روشن و امیدوارکننده برای فردای وطن آباد و آزاد، سرزمین بدون جنگ، انتحار و انفجار، حکومت قانونمند و مبتنی بر شایسته‌سالاری، عدالت و برابری حقوق شهروندی در این دیار سوخته است.

از سوی دیگر ورود مقتدرانه جوانان عزیز دانشجوی با سلاح تعهد و تخصص بزرگ‌ترین پیام ناامیدکننده به دشمنان مردم و سرزمین ماست. باور دارم با گسترش علم و دانش توأم به تعهد برای ارزش‌های انسانی، اسلامی و ملی می‌توان عامل اساسی جنگ و فقر، انتحار و انفجار، تعصب و تحجر را ریشه‌کن نمود. جوانان متخصص و متعهد این سرزمین اجازه نخواهند داد که دشمنان بیرونی و سیاست‌بازان داخلی مردم ما را به پای سیاست‌های قبیله‌گرایانه، متعصبانه و انحصارگرایانه خویش قربانی نمایند. آنان بر تعهد ملی‌شان استوار و بر اساس تخصص خویش برای رقم زدن جامعه آباد و آزاد، جامعه امن و بدون جنگ و جامعه عادلانه و انسانی فارغ از نابرابری و انحصارگرایی گام بر می‌دارند.

دانشگاه خاتم النبیین در کنار این دستاورد عظیم علمی، از حضور علمی دانشجویان و جوانان کشور و دانشجویان خویش در کانفرانس‌های بین‌المللی و نیز اعطای مدال علمی از سوی سازمان یونسکو (UNESCO) و آیسیسکو (ISESCO) به چهره علمی کشور و جهان اسلام، مؤسس عالی‌قدر این مرکز علمی با برکت، حضرت آیت‌الله العظمی محسنی (دام ظلّه العالی) نیز یاد نموده و این دستاوردهای علمی را به ملت مسلمان افغانستان و مراکز علمی کشور تبریک می‌گوید.

جشنواره تعهد و تخصص

هفتمین جشنواره فارغ التحصیلی دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام کابل

جمعه ۸ جدی ۹۶ مراسم جشن فارغ التحصیلی دانشجویان فقه و حقوق، علوم سیاسی و اقتصاد، انجینیری، قابلگی، کامپیوترساینس با حضور ریاست، معاونت علمی-تدریسی، وزیر تحصیلات عالی، ریاست مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی، وکلا، دانشجویان و خانواده‌های آنها برگزار شد. در این جشن برنامه‌های متنوعی از سوی آمريت فرهنگي-تربيتي به اجرا گذاشته شد. مجریان خوب این برنامه آقای حسینی باران و خانم نیکزاد از دانش‌آموختگان این دانشگاه بودند، که برنامه‌های این جشن را به مرحله اجرا گذاشتند.

۱. قرائت قرآن کریم: ابتدا جناب مرادی، قاری افتخارآفرین کشور یکی از دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام، با قرائت زیبای آیات چند از کلام‌الله مجید آغازگر مراسم زیبایی فارغ التحصیلی گردید.

۲. پخش سرود ملی جمهوری اسلامی افغانستان: برنامه بعدی پخش سرود ملی کشور بود که مجری برنامه همه را به احترام سرود ملی که نماد همبستگی و هویت ملی ما هست، دعوت به قیام نمود.

۳. سخنرانی دکتر محمدی، معاون علمی تدریسی دانشگاه: ایشان در ابتدای صحبت‌های خود از تمامی اساتید این دانشگاه تقدیر و تشکر نمودند که در امر آموزش با دانشگاه همکاری بودند و همچنین به خانواده‌ها و دانشجویان جشن فراغت را تبریک گفت و افزود: برای اینکه یک جوان کشور بتواند جایگاه خوبی در جامعه داشته باشد و جایگاه خود را تثبیت کند، نباید به این مقدار تحصیل اکتفا نماید و با کسب علم و دانش بیشتر می‌توان به درجات بالایی دست یافت و قدرت توانایی بیشتری به ارمغان آورد. توانایی و قدرت شما در تحصیل و کسب علم و دانش شماست.

۴. یکی از بخش‌های مهم برنامه این جشن ارائه سخنرانی جناب دکتر عبدالقیوم سجادی بود، دکتر عبدالقیوم سجادی رییس دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام در ابتدا برای دانشجویان و خانواده‌های دانشجویان و همچنین اساتید دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام هفتمین جشنواره فارغ التحصیلی را تبریک عرض نموده و محصلین را متوجه مسئولیت بعد از فراغتشان نمود. آقای دکتر سجادی در بخشی از سخنرانی‌شان افزود: من امیدوارم تا شما دانش‌آموختگان عزیز برای ماستری و دوره‌های بالاتر اقدام نمایید و

کشور و پاسداری از خون شهدای این سرزمین سروده بودند مجلس را به وجد آوردند و تمام حضار در محفل تشویق نمودند.

۷. آخرین سخنران این محفل، آقای کامه وال رییس مؤسسات و پوهنتون‌های خصوصی وزارت تحصیلات عالی بود. ایشان ضمن تقدیر و تشکر از مسئولین دانشگاه بر موقعیت و جایگاه ویژه دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام در میان مؤسسات و دانشگاه‌های خصوصی تأکید کرده و بیان داشت که با معیارها و شاخص‌های مختلفی که وزارت تحصیلات مؤسسات و دانشگاه‌های خصوصی کشور را مورد ارزیابی قرار می‌دهد دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام توانسته است که جزء مقام‌های نخست قرار گیرد. آقای کامه وال همچنین اضافه کرد که وزارت تحصیلات در نظر دارد تا برای دانشجویان که از پوهنتون‌های خصوصی فارغ می‌شوند، دیپلم صادر نماید و این پروسه از دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام آغاز خواهد شد.

۸. برنامه اهدای لوح تقدیر: یکی از بخش‌های مهم برنامه امروز، برنامه اهدای لوح تقدیر بود. این بخش طی چند مرحله صورت گرفت. ابتدای برنامه تقدیم لوح تقدیر به دانشجویان نخبه و نمره اول‌های هر دانشکده و سپس به دانشجویان فارغ‌التحصیل لوح و تندیس توسط اساتید دانشکده‌ها اهدا گردید.

تنها به لیسانس اکتفا نکنید. او گفت فراغت تحصیل به معنای پایان یافتن تحصیل نیست بلکه صرفاً مقطعی از تحصیلات ما به پایان رسیده است و مسیر همچنان ادامه دارد چراکه پیامبر گرامی اسلام فرمود ز گهواره تا گور دانش بجو، باید به دنبال کسب دانش و علم و دانایی بود. دکتر سجادی همچنین اضافه نمود: امروز بهترین روز برای من است که در جشن دانش‌آموختگان عزیز شرکت نموده‌ام و ما امروز حاصل سال‌ها زحماتمان را جشن می‌گیریم و خوشحالم از اینکه توانسته‌ام کوچک‌ترین خدمت به مردم رنج‌دیده افغانستان نمایم و این هم پرورش استعداد‌های جوان این مملکت و تحویل این نخبگان را به کشور اسلامی مان افغانستان که بتوانند مصدر خدمت برای مردم ستمدیده ما گردد.

۵. وزیر تحصیلات عالی، آقای نجیب‌الله خواجه عمری، در صحبت‌های اولیه خود از دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام و ریاست این دانشگاه تقدیر و تشکر نموده گفت: این دانشگاه افتخار جامعه علمی کشور است، همچنین از دانشجویان خواست که برای نجات افغانستان و رهایی مردم از جهل و نادانی به تحصیلات خود ادامه دهند.

۶. اجرای سرود میهنی: گروه سرود خردسالان مکتب نمبر ۲ حضرت خاتم النبیین علیه السلام: یکی از برنامه‌های جالب و جذاب این جشن بود. دانش‌آموزان با اجرای سرود میهنی که به حمایت از وحدت ملی و همچنین نیروی نظامی

ششمین جشنواره گرامی‌داشت از روز معلم در غزنی

ششمین جشنواره گرامی‌داشت از مقام معلم در شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین (ع) با حضور سرپرست شعبه، رؤسای دانشکده‌ها، اساتید این پوهنتون، ریاست علمای غزنی، علما، مدیران مکاتب و دانشجویان این پوهنتون برگزار گردید. برنامه با تلاوت آیات قرآن کریم توسط دانشجوی جوان این پوهنتون قاری بین‌المللی علی‌رضا حسینی آغاز شد و سپس همه اشتراک‌کنندگان به احترام پخش سرود ملی قیام نمودند.

در ادامه پیام جناب دکتر سجادی نماینده مردم در پارلمان و رییس پوهنتون خاتم النبیین توسط استاد فهیمی قرائت شد که در بخشی از این پیام آمده است: معلم همزمان دو رسالت الهی را به دوش می‌کشد؛ تعلیم دانش و تربیت اخلاقی انسان‌ها. این دو رسالت مهم با هدف رقم زدن جامعه عادلانه، آباد، آزاد و به دور از ناروایی و تباهی همواره معلم را در جایگاه سازنده جامعه انسانی و منادی صلح و عدالت قرار می‌دهد.

اولین سخنران محفل محمدضیاء حسینی سرپرست شعبه غزنی بود، وی ضمن خوشامدگویی از حضور میهمانان گفت: خداوند، اولین معلم بشر است، این موضوع در آیات متعدد در سوره‌های بقره، رحمن، علق، مانده، یوسف، نساء، کهف و انبیاء ذکر شده است و ظاهر این آیات نشانگر آن است که خداوند معلم و آموزگار انبیاء، فرشتگان و بشر است.

اولین آموزگار، برای اولین انسان، اولین پیامبر تمام نام‌ها را آموزش داده و اسرار جهان را به او یاد داده است، و در آیه دیگر خطاب به آخرین پیامبر نیز فرموده است خداوند آنچه را که نمی‌دانستی به تو آموزش داده است.

آمریت فرهنگی-تربیتی این شعبه در بخشی از سخنانش افزود، امروز که دانشگاه خاتم النبیین (ع) در دهمین سال فعالیت علمی و آکادمیک خود قرار دارد، هفت دوره فراغت در مقطع لیسانس، دو دوره فراغت در مقطع ماستری، تبدیل از مؤسسه به پوهنتون، جواز فعالیت ماستری و معرفی به عنوان دومین پوهنتون برتر در کشور از سوی وزارت تحصیلات عالی، دو عامل تأثیرگذار بوده است: ۱. مسئولین متعدد و متخصص، فقیه فرزانه حضرت آیت‌الله‌العظمی محسنی بنیان‌گذار این پوهنتون، دانشمند فرهیخته جناب دکتر سجادی، نماینده مردم در پارلمان و رییس پوهنتون،

جناب الحاج جواد محسنی نماینده تام الاختیار مؤسس در پوهنتون و جناب دکتر حبیبی رییس شعبه غزنی، شبانه روزی برای موفقیت این پوهنتون تلاش نموده‌اند، حاصل همین تلاش‌ها بود که این پوهنتون به عنوان دومین پوهنتون برتر کشور از سوی ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی وزارت تحصیلات عالی معرفی گردید.

۲. اساتید فرهیخته این پوهنتون، حدود صد نفر کدروی علمی با درجه ماستری و دکتری و بیش از دوصد استاد بالمقطع و قراردادی در این مرکز علمی و آکادمیک در کابل، غزنی و جاغوری در خدمت مردم علم دوست این کشور می‌باشد و امروز به بهانه تجلیل از مقام معلم، از این فرهیختگان ارج‌گزاری می‌گردد.

در ادامه بیان خاطره، سرگذشت، توصیه و نصیحت برای دانشجویان توسط رؤسای دانشکده‌ها جناب دکتر نقوی ریاست دانشکده اقتصاد و مدیریت، استاد محمدعلی حیدری ریاست دانشکده فقه و حقوق، داکتر حسین عرفانی ریاست دانشکده طب معالجوی، استاد حاجی محمد رحیمی ریاست دانشکده علوم سیاسی و خانم داکتر نجیبه شریفی آمریت دیپارتمنت قابلیت‌های ارائه گردید.

یکی از سخنرانان دیگر این محفل مولوی اسماعیل رییس علمای غزنی بود که در وصف معلم صحبت نمود و گفت خداوند معلم، اولین انسان معلم، اولین پیامبر معلم بود، پس معلم جایگاه خاص در فرهنگ زندگی انسان‌ها دارد. در خلال برنامه‌ها سرود توسط دانشجویان این شعبه و لیسه عالی نور غزنه، دکلمه و طنز توسط دانشجویان در وصف معلم نیز اجرا شد.

در پایان از اساتید این پوهنتون با اهدای لوح تحسین و نماد از آثار باستانی کشور ارج‌گزاری گردید و محفل با دعای مولوی رمضان یکی از استادان ثقافت اسلامی این پوهنتون خاتمه یافت.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

گرامی داشت از روز معلم در دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله کابل

به پاس قدردانی از مقام معلم، دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله از این روز خجسته تجلیل نموده. این محفل با حضور اعضای بلندپایه حکومتی، نمایندگان مجلس، وزیر حج و اوقاف، معین وزارت تحصیلات، مهمانانی از مؤسسات و نهادهای دولتی و خصوصی، ریاست دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله، معاونت علمی این دانشگاه، اساتید و دانشجویان برگزار گردید.

آقای عثمانی وزیر حج و اوقاف نیز که مهمان ویژه این محفل بود با تأکید بر جایگاه رفیع معلم و ضرورت احترام و تکریم آن، به قدر نهادن به این مقام اشاره کرد. او گفت: معلم در واقع استاد مقدسی است که در تمام زندگی خویش، زندگی می‌بخشد و به دیگران علم و معرف و فرهنگ و کمال می‌آموزد باید مورد احترام بسیار قرار گیرد. وزیر محترم حج و اوقاف

در ادامه دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله را مورد تقدیر قرار داد و این قدردانی را نه به هیچ دلیل دیگری، بلکه به دلیل شایستگی واقعی این دانشگاه عنوان کرد.

دکتر عبدالقیوم سجادی، ریاست دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله نیز در سخنان خود، معلمی را ادامه راه انبیاء عنوان نموده و گفت: تعلیم و تربیت رسالت حضرت پیامبر بزرگ اسلام صلی الله علیه و آله بوده و معلمان در واقع ادامه‌دهنده راه این بزرگوار هستند. همچنین وی بر کوشش و جهد بسیار محصلین در راه علم‌اندوزی و گزار از فقر فرهنگی و علمی تأکید کرد و افزود؛ امروزه به دلیل نابسامانی جهان اسلام، پیشرفت و توسعه دنیای غرب که امروزه قبله آمال جوانان شده و قشر جوان را مجذوب

کرده، به دلیل تلاش و کوشش فراوان غربی‌ها بوده و آنان از شرایط بسیار سخت و رقت‌بار و تنگناهای بسیار سخت گذر کرده و با تکیه بر علم و دانش توانسته‌اند امروزه به این شرایط دست یابند که توسعه و پیشرفت غرب به دلیل انقلاب علمی بوده که در آن جوامع به وقوع پیوسته است و آنان تمام مشکلاتی را که امروزه ما با آن درگیر هستیم گذرانده‌اند. خرید و فروش جهنم، جنگ‌های جنون‌آمیز و کور، اسارت انسان و خرافه‌پرستی و مسائلی از این قبیل که دین مسیحیت را ایزاری کرده بود برای خودکامگان که به نفع خود از آن سود برند و مردم در تنگنای آن گرفتار بودند و این حالات راهی نداشت جز انقلاب فکری و علمی که راهی شود برای عبور غربی‌ها از این مشکلات. دکتر سجادی همچنین در ادامه اشاره کرد که امروزه پرسش جامعه اسلامی و علمی ما افغانستان و دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام پرسش از مقام و جایگاه بلند معلم نیست و کافی است به این مقام با این نکته دینی ما اشاره کرده و اکتفا نمود که شغل معلمی در واقع شغل انبیاء است. او

گفت، متأسفانه از جایگاه علم و معلم نه به شایستگی تقدیر می‌شود و نه مورد توجه قرار می‌گیرد، عوامل اصلی مشکلات سیاسی و اقتصادی و ریشه مشکلات و ام‌الفساد در جوامع در واقع جهل و نادانی است که با دستان توانمند معلم باید خشکانده شود. اگر بخواهیم بر خوردهای قبیله‌ای و قومی در جامعه ما نابود شود این کار با فروزان ساختن چراغ علم و دانش انجام‌پذیر است و جز آن راهی نیست. وی در ادامه از کارکرد اساتید دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام به نیکی یاد کرده و از آنان قدردانی نمود و ثمره نیک‌نامی و دستاوردهای امروزه این دانشگاه را مدیون زحمات آنان دانست که با قبول و پذیرش محدودیت‌ها و تحمل آن باعث رشد و شکوفایی و ثمربخشی دانشگاه شده‌اند. رییس دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام همین‌طور گفت؛ به بهانه تجلیل از روز معلم با خود عهد کنیم که معلم را گرامی بداریم و جایگاهش را احترام کرده، رضایت خداوند و رضایت مردم را کسب نماییم، چون در رضایت معلم رضایت خداوند است. دکتر سجادی مشکلات کمبود معاش و دکتر علی‌رضا اخلاقی، عضو هیأت علمی این دانشگاه و نماینده اساتید، نیز از سخنرانان این مجلس بود. وی در بخش از سخنان خود گفت:

کار معلم این است که زمینه رشد و شکوفایی عقلانی و فکری محصل را فراهم نماید. علاوه بر آن رشد اخلاقی و فرهنگی دانشجویان نیز از دیگر رسالت‌های معلمان می‌باشد. این محفل با اعطای هدایای یادگاری و قدردانی از اساتید این دانشگاه و با دعای خیر به پایان رسید.

سفر تحصیلی اولین گروه از دانشجویان رشته قابلگی

دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام به خارج از کشور

بر اساس تفاهم نامه های همکاری بین دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام و دانشگاه های خارج از کشور، اولین گروه از دانشجویان رشته قابلگی این دانشگاه برای سپری نمودن دوره ستاژ به کشور ایران سفر نمودند.

دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام با بیش از ده دانشگاه معتبر خارجی قرارداد همکاری امضاء نموده است که سال قبل یک گروه از دانشجویان دانشکده طب این دانشگاه برای سپری نمودن دوره ستاژ به کشور هند رفته بودند و امسال اولین گروه از دانشجویان رشته قابلگی به دانشگاه علوم پزشکی (طب) بیرجند سفر نموده اند.

در اولین روز ورود این دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند از سوی مسئولین این دانشگاه مورد استقبال قرار گرفته و جلسه افتتاحیه با حضور مسئولین دانشگاه و دانشجویان قابلگی دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام برگزار شد و قابل یادآوری است که مدت این دوره چهار ماه خواهد بود.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

بازدید جمعی از وزرا، نمایندگان پارلمان و مقامات دولتی

از شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیهم السلام داکتر فریده مومند وزیر تحصیلات عالی، سیدسعادت منصورنادری وزیر شهرسازی، و سلامت عظیمی، وزیر مبارزه با مواد مخدر، جناب دکتر عبدالقیوم سجادی، نماینده مردم در پارلمان و رئیس پوهنتون خاتم النبیین علیهم السلام، محمدعارف رحمانی، محمدعلی اخلاقی، انجینر نفیسه عظیمی، شاه گل رضایی وکلای مردم غزنی و هیئت همراه شنبه ۱۳۹۶/۲/۳۰، در سفری به غزنی، از پوهنتون خاتم النبیین نیز بازدید نمودند که مورد استقبال گرم اساتید، کارمندان و دانشجویان این پوهنتون قرار گرفتند.

خانم داکتر فریده مومند وزیر تحصیلات عالی در گفتگوی صمیمانه در جمع اساتید و محصلان این پوهنتون گفت: مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی بازوان قوی وزارت تحصیلات عالی هستند. در میان مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی تعدادی از آنها از معیار خوبی برخوردارند که پوهنتون خاتم النبیین یکی از آنهاست. وزیر تحصیلات عالی کشور وعده داد که به زودی معینیت مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی در چوکات وزارت تحصیلات عالی ایجاد خواهد شد.

در پایان، وزرا و نمایندگان مردم همراه با دکتر سجادی، نماینده مردم در پارلمان و رییس دانشگاه خاتم النبیین، از کتابخانه این پوهنتون بازدید کردند که مورد توجه این مقامات قرار گرفت. آنان با تشکر از خدمات علمی و فرهنگی مسئولان پوهنتون خاتم النبیین گفتند وجود این کتابخانه غنی و بروز در شهر غزنی مایه افتخار ملی است که حتی در مقایسه با مرکز نیز چنین کتابخانه‌ای کم نظیر است.

قابل یادآوری است که در این سفر مقام ولایت غزنی، وکلای شورای ولایتی و رؤسای ادارات غزنی جناب دکتر سجادی، وزرای دولت و هیئت همراه را در بازدید از پوهنتون خاتم النبیین نیز همراهی کردند.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

سمینار علمی آموزه‌های اقتصادی قرآن کریم با نگاهی به پول و مال

سومین سمینار علمی-ترویجی دانشکده اقتصاد و مدیریت دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام شعبه غزنی، با حضور علمای غزنی، رؤسای دانشکده‌ها، محققین و محصلین با همکاری آمریت فرهنگی-تربیتی دانشگاه، در تاریخ ۱۳۹۶/۹/۲۰ با عنوان «آموزه‌های اقتصادی قرآن کریم با نگاهی به پول و مال» در سالن اجتماعات پوهنتون برگزار گردید، هدف از برگزاری این سمینار آشنایی محصلان با تبیین متغیرهای اقتصادی با نگاهی به آیات قرآنی و کاربردهای آن بوده است. در ابتدای جلسه استاد نقوی ضمن خوشامدگویی به حاضرین در محفل سخنان خود را با عنوان «اصول و مبانی اقتصاد از دیدگاه قرآن کریم» ادامه داد.

وی ضمن تأکید بر این نکته که مبانی بحث در این سمینار برداشت حداکثری از دین می‌باشد اصول و مبانی اقتصاد را از نگاه قرآن کریم به دو بخش می‌توان تحلیل کرد:

الف) اصول و مبانی نظری و فلسفی: مهم‌ترین محورهای مبانی نظری و فلسفی عبارتند: خالقیت، ربوبیت، حاکمیت الهی، اصالت حق، مالکیت، اصل تسلیط، و اصل تسخیر.

ب) اصول حاکم بر معاملات (اصول و مبانی حقوقی): محورهای بحث در این زمینه عبارتند: ثبات و تطور، قسط و عدل، حرمت اکل مال به باطل، لاضرر و لاضرار، نفی ربا و اصل اباحه مصرف و اصل مالکیت خصوصی و عمومی. سخنران بعدی سمینار داکتر هاشمی از اساتید دانشکده اقتصاد بود وی سخنان خود را با عنوان «عدالت اقتصادی در قرآن» ادامه داد و گفت: عدالت یکی از آموزه‌های قرآنی است که در سراسر قرآن کریم به چشم می‌خورد تقریباً همه اقتصاددانان عدالت را به معنای برابری گرفته و بر این اساس برای مفهوم عدالت، شاخص تعریف کرده‌اند، در حالی که عدالت در عرصه‌های مختلف اقتصادی دارای مفهوم متفاوت و در نتیجه شاخص متفاوت می‌باشد. مفهوم عدالت در اسلام در عرصه‌های متفاوت دارای مفهوم متفاوت است.

۱. گاهی عدالت به معنای تساوی آمده است: «ایجاد شرایط برای همه به طور یکسان و رفع موانع برای همه به طور یکسان».
 ۲. گاهی عدالت به معنای "اعطاء کل ذی حق حقه" محورهای بحث در این زمینه عبارتند: الف) عدالت استحقاقی اعتدالی عرفی؛ ب) عدالت استحقاقی سهمی؛ ج) عدالت استحقاقی حد کفافی.
 ۳. عدالت به معنای "عدم تفاوت فاحش طبقات درآمدی".
 ۴. عدالت اعتدالی؛ دکتر هاشمی در بخشی از سخنانش گفت: عدالت در سه بخش تولید، توزیع و مصرف کاربرد دارد و در بخش توزیع نیز توزیع قبل از تولید و توزیع بعد از تولید و توزیع مجدد کاربرد دارد. از نظر اسلام بازار در شرایطی که آزادانه تشکیل شده باشد دستمزد عادلانه همان دستمزد بازاری است و همچنین اجاره و قیمت کالا خدمات عادلانه همان قیمت بازاری کالا و خدمات است. از نظر قرآن انحراف از بازار اسلامی به مثابه وجود بی‌عدالتی در آن بازار خواهد بود. مثلاً قیمت عادلانه همان قیمت بازاری کالا و خدمات است که در بازار اسلامی وجود دارد. و سود سرمایه پرداختی نیز همان سود بازاری در بازار سرمایه اسلامی است و اجاره پرداختی نیز زمانی عادلانه خواهد بود که به اندازه اجاره سرمایه فیزیکی در بازار اسلامی پرداخته شود.
- سخنرانان دیگر سمنار مولوی قریشی رییس جامعه حضرت ثابت و مولوی اسماعیل رییس شورای علمای اهل سنت بودند و هرکدام به نوبه خود به تبیین آیات اقتصادی قرآن پرداخت و مقالات علمی توسط دو نفر از محصلین دانشکده خانم فریده حسینی و خاتمه صفدری ارائه کردید.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

مسابقه کتابخوانی با موضوع دولت و حکومت در اسلام

دانشکده علوم سیاسی شعبه غزنی

مسابقه کتابخوانی با معرفی کتاب «دولت و حکومت در اسلام» از سوی دانشکده علوم سیاسی دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی، با حضور ریاست، اساتید دانشکده و شرکت گسترده دانشجویان علوم سیاسی در تاریخ ۱۳۹۶/۹/۷ در سالن اجتماعات دانشگاه برگزار شد.

این برنامه در راستای ترویج و گسترش فرهنگ کتابخوانی صورت گرفت؛ زیرا امروزه یکی از نیازهای اساسی بشر و جامعه، در راستای ترقی و پیشرفت و توسعه، افزایش سطح آگاهی عمومی است که این کار جز از طریق توسعه فرهنگ کتابخوانی محقق نمی‌شود.

برنامه با نوای ملکوتی وحی آغاز شد و سپس استاد حاجی رحیمی رئیس دانشکده علوم سیاسی در سخنان کوتاهی ضمن خوشامدگویی به اساتید و محصلان به نقش فرهنگ کتابخوانی و نقش آن در پیشرفت و اعتلای جامعه اشاره کرد.

این مسابقه با اشتراک بیش از صد دانشجو از دانشکده علوم سیاسی برگزار شد که از افراد برتر این مسابقه تقدیر خواهد شد.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

سمینار علمی بازخوانی سپهر سیاست در گفتمان اسلام با تأکید بر افغانستان

دانشکده علوم سیاسی شعبه غزنی

دانشکده علوم سیاسی شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین، پنجمین دوره سمینار علمی با عنوان «بازخوانی سپهر سیاست در گفتمان اسلام با تأکید بر افغانستان» را در سالن اجتماعات کتابخانه با حضور شخصیت‌ها و بزرگان شهر باستانی غزنی، اساتید، رییس شورای علمای غزنی، رییس وکلای مردم در شورای ولایتی، رسانه‌ها و رییس دانشگاه انجنیری-تخنیکی و پژوهشگران، در تاریخ ۱۳۹۶/۲/۱۸ برگزار کرد که می‌توان مهم‌ترین بخش‌های آن را به صورت زیر گزارش نمود:

محفل با تلاوت آیات نوربخش قرآن کریم آغاز شد و سپس همه به احترام پخش سرود ملی کشور قیام نمودند.

۱. اولین سخنران محفل حاجی محمد رحیمی رییس دانشکده علوم سیاسی ضمن خوشامدگویی به حاضران طرح بحث نموده و اشاره کرد که پوهنتون خاتم النبیین سیاست خود می‌داند که همواره تحقیقات علمی را در کنار برنامه‌های آموزشی سرلوحه کارش قرار بدهد و این دو فرایند را در کنار یکدیگر مکمل همدیگر می‌داند.

بر اساس همین سیاست است که سمینار علمی را در سطح دانشجویی برای ارتقای ظرفیت علمی دانشجویان یک ضرورت دانسته و به آن اهتمام خاص می‌دهد. لذا برای پنجمین بار سمینار علمی این دانشکده را در سمستر بهاری برگزار می‌کند که در این سمینار بیش از بیست مقاله علمی از سوی دانشجویان به دانشکده رسیده است.

پوهنتون خاتم النبیین معتقد است که پوهنتون‌ها و مراکز علمی و حوزه‌های علمیه به عنوان اطاق فکر می‌توانند راهگشای بسیاری از مشکلات موجود در کشور بوده و حتی برای دولت و حکومت‌داری خوب راه‌های علمی ارائه بدهند.

موضوع سمینار بیانگر این حقیقت است که حکومت‌داری پاسخگو تنها با استفاده از گفتمان اسلامی امکان‌پذیر است که ما و دولتمردان ما بیایند از شاخص‌ها و کارویژه‌ها و شیوه‌های حکومت‌داری اسلام استفاده کنند. سنجش کارویژه‌ها و سیاست‌های دولت با میزان و معیارهای گفتمانی اسلام ضرورتی است که این سمینار به دنبال تبیین آن است.

۲. سخنران دوم رییس شورای علمای غزنی استاد اصغری بود که ضمن بیان ظرفیت اسلام برای اداره کشور و مردم بیان داشت که پوهنتون خاتم النبیین می‌تواند با روزآمد کردن ارزش‌های اسلامی، راه و روش حکومت‌داری علمی را برای مردم و جامعه افغانی بیان نماید. پوهنتون خاتم النبیین از جمله مراکز علمی توانمند در کشور است که توانسته پژوهش‌های علمی را در کنار

آموزش به یکدیگر تلفیق نماید و دانشجوی توانمند را تحویل کشور نماید که از این نظر، مایه افتخار و مباهات ما و کشور است. مهم‌تر از همه اینکه این مرکز علمی توانسته بحث تقریب را سرلوحه سیاست خود قرار بدهد که از آرمان‌های آیت‌الله محسنی است.

۳. سومین سخنران استاد دانش رییس دانشگاه تخنیکي بود. وی در سخنان خود تأکید نمود که پوهنتون خاتم النبیین در عصر و زمان ما در حوزه علمی و پژوهشی پیش قدم، قابل افتخار بوده و مثل چراغ می‌درخشد. با اینکه در عرصه تحصیلات عالی ما نیازمند به شور و شوق علمی و فرهنگی هستیم، اما متأسفانه این انگیزه در دانشگاه‌های ما وجود ندارد. تا جایی که وزارت تحصیلات هیچ بودجه‌ای را برای عرصه‌های پژوهشی در نظر نمی‌گیرد. لذا جای خوش‌بختی است که پوهنتون خاتم النبیین در این عرصه پیشگام است. حکومت‌داری خوب و سیاست اسلامی اگر به صورت درست در جامعه اسلامی تطبیق شود، جوامع اسلامی تا حد زیادی از مشکلات عبور خواهد کرد.

امروز به دلیل نبود شوق پژوهش‌های علمی است که با وجود تکنولوژی و فناوری، جامعه اسلامی در دنیا جاذبه خود را از دست داده است. باید به این مشکل پاسخ مناسب داده شود. تنها پیش‌فرض این پاسخ این است که همدیگر‌پذیری و قبول باورهای مشترک نهادینه شود.

۴. سخنران دیگر رییس شورای ولایتی غزنی آقای اکبری بود. ایشان گفت: گرچند بحث تخصصی است که باید اهلش در این زمینه صحبت نماید. من فقط می‌توانم بگویم که برای حل مشکلات جامعه افغانی باید راه‌های علمی جستجو شود و پوهنتون خاتم النبیین این فرصت را فراهم کرده است. شورای ولایتی نهادی است مردمی که همواره کوشیده و می‌کوشد که باری از مشکلات مردم را حل نمایند.

۵. یکی از سخنرانان محفل مولوی فهام بود. ایشان با استفاده از حدیث نبوی که ما باید یکدیگر را از عیوب همدیگر آگاه سازیم؛ تأکید کرد که مسئولیت‌های سیاسی از ریاست جمهوری گرفته تا سطوح پایین همگی امانت الهی است و لذا

راهکارهای حکومت‌داری را باید از قرآن و اسلام و سیره نبوی بگیریم که بیان می‌دارد باید امانت را به اهلش سپرد و اهل کسانی هستند که در این زمینه تعهد و تخصص دارند. وی ضمن اشاره به آیه «أَطِيعُوا اللَّهَ» و آیات دیگر همین نکته را اثبات کرد که اولوالامر باید ۵۰ درصد با معیارهای دینی هماهنگ شود. از این رو با استفاده از آیه: «لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ» تأکید کرد که این آیه ضمن بیان نکته استخباراتی، بیان می‌کند که رنسانس، و مدرنیته و پست مدرن نمی‌تواند مشکلات جامعه ما را حل نماید. در پایان ضمن تشکر خاص از سیاست‌های پوهنتون خاتم النبیین و تلاش‌های تحقیقی‌شان گفت که این مرکز توانسته تقریب نسبی را میان اقوام مختلف مردم ایجاد نماید.

۶. سخنران پایانی دکتر سیدطاهر عرفانی آمریت دانشکده علوم سیاسی بود وی نیز در این سمینار گفت: الگوی گفتمان و به کارگیری در حوزه مباحث اسلامی موافقان و مخالفانی دارد. هدف اصلی نظریه گفتمان، ترسیم و تبیین تحولات اجتماعی با توسل به عوامل و منطق‌های سیاسی هر دوره است. تمامی تحولات اجتماعی حاصل منازعات معنایی میان گفتمان‌های متخاصم است و در روند آن هر گفتمانی همواره تلاش برای حفظ معنای «خودی» و طرد معنای «دیگری» دارد. دکتر عرفانی در بخش دیگر از سخنانش اضافه نمود سیاست در گفتمان اسلام و حکومت افغانستان باید دارای دال مرکزی و دال‌های شناور باشد. دال مرکزی سیاست در دولت اسلامی افغانستان باید اسلام و رضایت توده مردم باشد. دال‌های شناور در این گفتمان عبارتند از دولت مقتدر و پاسخگو عامل تأمین امنیت و رفاه همگانی. دولت مقتدر مهم‌ترین نیاز هر جامعه‌ای در اداره امور کشور و حفظ جامعه از هرج و مرج است.

دال اقدام جمعی که در اینجا ضمن به رسمیت شناختن کرامت و عزت فرد، بهترین مکانیزم دفاع از حرمت و کرامت افراد جامعه، هژمونیک ساختن خرد جمعی است.

دال افغانستانی‌سازی مردم‌سالاری انجمنی، در این دال از طریق زنجیره‌ای هم‌ارزی افغانی بودن، و وحدت منافع و حقوق برابر می‌تواند معنای مورد نظر خود را در نشانه مردم‌سالاری به تثبیت برساند.

در پایان، سمینار با دعائیه امام جمعه غزنی استاد معتمدی پایان یافت و در ضمن فرم‌های ارزیابی از جلسه علمی جمع‌آوری و از حاضران سپاس‌گزاری گردید.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

سمینار علمی «عاشورا مظهر وحدت اسلامی»

شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیهم السلام سمینار علمی عاشورا، مظهر وحدت اسلامی، در روز پنجشنبه ۹۶/۷/۶ مطابق با هفتم محرم الحرام ۱۴۳۹ با حضور الحاج مولوی اسماعیل رییس شورای علمای اهل سنت ولایت غزنی، حجت الاسلام الحاج اصغری رییس شورای علمای اهل تشیع ولایت غزنی، حجت الاسلام الحاج معتمدی امام جمعه غزنی، مسئولین و استادان شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیهم السلام و جمع زیادی از علمای اهل تسنن و تشیع در شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیهم السلام برگزار گردید.

بخش اول: برنامه‌های علمی سمینار

محفل با گرداندگی استاد محمدعلی حیدری و با قرائت آیات وحی توسط یکی از علما آغاز شد. اولین سخنران محفل استاد سیدامین هاشمی از استادان دانشکده فقه و حقوق این پوهنتون بود که ضمن خوشامدگویی برای علما و حاضرین در محفل گفت: سپاس و قدردانی داریم از بنیانگذاران پوهنتون خاتم النبیین به خصوص حضرت آیت‌الله‌العظمی محسنی پشستاز وحدت و اخوت اسلامی در کشور، جناب دکتر سجادی نماینده مردم در پارلمان و رییس پوهنتون خاتم النبیین و جناب الحاج جواد محسنی نماینده تام الاختیار مؤسس و جناب دکتر حبیبی ریاست شعبه غزنی که زمینه برگزاری این سمینار را فراهم ساختند.

وی گفت یکی از انگیزه‌های قیام امام حسین با توجه به سخنان خود آن حضرت، انگیزه دینی بوده است. اقامه دین و حفظ دین از نظر امام حسین در رأس همه امور قرار داشته و انگیزه اجتماعی نیز نقش اساسی در قیام امام داشته است. اگر جامعه‌ای دچار انحراف شود هر انسان آزادی‌خواه مانند امام حسین بر خود وظیفه می‌داند که برای اصلاح آن با هر هزینه‌ای که تمام شود قیام نماید. در پایان استاد هاشمی به دیدگاه متفکران اسلامی نسبت به شخصیت امام حسین اشاره کرد وی گفت: ابن ابی الحدید معتزلی گفته است امام حسین با وجودی که پیشنهاد امان به او شده بود، این پیشنهاد را نپذیرفت و زیر بار ذلت نرفت و شهادت را برگزید.

سخران دوم آقای اصغری رییس شورای علمای شیعه غزنی بود. وی گفت عاشورا زمینه‌ساز وحدت اسلامی بین امت است، اگر امروز جنایات متعدد در کشور اتفاق می‌افتد نه کار شیعه است و نه کار سنی، شیعه و سنی در این کشور با هم برادرند. من از تمام علما تقاضا دارم با تنویر افکار عمومی، آموزه‌های وحدت بخش اسلام را ترویج نمایند.

از دیگر سخنرانان محفل، مولوی اسماعیل رییس شورای علمای اهل سنت بود. وی نیز گفت قرآن مسلمانان را به وحدت و یک‌پارچگی دعوت کرده است، پس ما باید طبق آیات قرآن عمل نماییم. کسانی که اختلاف بین شیعه و سنی را دامن می‌زنند خوارج این امت هستند و مسلمان نمی‌باشند. وی گفت مراسم عاشورا مراسم مشترک بین همه مسلمانان است و اختصاص به هیچ مذهب و گروه خاصی ندارد. حسین نواسه پیامبر گرامی بود و پیامبر راهنمای تمام مسلمین است. بعد از سخنرانی علمای کرام، پیام دکتر عبدالقیوم سجادی نماینده مردم شریف غزنی در پارلمان و رییس دانشگاه خاتم النبیین به این سمینار توسط دکتر ناصری آمریت تحقیقات علمی شعبه غزنی قرائت گردید. دکتر سجادی در این پیام بر الگو گرفتن از قیام عاشورا در جهت تحکیم پیوند میان امت اسلامی و احیای ارزش‌های دینی تأکید کرد و از علمای کرام درخواست نمود با همدلی و همفکری بیش از پیش برای ایجاد فضای امن و توسعه و آبادانی کشور تلاش نمایند. بخش اول مراسم با دعای مولوی حکیم الله از بزرگان غزنی خاتمه یافت.

بخش دوم: اهدای خون اهدای زندگی

برنامه اهدای خون توسط شفاخانه کدري شعبه غزنی با همکاری ریاست صحت عامه ولایت غزنی، بخشی دیگر از این سمینار علمی بود، اشتراک‌کنندگان در محفل بعد از ختم برنامه سمینار، با تشکر از ترویج فرهنگ اهدای خون در غزنی از سوی پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام با شعار اهدای خون اهدای زندگی است، برای نیازمندی که احتیاج به خون دارند، خون اهدا نمودند.

مسئولین شفاخانه کدري خاتم النبیین علیه السلام اهدای خون را علاوه بر ترویج فرهنگ اهدای خون، برای اهداکننده، مفید و برای نیازمندان یک امر حیاتی دانستند.

در پایان علمای غزنی از کتابخانه این پوهنتون نیز بازدید کردند و کتابخانه خاتم النبیین را بزرگ‌ترین منبع علم و دانش در غزنی دانستند.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

گرامی داشت از روز جهانی قابله در شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین ﷺ

از روز جهانی قابله در شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین گرامی داشت به عمل آمد، در محفلی که به همین مناسبت در سالن اجتماعات کتابخانه این پوهنتون دایر گردیده بود، استاد نقوی سرپرست پوهنتون، رؤسای دانشکده‌ها، آمریت‌های دیپارتمنت قابلگی، تحقیقات علمی، فرهنگی، اساتید، نماینده صحت عامه، داکتر نادیه عضو انجمن قابله‌های افغانستان، قابله‌های شهر غزنی و دانشجویان رشته قابلگی این پوهنتون اشتراک داشتند.

محفل با تلاوت قرآن کریم توسط یکی از دانشجویان قابلگی و پخش سرود ملی آغاز شد و سپس دکتر خانعلی محمدی آمر تحقیقات دانشکده طب، ضمن تبریک روز جهانی قابله به تمام قابله‌های کشور گفت: افغانستان از نظر تعداد قابله به عنوان نیروی متخصص و متعهد با کمبودی‌های زیادی مواجه است، طبق استاندارد جهانی سازمان صحتی جهانی به ازای هر ۵۰۰۰ نفر باید یک قابله وجود داشته باشد، و افغانستان طبق آخرین آمار حدود چهار هزار قابله نیاز دارد.

با توجه به اهمیت قابله، از نظر کمیت بحث کیفیت در رشته قابلگی نیز بسیار مهم است، آمریت تحقیقات طب در نظر دارد سمینارها و کارگاه‌های تخصصی را هر ماه برگزار کند در همین راستا سمینار گرامی داشت از روز جهانی قابله برای تکریم و احترام قابله‌ها برگزار شد.

در بخشی از محفل استاد نقوی سرپرست این پوهنتون ضمن قدردانی از مسئولین دانشکده طب و قابلگی که این محفل را برگزار نموده‌اند گفت کار شما قابله‌ها سلامت مادر و کودک است و این هدف با اساتید مجرب، فضای آموزشی خوب و متون آموزشی امکان‌پذیر است که هر سه عامل در پوهنتون خاتم النبیین موجود می‌باشد.

داکتر عرفانی رییس دانشکده طب نیز قابله‌ها را فرشته‌های نجات مادر و کودک دانست و دانشجویان این رشته را به تلاش‌های شبانه روزی برای رسیدن به هدف والای این شغل مقدس که همان نجات جان مادران این سرزمین و کودکان می‌باشد، توصیه نمود.

یکی از سخنرانان محفل خانم دکتر شریفی آمریت دیپارتمنت قابلیت‌های این پوهنتون بود وی گفت: افغانستان یکی از کشورهای است که مشکلات صحتی زیادی دارد و میزان مرگ و میر مادران در سطح بالایی در این کشور قرار دارد و هدف از برگزاری روز جهانی قابله در ۵ می هر سال آگاهی و تبادل اطلاعات بین انسان‌های مسلکی در راستای صحت مادر و نوزاد است.

خانم شریفی در بخشی از سخنانش افزود پوهنتون خاتم النبیین افتخار دارد که دوره لیسانس قابلیت‌های را راه‌اندازی نموده و تلاش دارد تا استانداردهای جهانی آموزش قابلیت‌های را تطبیق نماید.

یکی از سخنرانان این محفل خانم دکتر نادیه عضو انجمن قابله‌های افغانستان بود که مشکلات قابله‌های این کشور را به بررسی گرفت و گفت افغانستان فعلاً ۳۰۰۰ قابله دارد در حالی که ضرورت به بیشتر از ۴۰۰۰ قابله دارد از این ۳۰۰۰ قابله ۲۵۰۰ نفر آن رسماً عضویت انجمن قابله‌های افغانستان را دارند، در سطح افغانستان فقط ۳۰٪ خانم‌ها به خدمات صحتی دسترسی دارند و ۷۰٪ دسترسی به خدمات صحتی ندارند و غیر مسلکی در خانه‌ها ولادت می‌کنند.

داکتر عجب خان نماینده صحت عامه ولایت غزنی نیز در این محفل گفت پوهنتون خاتم النبیین ﷺ خانه مشترک همه افغان‌ها است در این پوهنتون تمام دانشجویان از هر قوم که باشند تلاش برای فراگیری رشته تحصیلی خود دارند.

این محفل به پاس گرامی‌داشت از روز جهانی قابله روز دوشنبه ۱۳۹۶/۲/۱۸ در ساختمان شماره ۲ این پوهنتون با حضور اساتید، مهمانان، قابله‌ها و دانشجویان این رشته در سالن اجتماعات کتابخانه برگزار گردید.

عضویت مرکز بین المللی قابلیت دانشکده قابلیت دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام

دانشکده قابلیت دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام عضویت مرکز بین المللی قابلیت (Mid- of Centre International wifery) را به دست آورد، دکتر عبدالعلی محمدی معاونت علمی - تدریسی این دانشگاه، ضمن اعلان این خبر، این موفقیت را برای استادان فرهیخته دانشکده قابلیت دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام به ویژه خانم نساء محمدی رییس دانشکده قابلیت، مسئولین دانشگاه، دانشجویان تبریک گفته و آرزوی موفقیت های بیشتر را در عرصه های علمی و صحنی برای این مرکز نمود.

دانشکده قابلیت دانشگاه خاتم النبیین در سال تحصیلی ۱۳۹۱ آغاز به فعالیت نموده است و هم اکنون بیش از یک هزار دانشجو دارد.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

گفتمان دانشجویی جایگاه حقوق بشر در قانون اساسی افغانستان

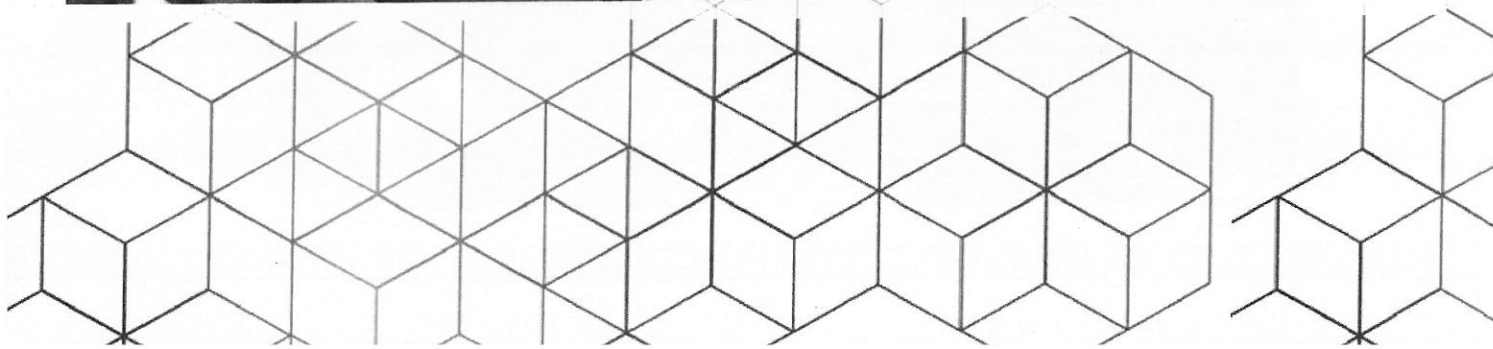
دانشکده حقوق شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین ﷺ پنجشنبه ۴ عقرب ۱۳۹۶ گفتمان دانشجویی دانشکده فقه و حقوق پوهنتون خاتم النبیین غزنی با عنوان «جایگاه حقوق بشر در قانون اساسی افغانستان» با حضور سرپرست، رؤسای دانشکده‌ها، اساتید، محصلین و مهمانان در سالن اجتماعات این پوهنتون برگزار گردید.

برنامه با تلاوت آیات نورانی قرآن کریم آغاز گردید و سپس همه به احترام پخش سرود ملی کشور قیام نمودند. در ادامه استاد حیدری سرپرست دانشکده فقه و حقوق ضمن خوشامدگویی از حضور حاضرین در این گفتمان، در مورد نقش اساسی حقوق بشر در تأمین و برقراری صلح، امنیت، عدالت، آزادی، برابری و برخورداری از حقوق مدنی و سیاسی اشاره نمود و یادآور شد که راه برون‌رفت از مشکلات و معضلات اساسی کشور التزام و اعتقاد عمیق به کرامت ذاتی و مساوی انسان و رعایت حقوق بشر در چارچوب قانون اساسی کشور است.

در این محفل دو تن از محصلان دانشکده فقه و حقوق، مقالات خویش را که در ارتباط با موضوع آزادی و دستاوردهای قانون اساسی بود به خوانش گرفتند.

سپس برنامه گفتمان دانشجویی توسط محصلان دانشکده فقه و حقوق آقایان: شایانفر، امامی، امیری، حداد و خانم محبی آغاز گردید و محورهای «کرامت انسانی، دادرسی منصفانه، تبعیض و نابرابری» را در اسناد بین‌المللی حقوق بشر و قانون اساسی افغانستان مورد تحلیل و ارزیابی قرار دادند. و در پایان جوایز برندگان مسابقه کتابخوانی کتاب حقوق اساسی افغانستان اثر دکتر عبدالعلی محمدی معاونت علمی-تدریسی پوهنتون خاتم النبیین ﷺ که در هفته قبل برگزار گردیده بود اعطا گردید.

آمریت فرهنگی- تربیتی غزنی

گزارش از کارهای عملی اولین گروه دانشجویان قابلگی در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

راحله رمزی

خوب بودن یا بد بودن هر کار بستگی به میزان علاقه فرد دارد، کارهای علمی این دوره برمی گردد به میزان علاقه و تلاش محصل برای ما که این دوره خیلی خوب و آموزنده واقع شد بعضی موضوعات مهمی را که به صورت تئوریک و نظری آموخته بودیم در جریان کارهای عملی در ایران زمینه آن فراهم شد، توانستیم به صورت عملی و استاندارد بیاموزیم و مهارت‌های لازم را کسب نماییم.

اساتید محترم به خصوص آقای صادقی که طرف قرارداد کارهای عملی ما بود، همکاری همه جانبه داشتند و تلاش می کردند به مشکلات محصلین ما رسیدگی نمایند و همچنان تمام اساتید با ما برخورد نیک و صمیمانه داشتند و از راهنمایی‌های دلسوزانه و عالمانه‌شان به صورت خوب استفاده نمودیم، و در هر بخش از شفاخانه که برای کار عملی حضور می یافتیم مربی جداگانه که در بخش مربوطه تخصص لازم را داشتند برای ما می گذاشتند، ما از تمام مسئولین و اساتید واقعاً سپاسگزاریم که از تلاش‌های پیگیر و زحمات خسته‌ناپذیرشان در این مدت دریغ نمودند و بیشتر از دانشجویان داخلی با ما رفتار محترمانه داشتند، و تلاش کردند تا مهارت‌های لازم را کسب نموده و بالایی ظرفیت‌سازی ما عمیقاً توجه نمودند، و جا دارد که یادآور شویم این سفر علمی و آموزشی بسیار مفید واقع شد، چون ضمن کارهای عملی ما رفتن به اماکن مقدس، بعضی از جاهای دیدنی، فرهنگی، آداب و رسوم کشور ایران هم آشنایی حاصل نمودیم با دانشجویان ایرانی که در جریان آموزش معرفی شدیم دوستان خوبی شدیم و یکی از دستاوردهای این سفر علمی را می‌شود آشنایی با دختران مهربان با شخصیت و متدین ایرانی یاد کرد.

دانشجویان رشته طب و قابلگی که هنوز فارغ نشده‌اند یا جدیداً فارغ التحصیل می‌شوند، باید به خاطر کسب دانش و مهارت‌های خود برای این دوره ثبت نام کرده و از این فرصت طلایی پیش آمده استفاده کنند.

خواهش ما از مسئولین دانشگاه این است که اگر قصد دارند دوره‌های بعدی را برای کارهای عملی به ایران بفرستند کوشش کنند با یک برنامه‌ریزی و هماهنگی قبلی باشد، تا مسئولین آنجا بتوانند همراه با دانشجویان داخلی برنامه‌ریزی کنند، چون وقتی ما به دانشگاه علوم پزشکی بیرجند رفتیم آنها برای دانشجویان داخلی برنامه عملی گذاشته بودند و مجبور شدند برای ما در شب کار عملی بگذارند، چون روزها دانشجویان داخلی کار عملی داشتند و برای ما سخت بود و از طرفی شب هم چون مریض زیاد نیست و کار عملی هم کم بوده است.

آمریت فرهنگی - تربیتی غزنی

چهارمین دوره محکمه تمثیلی

دانشکده فقه و حقوق شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام سه شنبه ۱۳۹۶/۲/۱۹، دانشکده فقه و حقوق شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام چهارمین دوره محکمه تمثیلی دانشجویان خویش را با حضور نیاز محمد نیکباد ریاست سارنوالی غزنی، قاضیان محاکم، امام جمعه غزنی جناب استاد معتمدی، رئیس علمای غزنی الحاج مولوی اسماعیل، علما، وکلای مدافع غزنی، اساتید این پوهنتون و رسانه‌های غزنی در ساختمان شماره (۲) این پوهنتون برگزار گردید.

بخش اول: محفل با تلاوت آیات نوربخش وحی آغاز و سپس همه به احترام پخش سرود ملی قیام نمودند. اولین سخنران محفل استاد نقوی سرپرست پوهنتون خاتم النبیین بود که ضمن سپاس‌گزاری از فقیه فرزانه حضرت آیت‌الله محسنی، دانشمند فرهیخته جناب دکتر سجادی ریاست این پوهنتون و جناب دکتر حبیبی ریاست شعبه غزنی که زمینه این‌گونه فعالیت‌ها را برای دانشجویان فراهم ساخته است و همچنین دانشکده حقوق با راه‌اندازی چهارمین دوره محکمه تمثیلی که تجربه عملی برای دانشجویان این رشته می‌باشد، گفت قضاوت نقش اساسی در نظام اجتماعی دارد، نقش آن حکم مغز در بدن انسان را دارد، اگر مغز انسان خوب کار نکند، تمام سیستم بدن از کار می‌افتد، قضاوت ناعادلانه نیز جامعه را فلج و نابود می‌کند.

دومین سخنران نیاز محمد نیکباد ریاست سارنوالی غزنی بود وی مسئولین پوهنتون خاتم النبیین را اشخاص خبره، دانشمند، کارشناسان واقعی علمی و آکادمیک دانست و اصل عدالت را در قضاوت مهم شمرد و گفت نظام هستی بر اصل عدالت استوار است، اگر این اصل از جامعه برداشته شود، جامعه سقوط خواهد کرد، آقای نیکباد در پایان

سخنانش گفت پوهنتون خاتم النبیین بخش تنوریک و پراکتیک را یک جا برای دانشجویان تطبیق می کند این مسئله نقش اساسی در رشد و شکوفایی استعدادهای دانشجویان دارد.

سومین سخنران محفل قاضی شاولی نظری از محکمه استیناف غزنی بود، وی ضمن سپاس گذاری از مسئولین پوهنتون خاتم النبیین با راه اندازی این برنامه گفت قضاوت برای احقاق حقوق مردم است و دانشجویان می توانند با خوب درس خواندن جامعه و مردم را از این حق آگاهی دهند.

سخنران پایانی محفل استاد نعمت الله محقق رییس دانشکده فقه و حقوق بود وی ضمن سپاس گذاری از حضور مهمانان در محفل گفت قضاوت کارآمد و مفید بر دو اساس استوار است:

۱. تخصص: قضاوت بدون تخصص نه تنها سلامت و امنیت جامعه را تأمین نمی کند، بلکه در خیلی از موارد موجب نقص عدالت می شود و خود محل امنیت و سلامت جامعه می باشد.
۲. خدایاوری و عدالت خواهی: اگر قاضی خدایاور نباشد و عدالت را رعایت نکند، امکان دارد که منافع جامعه را فدای منافع شخصی نماید، پوهنتون خاتم النبیین که به رهبری حضرت آیت الله العظمی محسنی دامت برکاته و مدیریت مدیر مدبر جناب دکتر سجادی ریاست پوهنتون خاتم النبیین و نماینده مردم در پارلمان، بنیان نهاده شده است، تمام سعی اش بر این است که افراد متخصص و کارآمد و در عین حال عدالت گرا تحویل جامعه دهد، در همین راستا در کنار درس های تنوریک برنامه های آموزش عملی نیز برای دانشجویان دارد تا آنها درس های تنوریک را در قالب عمل نیز تطبیق نماید، محکمه تمثیلی یکی از این برنامه ها است، دانشکده فقه و حقوق در کنار درس اجراءات جزایی کارگاه اجراءات جزایی را نیز با همکاری سارنوالی غزنی راه اندازی نموده است.

بخش دوم: اجرای محکمه تمثیلی با موضوع قتل عمد:

با مدیریت استاد حیدری، هیئت قضایی، هیئت داوران، وکلای مدافع طرفین دعوا در جایگاه حاضر شدند، در این محکمه تمثیلی دوسیه قتل عمد با حضور وکلای مدافع و هیئت قضایی به بررسی و قضاوت گرفته شد. در پایان هیئت داوران دیدگاه و ارزیابی شان را نسبت به چگونگی این محکمه بیان نمودند. نیاز محمد نیکباد ریاست سارنوالی غزنی گفت این محکمه از جلسه‌های علنی محکمه‌ها هیچ چیزی کم نداشت، تمام شرایط در این محکمه جمع بود و در محدوده قانون اجرا شد.

هیئت داوران در مورد حکم معاون قتل عمد اعتراض نمودند چون در قانون جزای افغانستان عنوان معاونت در جرم وجود ندارد، بلکه شریک در جرم وجود دارد، و مجازات شریک جرم عین مجازات قاتل است.

استاد حیدری در این مورد گفت که قانون مجازات افغانستان از این نظر مشکل دارد و باید در این زمینه فکری شود، چون عاقلانه نیست که قاتل با کسی که فقط اسلحه تهیه کرده و یا دروازه را بسته و از خروج مقتول جلوگیری نموده است مجازات یکسان داشته باشد، بهتر است که مشکل قانونی به بحث گرفته شود و راه حلی به قانون‌گذار پیشنهاد گردد.

مراسم با دعایه رییس علمای غزنی مولوی اسماعیل خاتمه یافت.

قابل یادآوری است که این چهارمین محکمه تمثیلی دانشکده فقه و حقوق شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین است که برای تجربیات عملی دانشجویان راه‌اندازی می‌شود.

آمریت فرهنگی - تربیتی

نمایشگاه کتاب در اطلاعات و فرهنگ غزنی

به مناسبت گرامیداشت هفته کتاب، نمایشگاه کتاب با هدف ترویج فرهنگ کتابخوانی در کشور از سوی ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت غزنی با حضور شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام برگزار شد.

در این نمایشگاه، شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام کتاب‌های فقهی و حدیثی از منابع معتبر جهان، کتاب‌های طبی، اقتصادی، حقوقی، سیاسی، دینی و آثار فقیه فرزانه کشور حضرت آیت‌الله العظمی محسنی و آثار جناب دکتر عبدالقیوم سجادی نماینده مردم در پارلمان و رئیس پوهنتون خاتم النبیین علیه السلام، نشریه‌های علمی-پژوهشی اندیشه خاتم، فصلنامه علمی-پژوهشی علوم انسانی، نشریه دانشجویی پیام خاتم و نشریه دانشجویی رویش که حاصل تلاش اساتید و دانشجویان این پوهنتون است، منوگراف‌های دفاع‌شده دانشجویان دانشکده‌های حقوق، علوم سیاسی و اقتصاد و مدیریت، برای بازدیدکنندگان این نمایشگاه به نمایش گذاشته شد.

این نمایشگاه برای یک روز در تالار اجتماعات ریاست اطلاعات و فرهنگ غزنی با حضور مقامات دولتی، وکلای شورای ولایتی، رسانه‌ها، فرهنگیان غزنی برگزار شد.

آمریت فرهنگی-تربیتی غزنی

دانشجویان برتر

دانشجویان برتر شعبه غزنی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

احمد طارق آرين
رشته روابط بين الملل

فہیم احمد سلطانپور
رشته روابط بين الملل

غلام عباس فراسو
رشته روابط بين الملل

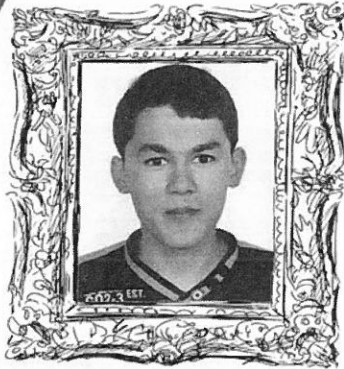

سید احمد سير مهتدی
رشته روابط بين الملل

محمد رضا سيرت
رشته روابط بين الملل

دانشجویان برتر شعبه غزنی دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله

احمد فرهاد فیاض
۱۰۰ فیصد
اول نمره عمومی

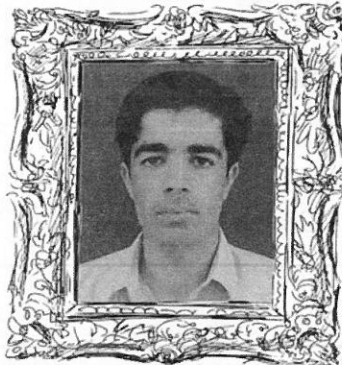
سهیلا محبی
۱۰۰ فیصد
اول نمره عمومی

عبدالمصور عمر
۹۹/۳ فیصد
اول نمره دانشکده حقوق

شکوفه نوری
۹۹/۷۷۵ فیصد
اول نمره دانشکده علوم سیاسی

غلام مجتبی
۹۸/۹۰۵ فیصد
اول نمره دانشکده طب

فرزانه ظریفی
۹۹/۸۲۵ فیصد
اول نمره دانشکده اقتصاد

شمسیه امیری
اول نمره عمومی کانکور

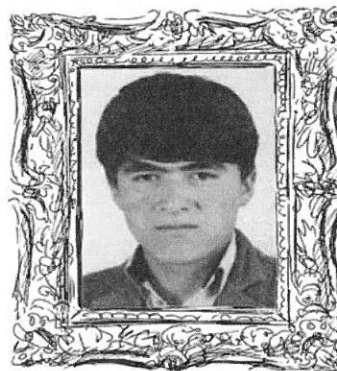
سعديه میرداد
۹۸/۹۵۲۵ فیصد
اول نمره دانشکده قابلیت

دانشجویان برتر شعبه جاغوری و مالستان
دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

عبدالخالق حسن زاده
اول نمره
دانشکده اقتصاد

محمد رفیق رفیق
اول نمره
دانشکده فقه و حقوق

جوهرشاه اخلاقی
اول نمره
دانشکده فقه و
حقوق مالستان

مریم عارفی زاده

آمنه پناهی

فرغت روایتا

تطور

دانش آموختگان دانشکده علوم سیاسی

دانش آموختگان دانشکده اقتصاد

دانش آموختگان دانشکده حقوق

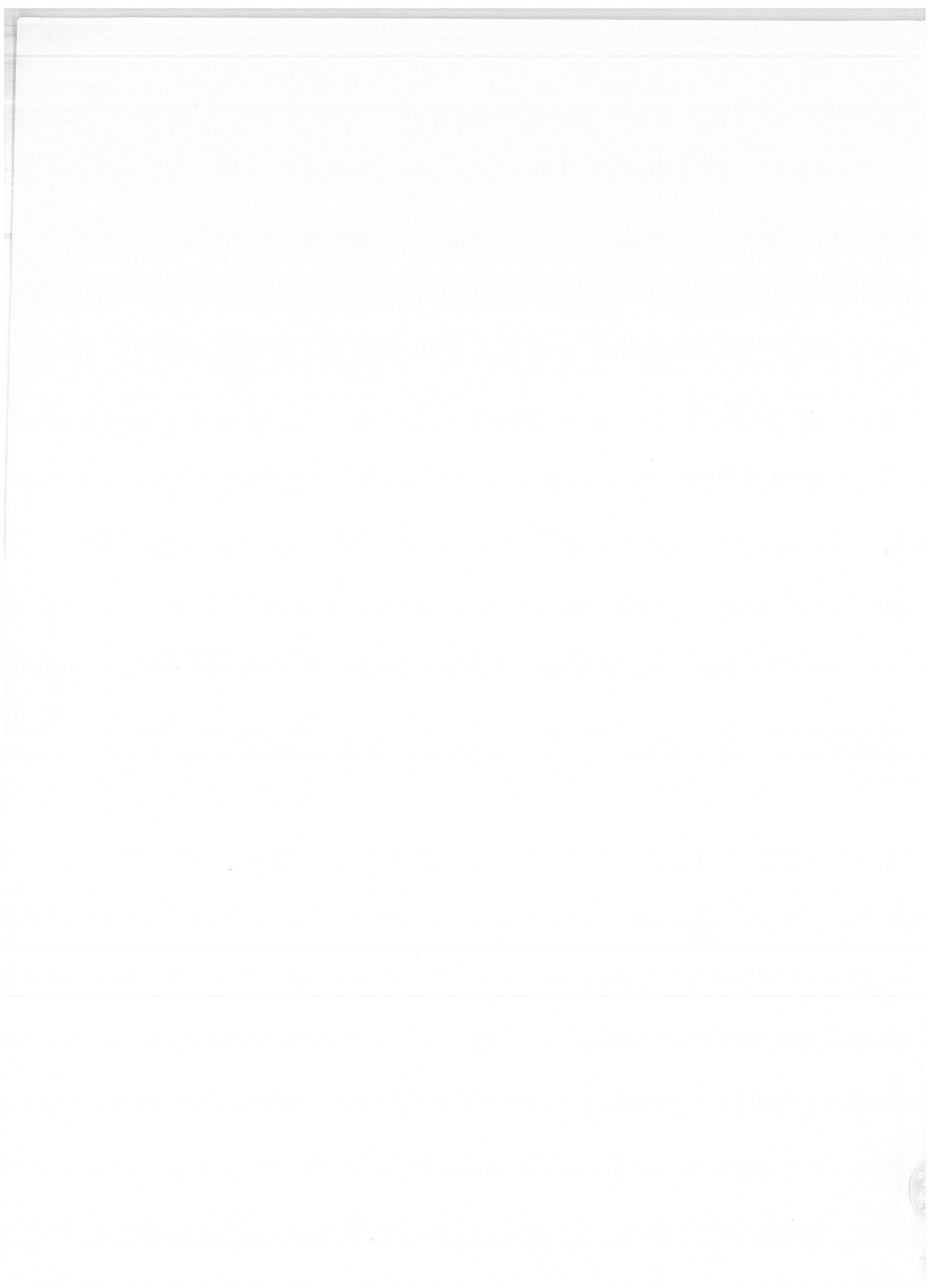
دانش آموختگان دانشکده طب معالجوی

دانش آموختگان دانشکده قابلگی

بازگشت افتخار آمیز اساتید دانشگاه خاتم النبیین (ص)

از دوره دکتراراه به جامعه علمی کشور تبریک می گوئیم

دکتر جمعه علی نظری
دکترای حقوق خصوصی

دکتر حسین حبیبی
دکترای حقوق جزاء و جرم شناسی

دکتر اسحاق مهدوی
دکترای اقتصاد و توسعه

دکتر غلام رضا رسولی
دکترای اقتصاد پولی و توسعه

دکتر محمد رحیم اصفری
دکترای حقوق جزاء و جرم شناسی

دکتر محمد زکی کریمی
دکترای سیاست گذاری عمومی

دکتر شاه ولی اصفری
دکترای حقوق جزاء و جرم شناسی

دکتر غلام رضا کریمی
دکترای علوم سیاسی

وم كال، خوارلسم شميره، پسرلی 1397
د خاتم النبیین (ص) پوهنتون غزني خانکه

یریم خانم

- د درېیمې دورې د غزني خانکه زده کړيالانو د فراغت په مناسبت د داکترسجادی پیغام
- د قابلگی له خانکې څخه د لومړي ځل لپاره له هیواد نه بهر ته دیوی دلې سفر
- د لیسانس او ماستری دوری د غوره زده کړيالانو تقدیر
- د خاتم النبیین د استادانو ښه توصیه زده کړيالانو ته
- دلاري تر کوره ستونزي او د زده کړو خوږوالی

